

CĒSU CENTRĀLĀS BIBLIOTĒKAS

PĀRSKATS

**PAR NOVADA
PUBLISKO BIBLIOTĒKU
DARBU 2025. GADĀ**

SATURS

Kopsavilkums	6
1. Vispārīgs novada bibliotēku raksturojums	12
Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums	12
Ārējie apkalpošanas punkti (ĀAP)	12
Klientu apkalpošanas centri pagastu bibliotēkās	13
Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā	13
Bibliotēku akreditācija	13
2. Finansiālais nodrošinājums	14
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	16
Bibliotēku pārvietošana uz citām telpām	16
Iekārtas, aprīkojums	17
4. Personāls.....	18
Darbinieku skaits un izglītība	18
Apbalvojumi	23
Finansējums personāla pilnveidei	24
Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi.....	24
Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā – bērnu un jauniešu apkalpošanā	25
Problēmas un to risinājumi personāla jomā.....	26
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	27
Galvenie rādītāji.....	27
Digitālie pakalpojumi.....	29
Bibliomāts.....	30
3td E-grāmatu bibliotēka	30
Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām.....	31
Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā	31
Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām.....	33
Uzziņu un informācijas darbs	35
Tiešsaistes katalogs kā pakalpojums	36
SBA pakalpojums.....	40
Problēmas un risinājumi bibliotēku pakalpojumu un pieejamības jomā	41
6. Krājums	42
Krājuma komplektēšanas politika un organizācija	42

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums	42
Krājuma pārbaude	43
Krājuma rādītāji	43
Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana bērnu un jauniešu literatūrā	45
Datubāzes	46
Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”	46
Lasītāko grāmatu tops	47
Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības, galvenie secinājumi pārskata periodā.....	47
Darbs ar parādniekiem CCB.....	47
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	49
Darba ar bērniem un jauniešiem, raksturojums un vispārīgie rādītāji	49
Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām.....	49
Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes	50
Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi.....	55
8. Novadpētniecība	57
Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes	57
Novadpētniecības krājums.....	57
Novadpētniecības resursu digitalizācija	60
Novadpētniecības bibliogrāfiskais darbs	62
Novadpētniecības darba popularizēšana CCB	63
Novadpētniecības darba popularizēšana CCB struktūrvienībās	68
Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības	71
9. Projekti	73
10. Publicitāte	76
Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte	76
Sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem	77
Bibliotēkas informācija tīmeklī	77
Spilgtākie bibliotēku popularizējošie pasākumi	82
Ievērojamākie pasākumi un izstādes CCB struktūrvienībās	85
11. Sadarbības tīkla raksturojums	93
Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām.....	93
Sadarbība pilsētas ilgtspējas mērķu un virzienu īstenošanā	93
Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes.....	94

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība	94
Bibliotēku interešu aizstāvības darbs	95
Sadarbības raksturojums novadpētniecības darbā	96
Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums	97
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs	101
Pielikums Nr. 1	110
Apmeklētie profesionālās pilnveides u. tml. pasākumi 2025	110
Pielikums Nr. 2	139
Krājuma komplektēšanas politika	139
Pielikums Nr. 3	145
Realizētie CCB popularizējošie pasākumi 2025. gadā	145

CĒSU CENTRĀLĀS BIBLIOTĒKAS
PĀRSKATS PAR DARBU NOVADA PUBLISKAJĀS BIBLIOTĒKĀS
2025. GADĀ

Pārskatā ir sniegtas ziņas par svarīgākajiem darba rādītājiem un notikumiem Cēsu Centrālajā bibliotēkā un Cēsu novada publiskajās bibliotēkās.

Saīsinājumi:

ĀAP – ārējās apkalpošanas punkts;

BIS ALISE – bibliotēku informācijas sistēma ALISE

BJVŽ – LNB lasītveicināšanas programma “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”

CCB – Cēsu Centrālā bibliotēka;

CDC – Cēsu Digitālais centrs;

“**Cēsis 2025**” – “Cēsis – Latvijas kultūras galvaspilsēta”

CNP – Cēsu novada pašvaldība

KAC – klientu apkalpošanas centrs;

LNB – Latvijas Nacionālā bibliotēka;

LNERB – Latvijas Neredzīgo bibliotēka;

VKKF – Valsts kultūrkapitāla fonds;

VPVKAC – Valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs.

Pārskatu sagatavoja:

Direktore **Lāsma Vasmane-Mašina**;

Direktores vietniece **Skaidrīte Daņiļēviča**;

Metodiskā darba vadītāja **Ināra Elbrete**;

Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja **Inta Zaksa**;

Pieaugušo apkalpošanas nodaļas vadītāja **Krista Veipāne-Purmale**;

Novadpētniecības lasītavas vadītāja **Elīna Riemere**;

Novadpētniecības bibliogrāfe **Katrīna Riemere**;

Periodikas lasītavas un ESIP informācijas punkta vadītāja **Ineta Kļaviņa**;

Cēsu novada pašvaldības Komunikācijas un klientu servisa pārvaldes vecākais komunikācijas speciālists **Kristaps Ezītis**;

Personāla speciāliste-lietvede **Evelīna Daniela Ratnere**.

KOPSAVILKUMS

Darba prioritātes un sasniegumi

Pārskata periodā sekmīgi īstenotas vairākas 2025. gadam izvirzītās prioritātes.

Cēsu Centrālā bibliotēka aktīvi iesaistījusi 2025. gada kultūras programmā “Cēsis – Latvijas kultūras galvaspilsēta” (“Cēsis 2025”) www.cesis2025.lv, daudzveidīgi popularizējot novada literātu veikumu un sabiedrībai nozīmīgu personību devumu kultūrai. Programmas ietvaros bibliotēka gan individuāli, gan sadarbībā ar Cēsu novada pašvaldības (turpmāk tekstā CNP) iestādi “Kultūras pārvalde” realizējusi dažādus pasākumus:

- Ģimeņu rīts “Brašais Čieps” ar rakstnieci Līgu Rimšu-Eglīti;
- Bibliotēku pusNakts;
- izstāde “Dziesminieka stāsts”. Veltījums Haraldam Sīmanim;
- izstāžu cikls “Uz skatuves izdzīvot tūkstošiem dzīvju”. Veltīts teātra spēlēšanai Cēsīs.
1. daļa – līdz 1944. gadam;
- Dzejas dienu pasākums “Ēdienkartē dzeja” Cēsu Vienības laukumā;
- Četru gadalaiku literāro pārgājienu cikls: “Ziedošais pavasaris”, “Pāpādes zieds” (18+), “Literāro dvēseļu ceļojums” un “Laimes lāča pārgājiens”.

Tāpat Cēsu novada publiskās bibliotēkas aktīvi iesaistījušās arī norišu ciklā “Latviešu Grāmatai 500”.

Notikušas strukturālas pārmaiņas, kas saistītas ar Cēsu Centrālās un novada publisko bibliotēku publicitāti. Likvidēta CCB sabiedrisko attiecību speciālista amata vienība, funkciju nododot CNP Komunikācijas un klientu servisa pārvaldei.

Divas novada publiskās bibliotēkas – Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēka un Vecpiebalgas pagasta bibliotēka – pārvietotas uz citām telpām.

Īpaša uzmanība veltīta projektu izstrādes aktivizēšanai novada publiskajās bibliotēkās. Veiksmīgs gads projektu izstrādē un īstenošanā bijis Vecpiebalgas pagasta bibliotēkai, kā arī CCB.

Aktualizēta novada publisko bibliotēku darbinieku gatavošanās akreditācijai, kas paredzēta 2026. gadā. Šai tēmai veltīts seminārs 2025. gada novembrī.

Informācijpratības, medijpratības, digitālo prasmju attīstīšana un popularizēšana iedzīvotājiem īstenota sadarbībā ar CDC. Bibliotēkas darbinieki rīkojuši arī izbraukuma informācijpratības stundas skolēniem, iepazīstinot ar kopkataloga un datubāzu izmantošanu.

Joprojām ļoti pieprasītas, īpaši senioru vidū, ir individuālās konsultācijas pie CCB e-prasmju speciālista.

Turpināts intensīvs darbs pie LNERB pielāgotās literatūras popularizēšanas un jaunu lasītāju piesaistes.

Pārskata periodā nav izveidoti jaunu klientu apkalpošanas centri (KAC) pagastu publiskajās bibliotēkās. Šobrīd 13 novada publiskās bibliotēkās veic KAC funkcijas un 1 – VPVKAC funkcijas.

Diemžēl 2025. gadā nav izdevies realizēt nevienu kopīgu novada bibliotēku darbinieku pieredzes mācību braucienu, taču viens seminārs tika rīkots Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēkas jaunajā mājvietā, vienlaikus nodrošinot novada publisko bibliotēku darbiniekiem iespēju iepazīt jaunās telpas, apmainīties ar profesionālo pieredzi un gūt idejas darba pilnveidei.

Jauni pakalpojumi, esošo pakalpojumu pilnveide

- **Iedzīvotāju padomes**

2025. gads iezīmēja jaunu tendenci – novada pagastos tika ievēlētas iedzīvotāju padomes, kuru dibināšanā liela loma tika iedalīta tieši bibliotēku darbiniekiem, veicot parakstu vākšanu, īstenojot vēlēšanu norisi u. c.

- **Palielinātas drukas izdevumu pieejamība bibliotēkās**

Šis ir būtisks pakalpojums cilvēkiem ar redzes traucējumiem, un 2025. gadā, lai nodrošinātu pieprasījumu pēc šādiem izdevumiem un palīdzētu pārvaldīt šos resursus, Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkā tika ieviesta BIS ALISE, nodrošinot to pieejamību visām Cēsu reģiona bibliotēkām. Izdevumus palielinātā drukā var atrast un rezervēt, izmantojot BIS ALISE publisko kopkatalogu (plašāk nodaļā [*Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā – 31. lpp.*](#)).

Nozīmīgi/jauni projekti

Pārskata periodā lielāka vērība pievērsta projektu izstrādes aktivizēšanai.

- Valsts kultūrkapitāla fondā (turpmāk – VKKF) iesniegts projekts “Bibliotēku pusNakts”, kura mērķis – atjaunot ilggadējo tradīciju un aicināt apmeklētājus uz vakaru bibliotēkā, piedāvājot daudzveidīgu pasākumu klāstu. Lai gan projekts netika atbalstīts, iecerētais pasākums tomēr tika īstenots.
- VKKF iesniegts projekts “Lasītprieks tandēmā : autors, grāmata, lasītājs”. Projekta autore: Vecpiebalgas pagasta bibliotēkas vadītāja Dzidra Ješkina. Projekts atbalstīts ar prasīto finansējumu – 600 EUR.

- VKKF mērķprogrammas “Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma” Vidzemes kultūras programma 2025 projektu konkursā atbalstu 600 EUR apmērā saņēma CCB iesniegtais projekts “Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 23. konference”, kas tika realizēts 2025. gada 22. oktobrī Cēsu novada Raiskuma pagasta Tautas namā “Auciemmuiža” (plašāk nodaļā [Bibliotēku interešu aizstāvības darbs – 95. lpp.](#)).
- CCB atkārtoti startē starptautiskajā projektā “Revive! A Collaboration Model for Library Driven Community Engagement” (Atjaunosim! Caur bibliotēku vērsts lauku apkaimes revitalizācijas sadarbības modelis), kas atbilst Interreg “Central Baltic Programme 2021–2027” virzienam “Improved public services and solutions for the citizens (Uzlaboti sabiedriskie pakalpojumi un risinājumi iedzīvotājiem)” īstermiņa (18 mēneši) projektu iesniegumu atlases noteikumiem un kurā CCB un LNB uzaicināta kā sadarbības partneri no Latvijas. Projekta rezultāti tiks paziņoti 2026. gada pavasarī (plašāk nodaļā [Projekti – 73. lpp.](#)).

LG500 Kulminācijas gads – pirmajai grāmatai latviešu valodā 500

2025. gadā rīkoti tematiski pasākumi un izstādes. Izmantota iespēja pieteikties LR Kultūras ministrijas un LNB finansiālajam atbalstam. Pavisam kopā tika iesniegti pieteikumi no 23 Latvijas bibliotēkām par vairāk kā 30 aktivitātēm (9 490 EUR vērtībā). Kultūras ministrijas piešķirtais finansējums norisēm reģionu bibliotēkās – 3 000 EUR.

Esam gandarīti, ka Cēsu novadā finansiālo atbalstu saņēma 2 bibliotēkas: CCB “Bibliotēku pusNaktij” – “Dzīve grāmatu lappusēs”. Tikšanās ar grāmatas “Meitene ar pistoli uz jūmt autori Lindu Mūrnieci (piešķirtā summa – 200 EUR) un Vecpiebalgas pagasta bibliotēka – Seminārdarbnīca “Mākslinieka oriģinālgrāmata” (piešķirtā summa – 200 EUR).

Tāpat veikta grāmatu ziedojumu vākšana “Tautas grāmatu plauktam”, kā arī 8. novembrī nodrošināta svētku kulminācijas pasākuma “Cauri tumsai ar grāmatu” tiešraides skatīšanās iespēja vairākās novada publiskajās bibliotēkās. Tās laikā ikvienam bija iespēja piedzīvot kopīgu svētku sajūtu.

Jāizceļ, ka tiešraides laikā notika pieslēgšanās arī Cēsu novadam – Mārsnēnu pagasta bibliotēkai, kuras laikā tās vadītāja Daina Mūrniece dalījās pieredzē, uzsverot bibliotēkas nozīmi vietējās kopienas “Tev, mārsnēnietī!” darbībā.

Noslēguma pasākumu klātienē apmeklēja CCB direktore Lāsma Vasmane-Mašina, metodiskā darba vadītāja Ināra Elbrete un Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja Inta Zaksa,

kuras “Gaismas pilī” nogādāja novada ļaužu ziedotās grāmatas, kas turpmāk atradīsies “Tautas grāmatu plauktā”, un tikās ar LNB direktori Dagniju Baltiņu.

Savukārt par godu šim notikumam Jaunpiebalgas pagasta bibliotēka šajā dienā rīkoja īpašu pasākumu, kuru apmeklēja Jaunpiebalgas vidusskolas audzēkņi. Viņi iepazinās ar bibliotēkas vadītājas Baibas Loginas veidoto prezentāciju par papīra un grāmatu rašanās vēsturi. Pēc tam tika atpazīti dažādi papīri, tai skaitā koppapīrs, kuru bērni izmantoja, rakstot un zīmējot apsveikumus latviešu grāmatas svētkos. Apsveikumu oriģināls palika pašiem, bet kopijas tika uzdāvinātas bibliotēkai. Pasākuma dalībniekiem bija iespēja no vienas lapas izveidot savu oriģinālgrāmatiņu un dāvanā saņemt grāmatzīmes, kuras atgādinās par šo svētku dienu.

Mākslīgā intelekta (MI) izmantošana bibliotēku darbā

Neapšaubāmi, ka MI izmantošana ienāk arī bibliotekāru ikdienas darbā, kļūstot par nozīmīgu līdzekli, kas sekmē darba kvalitāti. Protams – ar nosacījumu, ka darbinieks ir kompetents MI rīku izmantošanā. Lai gan CCB 2025. gadā nav piedalījies LNB Bibliogrāfijas institūta projektā, tomēr atzinīgi vērtējams Cēsu novada pašvaldība piedāvājums ikvienam pašvaldības darbiniekam, nodrošinot iespēju piedalīties Valsts administrācijas skolas e-mācībās “Mākslīgā intelekta pamati publiskajā pārvaldē”, kas sniedza vērtīgas zināšanas un praktiskas iemaņas darbā ar MI. Laiku pa laikam bibliotekāriem tika dota iespēja pieteikties un mācīties tiešsaistes un klātienē kursos, kuru programmā iekļauts arī MI.

Lai uzlabotu un veicinātu jēgpilnu un mērķtiecīgu MI izmantošanu bibliotekāru ikdienas darbā, 2026. gada janvārī plānotas praktiskas mācības Cēsu novada publisko bibliotēku darbiniekiem, kuras vadīs CDC vadītāja vietnieks Aleksandrs Ļubinskis.

Bibliotēku iesaiste sava reģiona ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā

CCB un tās struktūrvienības iesaistās un līdzdarbojas vairāku Cēsu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2035. gadam mērķu sasniegšanā, piemēram:

- Augsta iedzīvotāju dzīves kvalitāte;
- Atpazīstama kultūras un tūrisma vieta Eiropas mērogā;
- Augsta iedzīvotāju digitālā prasība un ekonomikas digitālā transformācija.

Plašāk par sadarbību pilsētas ilgtspējas mērķu un virzienu īstenošanā skatīt nodaļā [Sadarbības tīkla raksturojums – 93. lpp.](#)

Lasītveicināšanas aktivitātes

“Restarts lasīšanai” ar jaunu enerģiju turpina LNB lasīšanas veicināšanas iniciatīvas, kurās pārskata periodā aktīvi iesaistījušies arī Cēsu novada bibliotekāri. Joprojām pati populārākā ir “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, kurā iesaistījās 25 Cēsu novada bibliotēkas (Cēsu Centrālā bibliotēka, 15 novada publiskās bibliotēkas un 9 novada skolu bibliotēkas) ar ~600 dalībniekiem. Lielu atsaucību guvušas arī Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības, pērn Cēsīs rīkots ne tikai novada fināls, bet arī reģionālais starpfināls. Jāuzteic arī pedagogu iniciatīva, ka skaļā lasīšana novada skolās tiek īstenota arī citu klašu grupu ietvaros, tādējādi mudinot bērnus lasīt. Arī programma “Grāmatu starts”, kas domāta 3 līdz 4 gadus veciem bērniem, joprojām nezaudē savu aktualitāti un tiek īstenota vairākās novada publiskajās bibliotēkās.

Pārskata periodā 24 Cēsu novada publiskajās bibliotēkās realizēti 240 pasākumi bērniem. Ļoti priecē, ka bibliotekāri radoši un aktīvi darbojas, piedāvājot daudzveidīgu pasākumu kopumu, kuru mērķis ir stiprināt jaunās paaudzes lasītprasmi un pilnveidot lasīšanas tradīcijas sabiedrībā. Daži no aizvadītās sezonas jaunumiem CCB pasākumu klāstā: “Pasaku Kahoot” ģimenēm, lasītāju klubiņš bērniem “Grāmatu tārpi”, dalība Eiropas Autoru dienā un Bērnu mākslas festivālā.

Citas ar bibliotēkas darbu saistītās problēmas, to risinājumi

2025. gadā veiktas izmaiņas CCB štatu sarakstā. Reorganizācijas rezultātā likvidēta bibliotēkas sabiedrisko attiecību speciālista štata vienība, daļu no pienākumiem deleģējot CNP Komunikācijas un klientu servisa pārvaldei. Tiesa – pārņemti tika tikai tie pienākumi, kas saistīti ar publicitāti, afišu sagatavošanu, aktuālās informācijas izvietojumu tīmekļvietnēs un sociālajos tīklos u. tml., taču bibliotēkas sabiedrisko attiecību speciālista pienākumos ietilpa arī pasākumu koordinēšana un vadīšana pieaugušo auditorijai, projektu sagatavošana un ekskursiju vadīšana. Tagad šos pienākumus, protams, ka ir uzņēmušies citi bibliotēkas darbinieki, taču katras štata vienības likvidēšana ietekmē kopējo kolektīva darbu.

Tā kā aizvadītais gads bija īpaši piepildīts ar kultūras pasākumiem saistībā ar programmas “Cēsis – Latvijas kultūras galvaspilsēta” īstenošanu un, ņemot vērā, ka CNP Komunikācijas un klientu servisa pārvaldes darbiniekam reorganizācijas rezultātā tika deleģēta ne tikai novada publisko bibliotēku, bet arī Kultūras pārvaldes un Cēsu novada Sociālā dienesta publicitāte – darbinieks bija ļoti noslogots. Arī viņa pastāvīgā darba vieta neatrodas bibliotēkā, kas apgrūtina savstarpējo komunikāciju. Līdz ar to 2025. gads tika pavadīts, meklējot efektīvāko sadarbības un komunikācijas formu. Lai paaugstinātu darba

efektivitāti, septembrī darbinieks tikās klātienē seminārā ar publisko bibliotēku vadītājiem un bibliotekāriem.

Citi aktuāli jautājumi

2025. gadā notikušas izmaiņas **Cēsu Centrālās bibliotēkas** darbinieku sastāvā. Pensijā devusies ilggadējā personāla speciāliste-lietvede, kuras vietā pieņemta jauna darbiniece. Pārmaiņas skārušas arī Pieaugušo apkalpošanas nodaļu, kuras vadītāja devusies bērna kopšanas atvaļinājumā. Par viņas pienākumu izpildītāju uz laiku iecelta cita nodaļas darbiniece, uz laiku nodaļā pieņemta vēl viena darbiniece (plašāk nodaļā [Personāls – 18. lpp.](#)).

Pozitīvi, ka 24 novada publiskajās bibliotēkās kadru mainība ir ļoti zema. Izmaiņas notikušas **Priekuļu pagasta bibliotēkā**, kur nomainījies viena darbiniece, un **Mārsnēnu pagasta bibliotēkā**, kur uz vadītājas bērna kopšanas atvaļinājuma laiku pieņemta cita darbiniece (plašāk nodaļā [Personāls – 21. lpp.](#)).

2025. gadā notika Cēsu Stacijas laukuma rekonstrukcija, kas, sākot no marta līdz pat gada beigām, aprūtināja piekļuvi CCB ēkai Raunas ielā 1.

2026. gada prioritātes

1. Cēsu novada publisko bibliotēku akreditācija.
2. MI izmantošana bibliotēku ikdienas darbā.
3. Aktīva iesaiste Cēsu 820 gadu jubilejas pasākumu programmā, daudzveidīgi popularizējot novada personību veikumu.
4. Novada bibliotēku darbinieku pieredzes mācību braucienu aktualizēšana.
5. LNERB pielāgotās literatūras popularizēšana un jaunu lasītāju piesaiste.
6. Projektu izstrādes aktivizēšana novada publiskajās bibliotēkās.

1. VISPĀRĪGS NOVADA BIBLIOTĒKU RAKSTUROJUMS

Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums

Cēsu novadā kopā ir **48** bibliotēkas – **25** publiskās un **23** izglītības iestāžu bibliotēkas, kurām CCB ir metodiskais un konsultatīvais centrs (plašāk nodaļā [Metodiskais un konsultatīvais darbs – 101. lpp.](#))

Sadarbības modelis reģionā: **centralizācija**. Visas novada publiskās bibliotēkas ir CCB struktūrvienības.

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošos
Centralizēts	X
Decentralizēts	
Jaukta tipa	

Bibliotekāro pakalpojumu nodrošinājums un esošais bibliotēku tīkls Cēsu novadā ir labs, jo katrā pagastā joprojām ir vismaz viena bibliotēka. Novada vispārīzglītojošo un profesionālo skolu bibliotēkas ir savu izglītības iestāžu padotībā.

Ārējie apkalpošanas punkti (ĀAP)

Novadā ir **3** ĀAP, no kuriem viens atrodas Cēsu pilsētā, bet divi – ārpus pilsētas teritorijas.

CCB ir **1** ĀAP – Cēsu pilsētas pensionāts. Pārskata periodā tas apmeklēts desmit reizes un piedāvāto pakalpojumu – grāmatu saņemšanu/apmaiņu – izmantojuši 21 pensionāta iemītnieki. Bibliotēkas darbiniecēm ir izveidojusies laba sadarbība un komunikācija gan ar pensionāta darbiniekiem, gan iedzīvotājiem. Bibliotēkas speciālistēm, zinot ĀAP lasītāju vēlmes (konkrēti grāmatu nosaukumi, autori, literatūras žanrs, pārstāvētā nozare), tiek atvieglota grāmatu atlases veikšana uz nākamo apmeklējuma reizi.

Struktūrvienībās ir **2** ĀAP. Tie atrodas Veselavas pagastā.

Viens ĀAP ir Veselavas muižas ēkā, kur iepriekš atradās bibliotēka (nodrošināts pakalpojums reizi nedēļā), savukārt otrs turpina darbību Veselavas feldšeru punktā. Abos ĀAP klientu apkalpošana tiek nodrošināta trešdienās – dienas pirmajā pusē.

Grāmatu piegāde dzīvesvietā

Cilvēkiem, kuri objektīvu iemeslu dēļ nevar nokļūt līdz bibliotēkai, CCB pilsētas teritorijā piedāvā grāmatu un periodisko izdevumu piegādi dzīvesvietā. Pakalpojumu iespējams pieteikt zvanot. Atsaucība ir zema. Arī citās Cēsu reģiona publiskajās bibliotēkās tiek piedāvāts šāds pakalpojums, piemēram, Taurenē, Raiskumā, Nītaurē, Liepā, Rīdzenē, Inešos, Veselavā, Ģikšos, Ieriķos, Stalbē, Priekuļos u. c. (plašāk nodaļā [*Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām – 31. lpp.*](#))

Klientu apkalpošanas centri pagastu bibliotēkās

Cēsu novadā KAC darbojas 14 pagastu bibliotēkās: Amatas pagasta Ģikšu bibliotēkā, Līgatnes pilsētas bibliotēkā, Raiskuma, Skujenes, Straupes un Zaubes pagasta bibliotēkās. KAC funkcijas tiek veiktas arī Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkā, Dzērbenes, Inešu, Kaives, Mārsnēnu, Veselavas un Zosēnu pagasta bibliotēkās, bet Taurenē pagasta bibliotēkā tiek veikti gan pašvaldības, gan arī valsts KAC pienākumi.

Pārskata periodā nav izveidoti jauni KAC.

Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā

2025. gadā Cēsu novadā izveidota Augšlīgatnes Jaunās sākumskolas bibliotēka, kurai Cēsu Centrālā bibliotēka sniedz metodisko un konsultatīvo atbalstu.

Bibliotēku akreditācija

Bibliotēku akreditācija pārskata periodā nav notikusi. Tā tiks realizēta 2026. gada maijā.

2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

CCB izdevumi

	2023	2024	2025	+ vai –
Izdevumi kopā (EUR)	476136	455063	458437	+3374
Darbinieku atalgojums (bruto)	269036	276126	274778	-1348
Krājuma komplektēšana	18517	18309	24992	+6683

Izdevumi CCB struktūrvienībās

	2023	2024	2025	+ vai –
Izdevumi kopā (EUR)	478251	502606	550261	+47655
Darbinieku atalgojums (bruto)	298385	310366	341418	+31052
Krājuma komplektēšana	64411	66921	80874	+13953

Izdevumi novada publiskajās bibliotēkās kopā

	2023	2024	2025	+ vai –
Izdevumi kopā (EUR)	954387	957669	1008698	+51029
Darbinieku atalgojums (bruto)	567421	586492	616196	+29704
Krājuma komplektēšana	82928	85230	105866	+20636

Rezumējums:

- Noslēdzot 2024. gadu, tika veikta novada publisko bibliotēku darbinieku amatu saimju, līmeņu un tiem atbilstošu mēnešalgu grupu noteikšana. 2025. gadā primārais pašvaldības mērķis bija no 1. līdz 10. mēnešalgu grupai sasniegt vismaz minimālo atalgojumu, savukārt no 11. līdz 15. algu grupai – pie esošās algas pielikt pusi, no sasniedzamā minimālā atalgojuma.

CCB nodaļu vadītājiem – pieaugums +131 EUR (1258,00 EUR mēnesī), bibliotekāriem un galvenajiem speciālistiem algas pieaugums +26 EUR (1025,00 EUR), struktūrvienību bibliotekāriem – +25 EUR (985,00 EUR) par likmi. Lielāks darbinieku atalgojumam struktūrvienībās ir tiem darbiniekiem, kuri papildus bibliotekāra pienākumiem bibliotēkās veic KAC funkcijas. Daži bibliotekāri nepilnas slodzes apmērā veic arī apkopēja pienākumus.

Lielākais algas pielikums šādās amatu pozīcijās: metodiskā darba vadītājs +427 EUR (1522,00 EUR), direktora vietnieks +353 EUR (1547,00 EUR), bibliotēkas direktors +322 EUR (2042,00 EUR).

- Ļoti novērtējam pārskata periodā pašvaldības piešķirto **papildu finansējumu grāmatu komplektēšanai 11 900,00 EUR** apmērā (CCB – 5000 EUR, 23 novada publiskajām bibliotēkām – 6900,00 EUR (300,00 EUR katrai)) un **periodikas iegādei – 4450,00 EUR** (CCB – 1000,00 EUR, 23 novada publiskajām bibliotēkām – 3450,00 EUR (150,00 EUR katrai)). Tomēr gada otrajā pusē, veicot budžeta grozījumus, grāmatu krājumu papildināšana joprojām izvirzās par prioritāti, lielākajai daļā struktūrvienību bibliotēku pārvirzot finansējumu no citām budžeta pozīcijām tieši grāmatu iegādei.

3. MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

Bibliotēku pārvietošana uz citām telpām

Lielas pārmaiņas Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēkā

Noslēdzoties Ieriķu dzelzceļa stacijas ēkas atjaunošanas projektam, tajā pie jaunas mājvietas tikusi Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēka.

25. aprīlī, līdzīgi kā savulaik LNB, arī Ieriķos norisinājās “Grāmatu draugu ķēde”, kuras laikā kopīgiem spēkiem, piedaloties skolēniem, iedzīvotājiem un pārvaldes darbiniekiem, bibliotēkas krājums tika pārvietots uz jauno mājvietu.

Šī bibliotēka ir spilgts apliecinājums tam, cik liela nozīme ir telpām un labiekārtotai videi. Ja iepriekš tā bija novada publiskā bibliotēka, kura bija izvietota vismazākajā telpā, tad ieguvums pēc pārcelšanās ir ne tikai ērtā un gaišā bibliotēkas telpa, bet arī lielā zāle, kurā regulāri tiek īstenoti gan bibliotēkas, gan sadarbībā ar to rīkoti pasākumi.

Pateicoties bibliotēkas vadītājas Sarmītes Šteines neizsīkstošajai enerģijai un spējai realizēt visdažādākās ieceres, Ieriķu stacijas ēkā kūsā dzīvība, un tā ir kļuvusi par nozīmīgu vietējās kopienas pulcēšanās centru.

Vecpiebalgas pagasta bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām

Lai padarītu bibliotēku pieejamāku un ērtāku apmeklētājiem, Vecpiebalgas pagasta apvienības pārvalde radusi risinājumu, pārceļot bibliotēku no skolas ēkas Ziemeļu ielā 13 uz jaunām telpām Alauksta ielā 4.

Daļa šīs ēkas telpu iepriekš netika izmantotas, tāpēc, lai efektīvāk izmantotu pašvaldības infrastruktūru, Vecpiebalgas apvienības pārvalde ieguldīja līdzekļus, pielāgojot telpas bibliotēkas vajadzībām, izveidojot atsevišķu lasītavu, bērnu nodaļu un krājumu glabātuvi.

Īpaši izceļama bibliotēkas vadītājas Dzidras Ješkinas uzņēmība – viņa, neskatoties uz neērtībām, kas saistījās ar bibliotēkas pārcelšanu uz citām telpām, spēja īstenot vairākus projektus, piesaistot finansējumu pasākumu realizēšanai (plašāk nodaļā [Projekti – 73. lpp.](#))

Pārcelšanās uz modernām telpām iezīmē jaunu attīstības posmu ne tikai bibliotēkai, bet visam Vecpiebalgas pagastam, jo tagad vienuviet, ērtā un mūsdienīgā vidē, iedzīvotāji var saņemt gan bibliotēkas, gan pašvaldības pakalpojumus, jo ēkā atrodas arī VPKAC un Vecpiebalgas apvienības pārvalde.

Plānots

2026. gadā novada publisko bibliotēku pārceļšana uz citām telpām nav plānota.

Iekārtas, aprīkojums

Visās novada bibliotēkās par datortehniku centralizēti rūpējas Cēsu Digitālais centrs (CDC). Problēmsituācijās datortehnika tiek aizvietota ar citu mazlietu vai iespēju robežās ar jaunu aparāturu. Gan stacionārie, gan portatīvie datori iestādēm tiek piedāvāti pēc pieprasījuma.

Diemžēl arī CDC trūkst finansējuma, lai visām novada pašvaldības iestādēm nodrošinātu jaunu un kvalitatīvu tehniku, tāpēc lietotā datortehnika ne vienmēr sevi spēj pozitīvi attaisnot. Vidējais bibliotēkās esošo datoru vecums ir 5 līdz 10 gadi.

Vērtējot materiālo un tehnisko stāvokli darbā ar bērniem un jauniešiem, secinām, ka novada bibliotēkās tas ir apmierinošs. Gandrīz katrā bibliotēkā bērniem ir nodrošināts savs stūrītis, kas aprīkots ar piemērotām mēbelēm. Bērniem un jauniešiem tiek nodrošināta arī piekļuve stacionārajiem datoriem.

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Pateicoties bibliotēku pārceļšanai uz citām telpām – 2025. gadā jauns inventārs iegādāts Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēkai un Vecpiebalgas pagasta bibliotēkai.

Tomēr – joprojām novadā ir bibliotēkas, kurās grāmatas tiek izvietotas savu laiku nokalpojušos grāmatplauktos, tāpēc 2026. gadā, tuvojoties akreditācijai, plānots iegādāties jaunu vai papildināt esošo inventāru šādās bibliotēkās: Amatas pagasta Ģikšu bibliotēkā, Līgatnes pilsētas bibliotēkā un Dzērbenes pagasta bibliotēkā.

Tāpat 2026. gadā plānots veikt Cēsu Centrālās bibliotēkas kāpņu telpas remontu, kā realizēšanai iesniegts pieprasījums papildfinansējuma piešķiršanai Cēsu novada pašvaldībā.

Tehnisko aprīkojumu novadā pārvalda CDC, kas savu finansiālo iespēju robežās to uztur darba kārtībā.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

4. PERSONĀLS

Darbinieku skaits un izglītība

CCB kopējais darbinieku skaits – 21

No tiem bibliotekārie darbinieki – 17

Cēsu Centrālās bibliotēkas darbinieki	Kopā	Pilna slodze	Nepilna slodze				
Darbinieku kopskaits	21	18	4				
Bibliotekāro darbinieku kopskaits	17	15	2				
t. sk. sievietes	17	15	2				
t. sk. vīrieši							
no tiem ar bibliotekāro izglītību	8	8					
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	1	1					
t. sk. ar bakalaura grādu	3	3					
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	1	1					
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)	2	2					
t. sk. ar 3. profesionālo kvalifikācijas līmeni/4. LKI līmeni	1	1					
no tiem ar izglītību citās jomās	4	4					
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	1	1					
t. sk. ar bakalaura grādu	2	2					
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	1	1					
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)							
no tiem zinātņu doktori							
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	5	3	2				
no tiem ar pamatizglītību							
Profesionālā pilnveide (no 160 h)							
Bibliotekārie CB darbinieki pa vecuma grupām							
	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70–79	>=80
Skaitis	1	5	5	1	5		
Pārējo darbinieku kopskaits				4	3	1	
t. sk. sievietes				3	3		
t. sk. vīrieši				1			1
no tiem ar bibliotekāro izglītību				2	2		
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)							

t. sk. ar bakalaura grādu			
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	1	1	
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)	1	1	
t. sk. ar 3. profesionālo kvalifikācijas līmeni/4. LKI līmeni			
no tiem ar izglītību citās jomās	2	1	1
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)			
t. sk. ar bakalaura grādu	1		1
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	1	1	
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)			
no tiem zinātņu doktori			
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību			
no tiem ar pamatizglītību			
Profesionālā pilnveide (no 160 h)			
Brīvprātīgie			

2025. gadā notikušas būtiskas izmaiņas **Cēsu Centrālās bibliotēkas** darbinieku sastāvā:

- No 1. februāra likvidēta viena apkopēja štata vienība CCB, šī darba pienākumus sadalot uz 2 palikušajām štata vienībām.
- 18. februārī likvidēta bibliotēkas Sabiedrisko attiecību speciālista štata vienība, publicitātes funkciju nododot Cēsu novada pašvaldības Komunikācijas un klientu servisa pārvaldei.
- 17. martā darba gaitas bibliotēkā noslēdza ilggadējā personāla speciāliste-lietvede **Valdone Priedīte**, kura bibliotēkā nostrādājusi 23 darba gadus.
18. martā darbu CCB uzsāka jaunā personāla speciāliste-lietvede **Evelīna Daniela Ratnere**.
- 11. martā pirmsdzemdību atvaļinājumā devās Pieaugušo apkalpošanas nodaļas vadītāja Gita Hofmane, uz kuras prombūtnes laiku par Pieaugušo apkalpošanas nodaļas vadītājas p. i. tika iecelta nodaļas darbiniece Krista Veipāne-Purmale.
- 1. jūnijā (uz Gītas Hofmanes prombūtnes laiku) darbā par bibliotekāres p. i. tika pieņemta Signe Dalbiņa.
- Pārmaiņas notikušas arī garderobista amata vienībai, to samazinot uz pusslodzi un pārveidojot par sezonālu darbu (no 1. septembra līdz 30. aprīlim).

Darbinieku skaits struktūrvienībās – 29

No tiem bibliotekārie darbinieki – 29

Darbinieki CCB struktūrvienībās	Kopā	Pilna slodze	Nepilna slodze				
Darbinieku kopskaits	29	25	4				
Bibliotekāro darbinieku kopskaits	29	25	4				
t. sk. sievietes	29	25	4				
t. sk. vīrieši							
no tiem ar bibliotekāro izglītību	11	10	1				
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)							
t. sk. ar bakalaura grādu	3	3					
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	4	4					
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)	2	1	1				
t. sk. ar 3. profesionālo kvalifikācijas līmeni/4. LKI līmeni	2	2					
no tiem ar izglītību citās jomās	11	10	1				
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	3	3					
t. sk. ar bakalaura grādu	4	4					
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	2	2					
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)	2	1	1				
no tiem zinātņu doktori							
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	7	5	2				
no tiem ar pamatizglītību							
Profesionālā pilnveide (no 160 h)							
Bibliotekārie darbinieki struktūrvienībās pa vecuma grupām							
	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70–79	>=80
Skaits	1	3	3	4	15	3	
Pārējo darbinieku kopskaits							
t. sk. sievietes							
t. sk. vīrieši							
no tiem ar bibliotekāro izglītību							
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)							
t. sk. ar bakalaura grādu							
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību							
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)							

t. sk. ar 3. profesionālo kvalifikācijas līmeni/4. LKI līmeni			
<i>no tiem ar izglītību citās jomās</i>			
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)			
t. sk. ar bakalaura grādu			
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību			
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)			
no tiem zinātņu doktori			
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību			
no tiem ar pamatizglītību			
Profesionālā pilnveide (no 160 h)			
Brīvprātīgie			

Pozitīvi, ka 24 novada publiskajās bibliotēkās kadru mainība ir ļoti zema. Pārmaiņas skārušas **Priekuļu pagasta bibliotēku**, kur gada sākumā darbu attiecības pārtrauca iepriekšējā bibliotēku informācijas speciāliste **Inese Jansone**. Viņas vietā 6. janvārī bibliotēkā darbu uzsāka **Kristiāna Krama**.

17. martā par Mārsnēnu pagasta bibliotēkas vadītājas vietā par p. i. pieņemta **Daina Mūrniece** saistībā ar bibliotēkas vadītājas **Intas Puriņas** došanos pirmsdzemdību, pēc tam arī bērna kopšanas atvaļinājumā.

Kopējais novada publisko bibliotēku darbinieku skaits – **50**

No tiem bibliotekārie darbinieki – **46**

Darbinieki novada publiskajās bibliotēkās kopā	Kopā	Pilna slodze	Nepilna slodze
Darbinieku kopskaits	50	43	7
Bibliotekāro darbinieku kopskaits	46	40	6
t. sk. sievietes	46	40	6
t. sk. vīrieši			
<i>no tiem ar bibliotekāro izglītību</i>	19	18	1
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	1	1	
t. sk. ar bakalaura grādu	6	6	
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	5	5	
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)	4	3	1
t. sk. ar 3. profesionālo kvalifikācijas līmeni/4. LKI līmeni	3	3	
<i>no tiem ar izglītību citās jomās</i>	15	14	1
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	4	4	

t. sk. ar bakalaura grādu	6	6					
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	3	3					
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)	2	1	1				
no tiem zinātņu doktori							
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	12	8	4				
no tiem ar pamatizglītību							
Profesionālā pilnveide (no 160 h)							
Bibliotekārie darbinieki pa vecuma grupām							
	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70–79	>=80
Skaitis	2	8	8	5	20	3	
Pārējo darbinieku kopskaits				4	3	1	
t. sk. sievietes	3	3					
t. sk. vīrieši	1						1
<i>no tiem ar bibliotekāro izglītību</i>	2	2					
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)							
t. sk. ar bakalaura grādu							
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	1	1					
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)	1	1					
t. sk. ar 3. profesionālo kvalifikācijas līmeni/4. LKI līmeni							
<i>no tiem ar izglītību citās jomās</i>	2	1	1				
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)							
t. sk. ar bakalaura grādu	1						1
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	1	1					
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)							
no tiem zinātņu doktori							
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību							
no tiem ar pamatizglītību							
Profesionālā pilnveide (no 160 h)							
Brīvprātīgie							

Apbalvojumi

2025. gadā novada publisko bibliotēku darbinieki saņēmuši vairākus apbalvojumus.

Jau 19. reizi, godinot izcilākos bibliotekārā darba speciālistus, kuri ar aizrautību un profesionalitāti iedvesmo jauno paaudzi lasīt un mīlēt grāmatas, tika pasniegta Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas **Voldemāra Caunes Balva “Gada bibliotekārs darbā ar bērniem un jauniešiem”**.

2025. gadā šo balvu saņēma divas izcilas bibliotekāres – bērnu bibliotēkas “Vecliepājas rūķis” vecākā bibliotekāre Edīte Vespere un **Cēsu Centrālās bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja Inta Zaksa**, kurai tika piešķirta naudas balva gan no Liepājas, gan no Cēsu novada pašvaldības.

Cēsu Centrālās bibliotēkas Novadpētniecības lasītavas vadītāja **Elīna Riemere** saņēma **Cēsu novada pašvaldības atzinības rakstu** un naudas balvu par ieguldījumu un sasniegumiem iestādes attīstībā nominācijā **“Gada darbinieks 2025”**.

Cēsu Centrālās bibliotēkas ikgadējā svinīgā sarīkojuma laikā tika godināti Cēsu novada publisko bibliotēku darbinieki – darba jubilāri.

Par ilggadēju un nozīmīgu darbu bibliotēku nozarē **Latvijas Republikas Kultūras ministrijas Atzinības rakstus** un Cēsu novada pašvaldības naudas balvas par valsts institūcijas apbalvojumu tika piešķirtas:

- **Irēnai Lācei** – Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas vadītājai;
- **Guntai Romanovskai** – Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas bibliotekārei;
- **Lolītai Kasparānei** – Stalbes pagasta bibliotēkas vadītājai.

Sarīkojuma laikā par radošu ieguldījumu kultūrvides veidošanā un iestādes tēla popularizēšanā **Cēsu novada pašvaldības atzinības rakstus saņēma** darbinieki – darba jubilāri, kuri bibliotekārajam darbam veltījuši vismaz 10 gadus:

- Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas bibliotekāre Gunta Romanovska – 45;
- Stalbes pagasta bibliotēkas vadītāja Lolita Kasparāne – 40;
- Cēsu Centrālās bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas galvenā bibliotekāre Inese Jankovska – 40;
- Taurenas pagasta bibliotēkas vadītāja Ineta Rūnika – 25;
- Zosēnu pagasta bibliotēkas vadītāja Irene Prīse – 25;
- Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas vadītāja Irēna Lāce – 20;
- Cēsu Centrālās bibliotēkas metodiskā darba vadītāja Ināra Elbrete – 10;
- Cēsu Centrālās bibliotēkas bijusī sabiedrisko attiecību speciāliste Krista Annija Holtere – 10.

Finansējums personāla pilnveidei

Finansējums profesionālajai pilnveidei bibliotēku darbiniekiem bijis pietiekams. Visiem darbiniekiem, kuriem bijusi nepieciešamība, bija iespēja apmeklēt tālākizglītības apmācības – gan maksas, gan bezmaksas.

BIS ALISE pamatkursu apguvušas 2 reģiona galvenās bibliotēkas un divas CCB struktūrvienību darbinieces.

Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi

2025. gadā 48 Cēsu Centrālās bibliotēkas darbinieki piedalījušies 76 dažādu nosaukumu profesionālās pilnveides pasākumos, apmācībās, tālākizglītībasursos, semināros, konferencēs u. tml. pasākumos.

Daži no tiem:

- CCB organizētā Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 23. konference “Bibliotēka – vieta katram, telpa visiem!”;
- LBB Vidzemes nodaļas 25. “Bibliotekāru saiets Valkā”;
- LNB, Valmieras Integrētās bibliotēkas un Latvijas Bibliotēku izglītības apvienības organizētās “Digitālā mantojuma dienas 2025: digitalizācija, autortiesības un MI izmantojums” Valmierā;
- Gadskārtējā vadītāju konference “Vadītārfaktors” Vidzemes koncertzālē “Cēsis”;
- Seminārs “Startējam lasīšanas programmas”, ko organizēja LNB Bērnu literatūras centrs;
- LNB rīkotais Latvijas pagastu bibliotekāru 7. kongress “Pagasta bibliotēka – kopiena: demokrātijai, ilgtspējai un saliedētībai”.

Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi 2025. gadā koncentrējās galvenokārt uz četrām tēmām:

- digitālā pratība un sociālo mediju pārvaldība (tai skaitā publicitāte);
- profesionālā ētika un klientu apkalpošanas darbs;
- lasītveicināšanas prasme un bibliotēku pakalpojumu attīstīšana;
- MI rīki un to pielietošana ikdienas darbā.

Šie pasākumi bija noderīgi un sniedza praktiskus instrumentus ikdienas darbam ar bibliotēku lietotājiem un daudzpusīgajiem darba procesiem. Ar pilnu apmeklēto profesionālās pilnveides sarakstu iespējams iepazīties pielikumā [Nr. 1.](#)

Noteikti jāatzīmē arī novada bibliotekāru ieguldījums, daloties pieredzē citu organizāciju rīkotajos pasākumos un bibliotēku rīkotajos semināros.

Daži no tiem:

- Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja Inta Zaksa no 16. līdz 21. februārim Latvijas delegācijas sastāvā kopā ar LNB kolēģiem piedalījās “EU4Dialogue” projekta zināšanu pārnese seminārā Armēnijas Nacionālajā bērnu bibliotēkā un Armēnijas Genocīda muzejā un institūtā, tai skaitā ar prezentāciju par Latvijas bibliotēku pieredzi darbā ar bērniem un jauniešiem.
- Cēsu zonālā vēstures arhīva darbinieki, sarunu festivāla LAMPA iedvesmoti un rosināti, aicināja uz diskusiju “Atmiņas institūcijas Lampas gaismā”, kurā piedalījās trīs galveno atmiņas institūciju jomu – arhīvu, bibliotēku un muzeju – pārstāvji. Cēsu Centrālo bibliotēku diskusijā pārstāvēja direktore Lāsma Vasmane-Mašina un Pieaugušo apkalpošanas nodaļas vadītājas p. i. Krista Veipāne-Purmale. Savukārt diskusijā “Uzrakstīt Cēsis: kā uzrakstīt dzimtās pilsētas stāstu?” uz skatuves kāpa un viedokli šajā jautājumā izteica Novadpētniecības lasītavas vadītāja Elīna Riemere.

Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā – bērnu un jauniešu apkalpošanā

CCB Bērnu apkalpošanas nodaļā strādā trīs darbinieces, un 2025. gadā nodaļā darbinieku sastāvs nav mainījies:

- Inese Jankovska – galvenā bibliotekāre;
- Inta Zaksa – nodaļas vadītāja;
- Laine Birkerte-Mihailova – bibliotekāre.

Pārskata periodā nodaļas darbinieces apmeklējušas šādus seminārus un konferences:

- Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 23. konference “Bibliotēka – vieta katram, telpa visiem”;
- Latvijas skolu un bērnu bibliotekāru 2. lasītpatikas forums;
- Ziemeļvalstu literatūras nedēļas seminārs;
- Latvijas Kultūras forums 2025;
- Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas rīkotā 248. gadskārtas konference “Laiks. Cilvēki. Bibliotēka”;
- Neformālā izglītības programma “Lasītveicināšanas kompetence bibliotekāriem”;

- LNB Seminārs bibliotekāriem, kas strādā ar bērniem un jauniešiem “Strādāsim kopā!”;
- “BJVŽ seminārs lasītveicinātājiem | Metodika”;
- BIS ALISE pamatkurss, informācijas meklēšana un cirkulācija;
- Seminārs “Startējam lasīšanas programmas”;
- Mācības “Virtuālā vide – 2025. Apdraudējumu evolūcija”
- Konference “Literatūras zināšanas lasītveicinātājiem”;
- Iegūts sertifikāts – par zināšanu pārbaudi attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2016/679 par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi.

Arī CCB struktūrvienību vadītāji apmeklējuši dažādus kursus, seminārus un konferences, kas saistīti ar bērnu bibliotekāro apkalpošanu. (skatīt [Pielikumu Nr. 1](#))

Problēmas un to risinājumi personāla jomā

CCB un tās struktūrvienībās no 46 bibliotekārajiem darbiniekiem 23 jeb 50 % darbinieku ir vecāki par 60 gadiem, kas norāda uz būtisku problēmu – personāla novecošanu. Tas nozīmē, ka tuvākajā nākotnē iespējama masveida došanās pensijā, radot nepieciešamību pēc jauniem darbiniekiem īsā laika posmā. Šī problēma sevī ietver piemērotu darbinieku atlasīšanu un tiem nepieciešamo apmācību nodrošināšanu, vienlaikus nodrošinot nepārtrauktu kvalitatīvu klientu apkalpošanu.

5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

Galvenie rādītāji

CCB pamatrādītāji

	2023	2024	2025	+ vai –	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	5132	5580	5495	–85	–1,52 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	1698	2003	2000	–3	–0,15 %
Bibliotēkas fiziskais apmeklējums	61016	61818	59178	–2640	–4,27 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	23785	21834	19559	–2275	–10,42 %
Virtuālais apmeklējums	687116	1018022	506710	–511312	–50,23 %
Izsniegumu kopskaits	98774	104428	88424	–16004	–15,23 %
Fiziskais izsniegums	98158	102934	86319	–16615	–16,14 %
<i>t. sk. bērniem līdz 18 g.</i>	19906	19557	17870	–1687	–8,63 %
Izdevumu veidi:					
<i>grāmatas</i>	80129	86462	74980	–11482	–13,28 %
<i>periodiskie izdevumi</i>	15906	16246	10692	–5554	–34,2 %
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	32,3 %	35,7 %	35,2 %		–0,5 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	45,6 %	63,9 %	64 %		+0,1 %
Iedzīvotāju skaits	15897	15643	15605*	–38	–0,24 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>		3137	3124*	–13	–0,41 %

*Izmantoti Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 2025. gada 1. jūliju.

Šogad visās pozīcijās ir jūtams samazinājums. Tas ir cieši saistīts ar vērienīgajiem remontdarbiem blakus esošajā Cēsu stacijas laukumā. No marta līdz pat gada beigām tika būtiski apgrūtināta piekļuve bibliotēkas ēkai. To īpaši varēja just vecāka gada gājuma apmeklētāju vidū, kuriem nebija iespējas ar personīgajiem auto, kā ierasts, piebraukt tieši pie bibliotēkas. Ja aktīvo lietotāju skaits ir sarucis salīdzinoši nedaudz (pārskata periodā vidējais apmeklētāju skaits dienā CCB bija 215 (iepriekšējā periodā 224), tad apmeklējumu un izsniegumu skaits ir samazinājies vairāk. Apgrūtinotās piekļuves dēļ klientiem nācās mainīt paradumus.

Būtisks samazinājums ir vērojams periodisko izdevumu izsniegumā. Jāsecina, ka mainoties paaudzēm, mainās bibliotēkas pakalpojumu lietošanas paradumi. Periodikas lasītavu arvien biežāk izmanto klienti, kuri strādā ar saviem portatīvajiem datoriem vai arī

izmanto bibliotēkas datorus. Periodisko izdevumu lasīšana klātienē vairs nav prioritāte. Sākot ar 2026. gadu, plānots izsniegt līdzņemšanai izdevumus, kas vecāki par vienu mēnesi, tādējādi mēģinot palielinot izsniegumu skaitu.

Bibliotekārais aptvērums vienmēr ir rēķināts attiecībā pret Cēsu pilsētas iedzīvotāju skaitu un bērnu skaitu Cēsu pilsētā, tādēļ arī šis rādītājs nav īsti korekts un neatspoguļo patieso situāciju, jo par Cēsu Centrālās bibliotēkas lietotājiem kļūst cilvēki no visa plašā Cēsu novada un arī citiem novadiem. Ja kopējā bibliotekārajā aptvērumā pēdējos gados ir vērojams ne pārāk liels, bet stabils pieaugums, tad 2025. gadā bibliotekārajā aptvērumā bērniem ir vērojams ļoti minimāls pieaugums – aptvērums ir palielinājies tikai par 0,1 %.

Pamatrādītāji struktūrvienībās

	2024	2025	+ vai –	% salīdzinot ar iep. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	5978	6076	+98	+1,64 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	1601	1607	+6	+0,37 %
Bibliotēkas fiziskais apmeklējums	77813	78680	+867	+1,11 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	12141	13715	+1574	+12,96 %
Virtuālais apmeklējums	35084	42142	+7058	+20,12 %
Izsniegumu kopskaits	128750	121857	-6893	-5,35 %
Fiziskais izsniegums	117784	113268	-4516	-3,83 %
<i>t. sk. bērniem līdz 18 g.</i>	12494	12596	+102	+0,82 %
Izdevumu veidi:				
<i>grāmatas</i>	72093	70533	-1560	-2,16 %
<i>periodiskie izdevumi</i>	44042	41105	-2937	-6,67 %
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	21,96 %	22,47 %		-0,51 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	33,26 %	33,78 %		+0,52 %
Iedzīvotāju skaits	27218	27041*	-177	-0,65 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	4813	4758*	-55	-1,14 %

**Izmantoti Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 2025. gada 1. jūliju.*

Atsevišķi vērtējot struktūrvienību rādītājus, varam secināt, ka ir palielinājies bibliotēku apmeklējums un aktīvo lietotāju skaits, ko noteikti pozitīvi ir ietekmējusi arī KAC pakalpojumu sniegšana bibliotēkās. Diemžēl, līdzīgi kā CCB, arī struktūrvienībās kopumā izsniegumu skaits ir krities.

Novada publisko bibliotēku pamatrādītāji kopā

	2023	2024	2025	+ vai –	% salīdzinot ar iep. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	10862	11558	11571	+13	+0,11 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	3149	3604	3607	+3	+0,08 %
Bibliotēkas fiziskais apmeklējums	131440	139631	137858	-1773	-1,27 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	34668	33975	33274	-701	-2,06 %
Virtuālais apmeklējums	713921	1053106	548852	-504254	-47,88 %
Izsniegumu kopskaits		233178	210281	-22897	-9,82 %
Fiziskais izsniegums	214912	220718	199587	-21131	-9,57 %
<i>t. sk. bērniem līdz 18 g.</i>	31737	32051	30466	-1585	-4,95 %
Izdevumu veidi:					
<i>t. sk. grāmatas</i>	151574	158555	145513	-13042	-8,23 %
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	59401	60288	51797	-8491	-14,09 %
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	24,9 %	27,0 %	27,15 %		+0,15 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	38,8 %	45,3 %	45,77 %		+0,47 %
Iedzīvotāju skaits	43489	42861	42646*	-215	-0,50 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>		7950	7882*	-68	-0,86 %

*Izmantoti Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 2025. gada 1. jūliju.

Digitālie pakalpojumi

CCB iespējams attālināti reģistrēties un saņemt visus nepieciešamos piekļuves datus, lai pilnvērtīgi izmantotu bibliotēkas pakalpojumus. Novada publiskās bibliotēkas aktīvi veido dažādas tematiskas virtuālās grāmatu kolekcijas elektroniskajā kopkatalogā, tādējādi ļaujot ieskatīties lasītāju klubīnā apspriesto grāmatu sarakstā, gan ērti attālināti iepazīties ar “Jaunāko grāmatu izstādes” izdevumiem un palielinātās drukas jaunieguvumiem, gan citām kolekcijām.

Pateicoties darbinieku iniciatīvai, bibliotēkas piedāvā arī interaktīvus risinājumus telpu un krājumu popularizēšanai. Piemēram, CCB, izmantojot QR kodu tehnoloģiju, tika izveidota orientēšanās spēle bibliotēkas telpu un krājuma iepazīšanai, ko aktīvi izmantojušas skolēnu grupas, savukārt Līgatnes pilsētas bibliotēka 2025. gada vasarā iesaistījās pasākumā “Rakstivāls”, piedāvājot virtuālo ekskursiju, kas ļauj iepazīt Līgatnes literāro mantojumu caur interaktīvo aplikāciju *Adventure Lab*. Ekskursija aizvien ir pieejama, un tai plānots turpinājums.

Bibliomāts

CCB lasītājiem jau ceturto gadu pasūtīto grāmatu saņemšanai ir pieejams bibliomāts ar 14 nodalījumiem. Tā aktualitāte nav mazinājusies. Par to liecina noslodze – laiku pa laikam veidojoties situācijai, ka visi nodalījumi ir aizņemti.

Mūsdienu dinamiskajā ikdienā bibliotēkas lasītāji augti vērtē iespēju attālināti pasūtīt vēlamo izdevumu, saņemt to bibliomātā ārpus bibliotēkas darba laika.

Bibliomāta izsniegums netiek uzskaitīts, un izsnieguma analīze netiek veikta.

3td E-grāmatu bibliotēka

Cēsu novada publisko bibliotēku statistikas dati

	2023	2024	2025
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits kopā	685	764	854
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	77	84	69
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums kopā	5054	6404	8031
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums pārskata periodā	1099	1350	1409

Lai gan pārskata periodā “3td E-grāmatu bibliotēkas” autorizēto lietotāju skaits ir krities, taču izsniegumu skaits ir audzis par 4 %, kas ir vidēji 20 grāmatas uz 1 e-grāmatu bibliotēkas lasītāju. Tas liek domāt, ka daļa no 3TD e-grāmatu bibliotēkas lietotājiem šo pakalpojumu izmanto gana regulāri un e-grāmatas kļūst par ērtu alternatīvu un iespējams pat aizvieto fizisko grāmatu lasīšanu. Joprojām, visiem jaunajiem lasītājiem reģistrējoties, tiek piedāvāti autorizācijas dati, pievēršot uzmanību gan bibliotēkas kataloga lietošanai, gan izceļot bezmaksas e-grāmatu lasīšanas iespējas. Arī CCB tīmekļvietnē pastāvīgi tiek popularizēta šī iespēja.

Platformā 3td.lv ir viegli orientēties, veikt nepieciešamās darbības. Grāmatu klāsts ir daudzveidīgs un aktuāls un regulāri tiek papildināts. Tomēr dažkārt no bibliotēkas lietotājiem dzirdamas atsauksmes, ka viņi vēlētos, lai e-grāmatu piedāvājums būtu vēl plašāks un tajā tiktu piedāvāts vairāk salīdzinoši nesen iznākušo grāmatu. Kaut arī e-grāmatu bibliotēkas izmantošana ir bez maksas un tajā mēdz būt pieejamas grāmatas, uz kurām publiskajās bibliotēkās ir jāgaida rindā, tik un tā ir cilvēki, kuri priekšroku dod fiziskai grāmatai.

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

CCB apmeklētājiem ar kustību traucējumiem ir nodrošināta iespēja piekļūt gan bibliotēkas 1., gan 2. stāvam. Izveidotas plašas ejas starp grāmatu plauktiem, lai tiem varētu piekļūt arī ar ratiņkrēslu. Pieejamas divas pielāgotas labierīcības (gan 1., gan 2. stāvā). Cilvēkiem ar redzes grūtībām tekstu ērtākai salasāmībai CCB lasītavā ir pieejama video lupa, kas ļauj lasīt palielinātus tekstus kvalitatīvā izšķirtspējā. Pieejama drukāta informācija par Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas krājumu.

Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi ir pieejami un tiek nodrošināti visām sabiedrības grupām. Cilvēkiem, kuriem objektīvu iemeslu dēļ nav iespējas nokļūt līdz bibliotēkai, ir iespējams pieteikt grāmatu un periodisko izdevumu piegādi dzīvesvietā. Turpinās ļoti laba sadarbība ar Cēsu pilsētas pansionātu.

Pagastu bibliotēkās situācijas ir dažādas. Arī citās Cēsu reģiona publiskajās bibliotēkās tiek piedāvāta grāmatu un periodisko izdevumu piegāde dzīvesvietā, piemēram, Raiskumā, Ieriķos, Skujenē, Nītaurē, Rīdzenē, Inešos, Veselavā, Ģikšos. Priekuļu un Liepas pagasta bibliotēkām šo pakalpojumu palīdz sniegt Samariešu kustības pārstāvji. Vismaz pusei reģiona pagastu bibliotēku ierīkotas uzbrauktuves pie ieejas vai speciāli pacēlāji personām ar īpašām vajadzībām. Taču arī to bibliotēku, kurām vēl nav uzbrauktuves, liftu, pacēlāju, pakalpojumi ir pieejami visiem interesentiem, jo bibliotēku darbinieki savus pagastu iedzīvotājus zina un nodrošina viņu apkalpošanu.

Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā

Viena no CCB struktūrvienībām ir Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēka. Tā ir pielāgotās literatūras bibliotēka, kuras krājumā ir visi pielāgotās literatūras veidi.

Pielāgotā literatūra Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas krājumā

	Grāmatu skaits
Grāmatas palielinātā drukā	294
Grāmatas vieglajā valodā	31
Grāmatas Braila rakstā	646
Audiogrāmatas	2873

Grāmatas Braila rakstā lasītāji izmanto arvien retāk, bet vispieprasītākās ir audiogrāmatas.

Braila rakstā regulāri lasīt izvēlas tikai viena lasītāja, tāpēc jaunās krājumā vairs netiek komplektētas. Lai lasītāju nodrošinātu ar jaunākajiem izdevumiem, tie SBA kārtā tiek pieprasīti no LNERB. Grāmatas no/uz Rīgu ved CCB darbinieki.

Audiogrāmatu piedāvājums ir salīdzinoši plašs. Protams, ir lasītāji, kuri vēlas, lai vairāk ielasa detektīvus un kriminālromānus, citi – lai vairāk pieejami romantiskie romāni, bet citiem pietrūkst ceļojumu aprakstu. Ir bijuši gadījumi, kad prasa mācību grāmatas audioformātā, taču piedāvājums ir niecīgs.

Lai cilvēkus ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītnespēju nodrošinātu ar pielāgoto literatūru, tās popularizēšanā ir jāiesaistās visām bibliotēkām. Ja cilvēks nav bērībā, jaunībā vai brieduma gados lasījis grāmatas, tad nevar cerēt, ka vecumā viņš pēkšņi sāks lasīt pielāgoto literatūru. Būtiski ir brīdī, kad regulāram lasītājam “burti grāmatās paliek pārāk mazi”, piedāvāt atbilstošu pielāgoto literatūru.

Jaunu lasītāju piesaistei tiek izmantota jebkura iespēja, lai uzrunātu iedzīvotājus, nevalstiskās organizācijas, sociālās iestādes. CCB kopā ar Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēku sagatavo un izplata plakātus, informatīvās lapaņas par Valdemāra bibliotēkas pielāgotās literatūras krājumu, tā izmantošanas iespējām. Pielāgotā literatūra tiek popularizēta regulāri – novada bibliotēku darbinieku semināros un pasākumos, piemēram, “Bibliotēku pusNaktī” CCB, senioru pasākumā “Kopā” Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēkā, Dzejas dienu 60. jubilejas pasākumā “Ēdienkartē dzeja”: “Valdemāra bibliotēkas taustes un skaņas garšu kokteilis” Cēsu Vienības laukumā u. c.

Galvenie sadarbības partneri pielāgotās literatūras popularizēšanā un jaunu lasītāju piesaistē ir Cēsu novada bibliotēku darbinieki. CCB Pieaugušo apkalpošanas nodaļas bibliotekāres informē savus lasītājus, kuri vairs nevar lasīt grāmatas parastajā iespaidrakstā, par Valdemāra bibliotēkā pieejamo pielāgoto literatūru. Līdzīga vienošanās Valdemāra bibliotēkai ir arī ar citām CCB struktūrvienībām.

Diemžēl 2025. gadā palielinātās drukas grāmatas no Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas krājuma ņēmušas tikai 4 novada bibliotēkas: CCB, Jaunpiebalgas pagasta bibliotēka, Līgatnes pilsētas bibliotēka un Veselavas pagasta bibliotēka.

Pielāgotās literatūras popularizēšana un tās pieprasījuma veicināšana novadā ir noteikta kā viena no 2026. gada galvenajām prioritātēm.

Palielinātās drukas izdevumu pieejamība bibliotēkās ir nozīmīgs pakalpojums cilvēkiem ar redzes traucējumiem, un, lai nodrošinātu pieprasījumu pēc šādiem izdevumiem un palīdzētu pārvaldīt šos resursus, 2025. gadā Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkā tika ieviesta BIS ALISE, nodrošinot to pieejamību visām Cēsu reģiona bibliotēkām. Izdevumus palielinātā drukā var atrast un rezervēt, izmantojot BIS ALISE publisko kopkatalogu.

Cēsu pilsētas VALDEMĀRA bibliotēka

Search: palielinātas drukas izdevumi

Katalogs

Izmantotie filtri

Notīrīt filtrus

Filiāles

Katalogi

Resursu veidi

Autori

Temati

Atslēgvārdi

Valodas

Sērijas

Izdevēji

Izdošanas gads

Katalogs

"palielinātas drukas izdevumi" - atrasti rezultāti:
Bibliotēkā - 220, Kopkatalogā - 220

Kārtot: Atbilstība Rādīt 24

Book covers shown: Klusie vēstures veidotāji, ALEKSIS, Ieva un Aleksis, Nepabeigtā portreta noslēpums, Bērnudienas Komunālajā Daudziņa, Zane, Tas ir tikai cilvēciski, Mana, DŽIKĪ, VĀRNAS, SALLIJA HEPVORTA, Margarita Grietēna

Iekļaujot Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas Deponēto krājumu kopkatalogā ar izdevumiem palielinātajā drukā un vieglajā valodā, palielinājās to izsniegums un sadarbības iespējas starp bibliotēkām.

BIS ALISE ļauj Valdemāra bibliotēkas darbiniekiem veikt grāmatu komplektēšanu, katalogizēšanu un apriti, savukārt lietotāji var izmantot visas elektroniskā kataloga iespējas, lai attālināti meklētu un rezervētu šos izdevumus.

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām

Bibliotēka jau sen vairs nav vieta, kur tikai paņemt un nodot grāmatas un periodiskos izdevumus, tā ir multifunkcionāls centrs. Piemēram, Mārsnēnu pagasta bibliotēka, Vecpiebalgas pagasta bibliotēka un Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēka kalpo arī kā kopienu centri. Pārskata periodā Mārsnēnu bibliotēkā tika organizētas lielākā daļa no Mārsnēnu pagasta kopienas "Tev, mārsnēnieti!" tikšanās reizēm, kurās bibliotēkas vadītāja arī aktīvi iesaistījās, plānojot dažādas norises Mārsnēnu pagastā. Vecpiebalgas bibliotēkā pārskata periodā turpināja notikt kopienas iedzīvotāju tikšanās "Savējo sarunas". Šo pasākumu plānošanā tiek uzklausi iedzīvotāju ierosinājumi par aktuāliem jautājumiem un, vadoties no tiem, uzaicināti speciālisti, lai rastu risinājumu problēmām. "Savējo sarunu" vakari notiek sadarbībā ar biedrību "Vecpiebalga savējiem". Pārskata periodā notikušas 5 šādas tikšanās, kuru mērķis ir kvalitatīva un aktuāla informācijas aprīte, ideju apmaiņa, lai ikvienu ieinteresēto iedvesmotu vietējās lauku teritorijas attīstībai. Savukārt sadarbībā ar bibliotēku Ieriķu kopiena organizēja pasākumu "Balles deju ritmos", kas tika veltīts novadnieka, deju skolotāja Daiņa Liepiņa piemiņai.

Bibliotēkas ir arī vietas, kas veicina kultūras dzīvi, stiprina vietējo kopienu un vairo iedzīvotāju piederības sajūtu. Drabešu pagasta Līvu bibliotēkā 2025. gadā viesojās Skujenes amatiereteātris ar lugu “Dārgumi” un Nītaures lauku teātris ar izrādi “Dāvana tantei”. Otro gadu pēc kārtas Ziemassvētku noskaņās apmeklētājus uz akustisko koncertu aicināja Līvu iedzīvotājs Juris Brokers, šogad uzstājoties kopā ar saviem bērniem. Rīdzenes bibliotēkā tika organizēta Ziemassvētku spēle visai ģimenei ārpus bibliotēkas telpām “Ejam meklēt eglītes”.

Pasākumi atsevišķām mērķgrupām CCB struktūrvienībās

- **Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēka** jau otro gadu rīko pasākumu ciklu “Stāsta vēsturniece Dace Cepurīte”. Ja sākumā tas bija iecerēts kā stāsti “Cēsniņš un viņa nams”, tad tagad tematu loks ir paplašināts. 9. oktobra tikšanās reizē “Cēsu Kūrorta komiteja – kūrorta un tūrisma attīstītāja Cēsīs (1932–1940)” viņas stāstījums palīdzēja uzzināt par kādas mazāk zināmas Cēsu organizācijas vēsturi.
- **Veselavas pagasta bibliotēkā**, pārzinot sava pagasta iedzīvotāju vajadzības, veido sadarbību ar Lauku atbalsta dienestu, ļaujot LAD darbiniekam bibliotēkas telpās tikties un konsultēt Veselavas pagasta ļaudis.
- Arī šajā pārskata periodā **Vecpiebalgas pagasta bibliotēkā** vienu reizi nedēļā notiek angļu valodas apguves nodarbības pieaugušajiem (šobrīd angļu valodu apgūst divas grupas – iesācēji un ar priekšzināšanām; pārskata periodā notika 20 nodarbības).
- **Vecpiebalgas pagasta bibliotēkā** notika lekcija par dārzkopību. Apmeklētāju atsauksmes liecina, ka ļoti vērtīga bija lekcija par šobrīd aktuālu tēmu “Kas piestāv latviskam dārzam”, ko vadīja ainavu dizainere Vineta Radziņa.
- **Vecpiebalgas pagasta bibliotēkā** tika organizētas arī radošās darbnīcas un meistarklases. Ziemassvētku rotājumu meistarklasē (nodarbības vadīja Santa Vilde). Interesentu skaits, kas vēlējās piedalīties Adventa vainagu meistarklasē, krietni pārsniedza bibliotēkas iespējas – vairākiem potenciālajiem dalībniekiem vietu skaita ierobežojumu dēļ nācās pat atteikt. Savukārt uz marmorēšanas, kas ir sena grāmatu ieklājlapu tehnika, nodarbību pulcējās vairāk nekā 20 interesenti.
- **Priekuļu pagasta bibliotēkā** notika tikšanās ar ekspertu dabas dziedniecības un atveseļošanās metožu jomā Solvitu Mertenu “Stāsts par alveju un veselību”.
- **Liepas pagasta bibliotēkā** 2025. gada martā, aprīlī un maijā bibliotēkā darbojās sēklu, stādu maiņas punkts. Maiņas punkts darbojas jau otro gadu un ir iecienīts pagasta iedzīvotāju vidū, to apmeklē ne tikai bibliotēkas lasītāji, bet arī citi pagasta iedzīvotāji.

- **Skujenes pagasta bibliotēkā** novembrī un decembrī tika veidota izstāde “126 cimdu pāri”, šādas izstādes nodrošina, ka bibliotēka nav tikai vieta grāmatām, laikrakstiem un novadpētniecībai, bet arī atvērtām radošām nodarbēm, kas paplašina iedzīvotāju redzesloku.

Interesešu klubi un kopas novada bibliotēkās

- 7 novada publiskajās bibliotēkās – Līgatnes pilsētas bibliotēkā, Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkā, Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēkā, Vecpiebalgas pagasta bibliotēkā, Stalbes pagasta bibliotēkā, Jaunpiebalgas pagasta bibliotēkā – “Lasītāji prieks” un Cēsu Centrālajā bibliotēkā – “Grāmata mani sauc” – aktīvi darbojas lasītāju klubiņi. Lai gan katrā bibliotēkā tikšanās organizē pēc cita principa – ar vienotu tematiku, kopā lasot un apspriežot vienu grāmatu vai apskatot jaunieguvumus bibliotēkā – visur tā ir iespēja grāmatmīļiem sanākt kopā un apmainīties domām par izlasīto. Pārskata periodā sadarbībā ar vairākām Valmieras novada bibliotēkām Cēsu, Ieriķu un Līgatnes pilsētas lasītāju klubiņu biedriem bija iespēja kopīgi tikties jaukā sadraudzības pasākumā, ko Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēkā vadīja Lote Šteina. Savukārt rudens pusē dalībniekiem bija iespēja doties atbildes braucienā uz Valmieras Integrētās bibliotēkas organizētajiem lasīšanas svētkiem.
- **Jaunpiebalgas pagasta bibliotēkā** jau vairākus gadus darbojas interesešu kopa “Teātra afiša”. Tikšanās reizēs tiek runāts par teātri, mākslu un kultūru. “Teātra afišas” 10 gadu jubilejas pasākumā 14. oktobrī ciemojās aktieris un režisors Valdis Lūriņš. Jaunpiebalgas Kultūras centra vadītāja Egīta Zariņa informēja par kultūras dzīves aktualitātēm Cēsu novadā, bet mūziķis Jānis Žagariņš dziedāja dziesmas no dažādām teātra izrādēm.
- **Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkā** darbojas amatierteātra grupa “Aina”, kuru vada ilggadējā Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Cēsu filiāles vadītāja, režisore, literāte Aina Karele. Tajā darbojas galvenokārt cilvēki ar redzes traucējumiem. Amatierteātris piedalās bibliotēkas pasākumos.

Uzziņu un informācijas darbs

Cēsu Centrālās bibliotēkas Eiropas Savienības informācijas punkta (ESIP) darbs

Lai veicinātu ESIP atpazīstamību Cēsu pilsētā un novadā, visa gada garumā gatavota informācija par Eiropas Savienības aktualitātēm ievietošanai CCB mājaslapas sadaļā “[Eiropas Savienības informācijas punkts](#)”.

Eiropas Savienības (ES) informācijas punkts 2025. gadā piedāvājis šādus pakalpojumus:

- grāmatas, bukletus, faktu lapas par ES;
- uzziņas par ES klātienē, telefoniski un e-pastā;
- informāciju par ES izglītības programmām;
- konsultācijas par informācijas avotiem ES jautājumos;
- interneta resursus par ES.

Sniegtas konsultācijas, uzziņas par šādām tēmām:

- ES aizsardzības un drošības garantijas;
- Rūpes par dzīves kvalitāti, Eiropas Zaļais kurss;
- Spēle “ES zinu ES” – izziņoša spēle par visdažādākajiem jautājumiem, kas saistīti ar Eiropas Savienību;
- Atbalsts iedzīvotājiem, Eiropas Savienības fonda pieaugušo izglītības projekta “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” tālākizglītības iespējas.

Izplatīta informācija Cēsu novada skolām par iespēju piedalīties dažāda veida konkursos.

- 19.–27.08. sadarbībā ar EUROPE DIRECT Vidzeme izvietota Eiropas Komisijas ceļojoša izstāde “Dons Kihots”.
- 11.09. Dalība EUROPE DIRECT Vidzeme organizētajā diskusijā “SOTEU 2025: ko tas nozīmē Latvijai un Vidzemei”.

Tiešsaistes katalogs kā pakalpojums

[Cēsu reģiona kopkatalogā](#) kopējais ierakstu skaits elektroniskajā katalogā ir 91 562.

Pārskata periodā elektroniskajā kopkatalogā izveidoti 217 ieraksti, lejuplādēti un rediģēti 4842 apraksti. Ar katru gadu pašu veidotie MARC apraksti samazinās, bet palielinās importēto ierakstu skaits no citiem katalogiem, izmantojot Z39.50. Eksemplāru skaits elektroniskajā katalogā – 487 500 monogrāfijas un 32 461 turpinājumresursi. Pavisam kopkatalogs ietver ziņas par 519 961 iespieddarbu eksemplāriem. Galvenā autoritatīvā datubāze elektroniskajā katalogā sastāv no 14 887 termiņiem – 2025. gadā tā papildināta ar 461 termiņiem.

Tabula "BIS ALISE izmantošana"

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Pasūtīts (Web) eksemplāru (2025)
			Cirkulācija	SBA	Komplektēšana	
Cēsu novads	25 publiskās 25 izglītības 50	25 publiskās 23 izglītības 48	48	33	48	4195
Smiltenes novads	2 publiskās 1 izglītības 3	2 publiskās 1 izglītības 3	3	3	3	
Kopā:	53	51	51	36	51	

2025. gadā no 53 reģiona bibliotēkām ar BIS ALISE strādā 51 bibliotēka (27 publiskās bibliotēkas, 23 izglītības iestāžu bibliotēkas un 1 profesionālās izglītības ievirzes bibliotēka – Alfrēda Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskola).

Cēsu reģiona kopkataloga dalībbibliotēkas ir 3 Smiltenes novada bibliotēkas (Raunas, Raunas pamatskolas un Drustu bibliotēkas), ar kurām ir laba sadarbība.

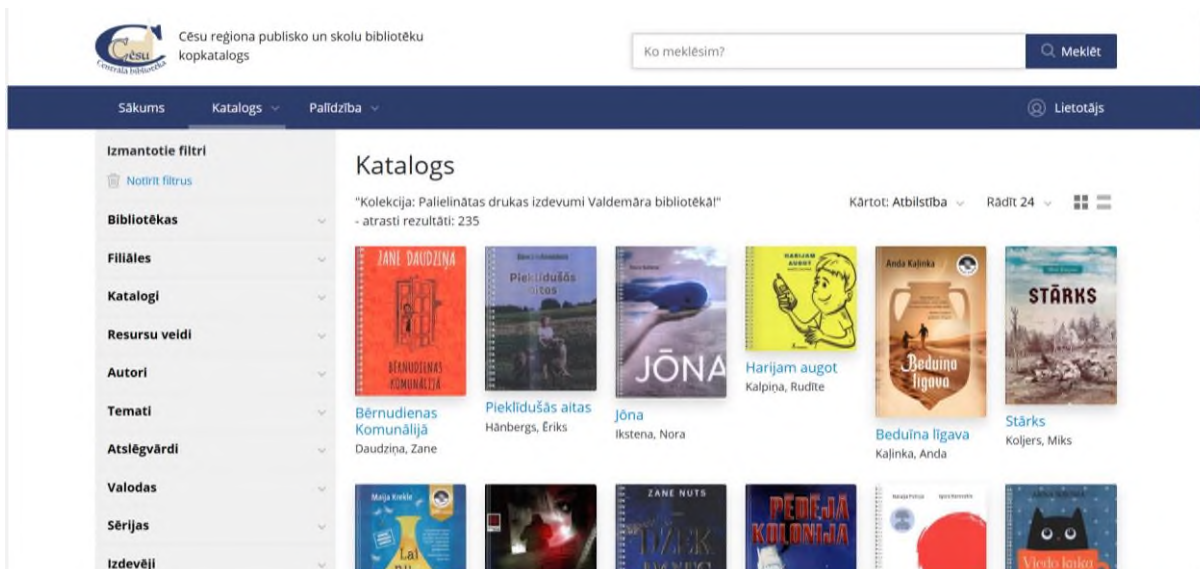
Visas kopkataloga bibliotēkas aktīvi izmanto BIS ALISE moduļus. Pēc nepieciešamības tiek izmantots Kataloģizācijas modulis, papildinot elektronisko kopkatalogu ar jauniem datiem, veicot ienākušo resursu apstrādi. Skolu un pagastu bibliotēkas jaunus bibliogrāfiskos aprakstus MARC formātā elektroniskajā katalogā neveido, dažas bibliotēkas nelielos apjomos importē aprakstus, izmantojot Z39.50. Kataloģizācijas darbu, autoritatīvo ierakstu pievienošanu, aprakstu priekšmetizāciju, resursu attēlu un anotāciju pievienošanu, kā arī MARC ierakstu rediģēšanu veic reģiona galvenās bibliotēkas krājuma organizācijas nodaļas un novadpētniecības speciālistes.

Tabulā uzskatāmi redzams, ka ir samazinājušies pašu veidotie MARC apraksti elektroniskajā katalogā, pārsvarā tie tiek importēti no citu bibliotēku katalogiem, rezultātā vairāk laika veltot aprakstu papildināšanai un lokālo lauku pievienošanai, anotāciju veidošanai, bibliotekāru konsultēšanai. Jaunus ierakstus MARC formātā veido Novadpētniecības datubāzes papildināšanai, un to dara arī pagastu bibliotekāri. Lielākā daļa autoritatīvo ierakstu tiek importēti no LNB datubāzes, pašu veidoti tiek pārsvarā Novadpētniecības datubāzes vajadzībām.

Darbība	Kopskaits		
	2023	2024	2025
Izveidoti MARC ieraksti	2501	2567	2477
<i>Elektroniskajā katalogā</i>	461	176	314
<i>Novadpētniecības datubāzē</i>	2040	2391	2163
Importēti MARC ieraksti	1845	1373	2511
<i>Elektroniskajā katalogā</i>	1714	1053	2224
<i>Novadpētniecības datubāzē</i>	131	320	287
Rediģēti MARC ieraksti	8030	7035	7192
<i>Elektroniskajā katalogā</i>	4611	4216	5255
<i>Novadpētniecības datubāzē</i>	3419	2819	1937
Pievienoti attēli lokālajās anotācijās	636	517	25
Izveidotas anotācijas	4449	6027	4628
<i>Elektroniskajā katalogā</i>	985	733	935
<i>Novadpētniecības datubāzē</i>	3464	5294	3693
Rediģētas anotācijas	1286	1248	1715
<i>Elektroniskajā katalogā</i>	1284	1239	1713
<i>Novadpētniecības datubāzē</i>	2	9	2
Izveidoti autoritatīvie ieraksti	3	31	5
<i>Elektroniskajā katalogā</i>	2	3	4
<i>Novadpētniecības datubāzē</i>	1	28	1
Importēti autoritatīvie ieraksti	234	473	470
<i>Elektroniskajā katalogā</i>	153	365	462
<i>Novadpētniecības datubāzē</i>	81	108	8
Rediģēti autoritatīvie ieraksti	111	303	92
<i>Elektroniskajā katalogā</i>	51	72	89
<i>Novadpētniecības datubāzē</i>	60	231	3

Atskaites periodā tika rediģēti un papildināti 7192 ieraksti un izveidotas 4628 anotācijas un pievienotas sīkbildes.

2025. gadā galvenā prioritāte bija Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas (bijusī Latvijas Neredzīgo bibliotēkas filiāle) Deponētā krājuma – palielinātās drukas izdevumu – pievienošana kopkatalogam un šī krājuma popularizēšanas pasākumi, lai visas kopkataloga bibliotēkas un to lietotāji varētu izmantot šo pakalpojumu pēc iespējas ērtāk.

Cēsu reģiona publisko un skolu bibliotēku kopkatalogs ir pieejams lietošanai no dažādām mobilajām ierīcēm. Autorizētiem lietotājiem ir nodrošināta izdevumu pasūtīšana/rezervēšana un izdevumu nodošanas termiņu pagarināšana tiešsaistē. Grāmatas un citus materiālus ir iespējams pasūtīt no jebkuras reģiona bibliotēkas. 2025. gadā ir samazinājies autentificēto lietotāju kopkataloga izmantošanas skaits, bet palielinājies kopīgais kopkataloga apmeklētāju skaits. Iepriekšējā pārskata periodā aktīvi tika izmantoti gan vecās versijas katalogs, gan jaunās versijas iespējas, bet 2025. gadā lielākā aktivitāte notika jau jaunajā kataloga versijā.

WebPac apmeklētība

	2023	2024	2025
Visi lietotāji	672 699	992 803	480 240
Autentificētas sesijas	8831	8464	8282
Meklēti izdevumi, izmantojot mobilo aplikāciju	13 163	10 837	17 589

CCB autorizētie lietotāji

	2023	2024	2025
Aktīvie lietotāji kopā	5132	5580	5495
Autorizētie lietotāji kopā	3484	3800	4311
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	305	316	418

Autorizācijas dati tiešsaistes katalogam tiek izsniegti visiem CCB Pieaugušo apkalpošanas nodaļas jaunajiem bibliotēkas lietotājiem. Īpaši tiešsaistes kataloga priekšrocības tiek uzsvērtas studentiem, lai ātri un ērti varētu rezervēt un atrast sev

interesējošos materiālus. Nepieciešamības gadījumā individuāli tiek veikta apmācība tiešsaistes kataloga lietošanā. Autorizētie lietotāji kopā ir 78,5 % no aktīvo lietotāju skaita 2025. gadā, savukārt autorizētie lietotāji pārskata periodā ir 7,6 % no aktīvo lietotāju skaita.

Autorizētie lietotāji CCB struktūrvienībās

	2023	2024	2025
Aktīvie lietotāji kopā	5730	5978	6076
Autorizētie lietotāji kopā	1065	1166	4691
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	646	101	1229

Aktīvo lietotāju skaits CCB struktūrvienībās ir pieaudzis par 1,64 %. Autorizētie lietotāji kopā ir 77,2 % no aktīvo lietotāju skaita, bet autorizētie lietotāji pārskata periodā ir 20,2 % no aktīvo lietotāju skaita.

Tabulās uzskatāmi redzams, ka pārskata periodā, īpaši CCB struktūrvienībās, ir pieaudzis gan kopējais autorizēto lietotāju skaits, gan to skaits pārskata periodā. Arī CCB struktūrvienību vadītāji tiek mudināti izsniegt autorizācijas datus katram jaunajam lietotājam. Lietotājiem tiek uzsvērta ne tikai priekšrocība lietot elektronisko katalogu, bet arī iespēja lasīt grāmatas 3td E-grāmatu bibliotēkā.

SBA pakalpojums

CCB SBA rādītāji

SBA	2023	2024	2025
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	60	83	121
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	896	902	1154

SBA rādītāji CCB struktūrvienībās

SBA	2023	2024	2025
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	1255	1539	1550
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	517	806	572
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	5	7	52

SBA rādītāji novada publiskajās bibliotēkās kopā

SBA	2023	2024	2025
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	1315	1622	1671
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	1413	1708	1726
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	5	7	52

Kā redzams pēc tabulās ievietotajiem datiem, SBA kārtā nosūtīto un saņemto dokumentu skaits katru gadu palielinās – bibliotēkas savstarpēji vienojas par konkrētu eksemplāru iegādi, lai nenoslogotu savu krājumu. Mūsdienu pasta un pakomātu pakalpojumi nodrošina operatīvu grāmatu apmaiņu.

Problēmas un risinājumi bibliotēku pakalpojumu un pieejamības jomā

Lielākās problēmas – vairumā pagastu publisko bibliotēku strādā tikai viens darbinieks, kas ierobežo apkalpošanas stundas, izbraukumu iespējas un pakalpojumu daudzveidību. Tas pastiprina pieejamības problēmas iedzīvotājiem ar ierobežotu transportu, strādājošajiem, jauniešiem un senioriem. Nepietiekama tehniskā infrastruktūra un ierobežots finansējums vēl vairāk ierobežo bibliotēku spēju nodrošināt modernus pakalpojumus.

Iespējamais risinājums – bibliomātu un grāmatu nodošanas iekārtu izvietošana vairāku pagastu centrālajās vietās, lai nodrošinātu pieejamību ārpus darba laika.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

6. KRĀJUMS

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

CCB, komplektējot krājumu, vadās pēc izstrādātā dokumenta “Cēsu Centrālās bibliotēkas krājuma attīstības koncepcija 2021.–2025. gadam” (skatīt [Pielikumu Nr. 2](#)), kurā noteikta bibliotēkas krājuma veidošanas un papildināšanas politika. Dokumentā uzmanība veltīta izdevumiem par Latviju un novadu, vēsturi, kultūru un cilvēkiem. Krājums tiek papildināts regulāri, tematiski, un atspoguļo visu vecuma iedzīvotāju vajadzības un intereses.

2025. gadā CCB sadarbībā ar struktūrvienībām kopīgi izstrādāja jaunu, komplektēšanas politiku nākamajam termiņam 2026.–2032. gadam.

2025. gadā darbs ar krājumu tika veikts saskaņā ar esošo krājuma komplektēšanas politiku, kas nosaka, ka tiek veidots kvalitatīvs bibliotēkas lietotāju vajadzībām un interesēm atbilstošs bibliotēkas krājums ar šodienas prasībām atbilstošiem informācijas resursiem. 2025. gada prioritātes bija nemainīgas – latviešu oriģinālliteratūra, augstvērtīga nozaru literatūra, kultūrvēsturiska satura literatūra, grāmatas bērniem un jauniešiem, kā arī alternatīvo lietu komplektēšana (galda spēles u. c.), tematiski daudzveidīgi periodiskie izdevumi. Pārskata periodā pieaudzis pašvaldības finansējums krājuma papildināšanai uz 1 iedzīvotāju.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums CCB

	2023	2024	2025
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	18517	18309	24992
<i>t. sk. grāmatām</i>	15126	15047	20659
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	3391	3262	4333
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pilsētā	1,42	1,44	1,60
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	22 703	22 543	25 146

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums CCB struktūrvienībās

	2023	2024	2025
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	64411	66921	80874
<i>t. sk. grāmatām</i>	45711	48290	57842
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	18356	18631	23032
Finansējums krājumam uz 1 iedz. novadā	2,73	2,88	2,99
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	75 843	78 645	92 086

Secinājumi: pašvaldības finansējums krājuma papildināšanai sastāda 87 %, 13 % jaunieguvumu ir bez atlīdzības iegūtās grāmatas. Kopumā pašvaldības piešķirtais finansējums 2025. gadā bibliotēkas funkciju veikšanu nodrošināja un tam ir attīstību veicinoša tendence, krājuma komplektēšanai piešķirtais finansējums ir palielinājies visām novada bibliotēkām, tai skaitā arī CCB. Papildus pašvaldības piešķirtajam finansējumam krājumi ir papildināti no LNB programmām “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” un “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”, kā arī dāvinājumiem no privātpersonām un organizācijām.

Krājuma pārbaude

Pārskata periodā krājuma pārbaudes (inventarizācijas) tika veiktas 2 novada bibliotēkās:

- Skujenes pagasta bibliotēkā;
- Drabešu Jaunās pamatskolas bibliotēkā.

Abās bibliotēkās tās jau bija atkārtotas elektroniskās krājuma inventarizācijas un pārsteigumus neradīja.

Cēsu Centrālās bibliotēkas krājuma pārbaude (inventarizācija) atskaites periodā nav veikta.

Krājuma rādītāji

Krājuma rādītāji CCB

	2023	2024	2025
Jaunieguvumi kopā	2949	2686	3063
<i>t. sk. grāmatas</i>	1745	1671	2056
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	320	257	394
<i>t. sk. bērniem</i>	613	583	716

Izslēgtie dokumenti	1082	1444	1729
Krājuma kopskaits	76374	77616	78950
Grāmatu krājuma apgrozība	1,24	1,32	1,13
Periodisko izdevumu apgrozība	1,47	1,46	0,90

Krājuma rādītāji CCB struktūrvienībās

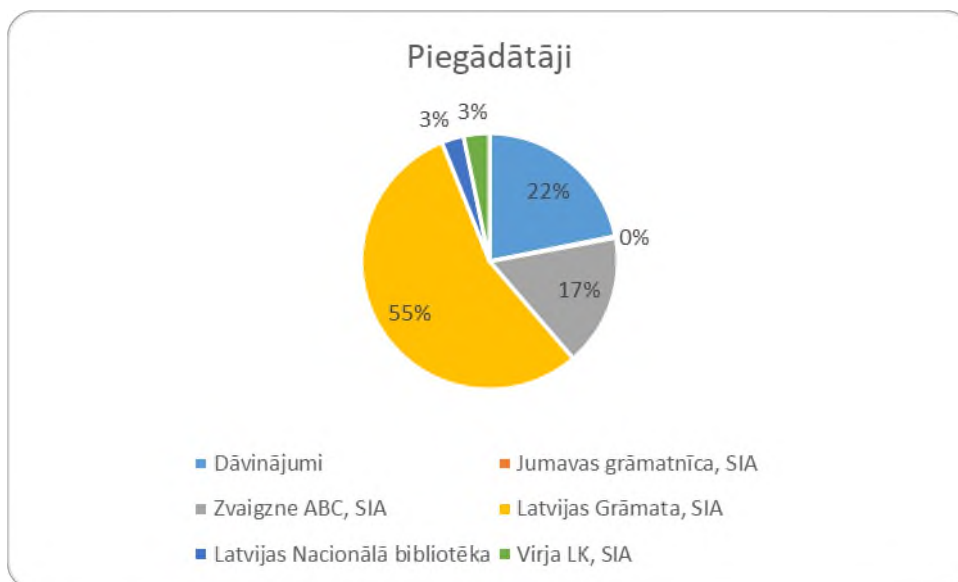
	2023	2024	2025
Jaunieguvumi kopā	13649	14403	14180
<i>t. sk. grāmatas</i>	4511	5259	5889
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	1540	1514	1544
<i>t. sk. bērniem</i>	1105	1687	1503
Izslēgtie dokumenti	14297	10576	16810
Krājuma kopskaits	162496	172372	169742
Grāmatu krājuma apgrozība	0,51	0,50	0,50
Periodisko izdevumu apgrozība	1,94	1,77	1,77

Situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi

CCB aktuāls jautājums ir rindu garums uz populārākajiem izdevumiem, ko bibliotēka mazina ar papildus eksemplāru skaitu – 2 līdz 3 eksemplāri populārākajām grāmatām, tomēr iespējas iegādāties viena nosaukuma vairākus eksemplārus ir salīdzinoši ierobežota. Kā alternatīvu bibliotēka piedāvā arī 3td.lv piedāvātās iespējas un SBA pakalpojumu, tomēr attiecībā uz tikko izdoto jaunāko literatūru tas būtisku labumu nedod, jo jaunākās grāmatas caur SBA un 3td.lv nav pieejamas.

Pārskata periodā bibliotēkas, gatavojoties akreditācijai, daudz strādāja pie krājuma izvērtēšanas un norakstīšanas. Tas atspoguļojas izslēgto dokumentu dinamikā, kas attiecībā pret 2024. gadu ir palielinājies. Krājumā esošo dokumentu izslēgšana ir ietekmējusi arī kopējā krājuma skaita samazinājumu pagastu bibliotēkās un galvenajā bibliotēkā. Krājuma kopējā apgrozība katru gadu ir palikusi nemainīga, un tas liecina, ka vēl aktīvi jāstrādā pie krājuma kvalitātes. Bibliotēkas tika mudinātas turpināt analizēt savu krājumu un lasītāju sastāvu, kā arī aktīvāk popularizēt krājumu.

CCB grāmatu iegādei izmanto trīs lielākos piegādātājus: SIA “Latvijas Grāmata” (55 % no iepirkto grāmatu daudzuma), SIA “Apgāds Zvaigzne ABC” Cēsu grāmatnīcu (17 %) un SIA “Virja LK” (3 %). Krietnu pienesumu (22 %) no visiem jaunieguvumiem sastāda bibliotēkas lietotāju un citu bibliotēku dāvinājumi. Novada publiskajās bibliotēkās nemainīgi lielākais grāmatu piegādātājs ir “Virja LK” un “Latvijas Grāmata”.

Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana bērnu un jauniešu literatūrā

Jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu, jauniešu literatūru ir 35 % CCB un 25,5 % struktūrvienībās ir bērniem un pusaudžiem domātie izdevumi. Jaunieguvumu skaits bērniem un pusaudžiem ar katru gadu palielinās visās novada bibliotēkās. Tika pievērsta īpaša uzmanība, liekot uzsvāru uz lasītprasmes veicināšanu visās vecuma grupās, sākot jau no pirmsskolas vecuma, rosinot bērnus interesi par literatūru. 2025. gadā papildu uzmanība tika pievērsta bērnu un jauniešu literatūras komplektēšanai angļu valodā, kas saistīts ar aizvien pieaugušo pieprasījumu skolu jauniešu vidū.

Lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” ietvaros reģiona bibliotēkas no LNB saņēmušas 783 grāmatu eksemplārus par 7644,77 EUR, tai skaitā CCB 29 eksemplārus par 283,13 EUR. Programmas ietvaros grāmatas saņēma arī 16 publiskās bibliotēkas un 10 skolu bibliotēkas.

Uzmanība tiek pievērsta arī alternatīvo lietu komplektēšanai. Ņemot vērā pieaugošo interesi, pārskata periodā CCB papildinājusi un atjaunojusi krājumu ar 25 galda spēlēm par 332,72 EUR. Pārskata perioda beigās bibliotēku krājumos ir 310 nosaukumu galda spēles, kas tiek piedāvātas bibliotēku lietotājiem.

Datubāzes

CCB pieejamo datubāžu izmantojums

Datubāze	2023	2024	2025
Letonika			
lejuplāžu skaits	126	252	466
News			
lejuplāžu skaits	111	120	230
Citas			

CCB pieejamas šādas datubāzes: Lursoft laikrakstu bibliotēka [news.lv](https://www.news.lv) un datubāze [letonika.lv](https://www.letonika.lv). Bibliotēkas tīmekļvietnē ievietota informācija par bezmaksas un brīvpiekļuves datubāzēm un e-resursiem. Bibliotēkā ir izvietota informācija par datubāžu lietošanas iespējām. Sagatavoti un izlikti izdales materiāli par pieejamajām datubāzēm.

Pārskata periodā bibliotēkā notika dažādas apmācības, kas saistītas ar datubāzēm, kā arī tika sniegtas individuālas konsultācijas par to lietošanu gan klātienē, gan attālināti. Īpaša uzmanība tika pievērsta bibliotēkas datubāžu iespējām Digitālās nedēļas (24.–28. marts) laikā, rīkojot pasākumus gan bērniem, gan pieaugušajiem.

Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”

Pateicoties atbalstam projektā “Vērtīgo grāmatu iepirkums Latvijas publiskajām bibliotēkām”, CCB un tās struktūrvienības izvēlējās 346 grāmatas (173 nosaukumi) par summu 4219,20 EUR. Grāmatas tika sadalītas visām Cēsu novada pašvaldību publiskajām bibliotēkām. CCB koordinēja novada bibliotēku dalību projektā “Vērtīgu grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” – izsūtīja grāmatu sarakstu, apkopoja visu bibliotēku pieteikumus, lai tiktu iegādātas pašas nepieciešamākās grāmatas. Ļoti rūpīgs darbs tika ieguldīts, apkopojot bibliotēku sarakstus un sagatavojot gala pieteikumu. Informācija par saņemtajām grāmatām tika ievietota bibliotēkas vietnē, kā arī bibliotēkas un struktūrvienību sociālajos tīklos. No piedāvātā klāsta bibliotēkas izvēlējās galvenokārt nozaru literatūru.

Bibliotēkas pozitīvi vērtēja iespēju projekta ietvaros papildināt savu bibliotēku krājumus, netērējot budžeta līdzekļus iegūt jaunas grāmatas.

Lasītāko grāmatu tops

CCB

	Grāmatas autors	Grāmatas nosaukums	Izdevējs	Izdošanas gads	Izsniegumu skaits
1.	Daudziņa, Zane	Bērnudienas Komunālijā	Zvaigzne ABC	2024	103
2.	Kovaļova, Lelde	“Klusie kaimiņi”	Zvaigzne ABC	2024	91
3.	Hārneska, Tīna	“Ļaudis, kas sēj sniegā”	Jāņa Rozes apgāds	2024	82
4.	Šepa, Emēlija	“Baltās pēdas”	Latvijas Mediji	2024	77
5.	Šepetis, Rūta	“Man tevi jānodod”	Zvaigzne ABC	2024	76

CCB struktūrvienībās

	Grāmatas autors	Grāmatas nosaukums	Izdevējs	Izdošanas gads	Izsniegumu skaits
1.	Rušmane-Vēja, Andra	“Spītņieki”	Latvijas Mediji	2025	194
2.		“Dzīvesstāsti”	Izdevniecība Rīgas Viļņi	2025	176
3.	Makfadena, Frīda	“Kolēģe”	Latvijas Mediji	2025	165
4.	Rukšāne, Dace	“Lu-Lū un Eņģelis”	Zvaigzne ABC	2024	165
5.	Judina, Dace	“Speķa pīrādziņš”	Latvijas Mediji	2025	159

Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības, galvenie secinājumi pārskata periodā

Pārskata periodā viena no problēmām ir fiziski nolietoti izdevumi un ierobežota telpa krājuma izvietojšanai gan galvenajai bibliotēkai, gan pagastu bibliotēkām. Bibliotēkas regulāri veic krājuma analīzi izmantojot BIS ALISE piedāvātās iespējas, tomēr, lai saglabātu bibliotēkas aktualitāti, nepieciešama nepārtraukta krājuma atjaunošana un aktīva SBA iespēju izmantošana.

Darbs ar parādniekiem CCB

Pārskata periodā, tāpat kā citus gadus, turpināta lasītāju – parādnieku apzināšana. Izmantojot BIS ALISE esošo opciju “sūtīt atgādinājumu”, lietotāji e-pastā saņem paziņojumu

no bibliotēkas par kavētu izdevumu nodošanas termiņu. Parādniekiem tiek izsūtītas arī īsziņas ar lūgumu atnest atpakaļ uz bibliotēku savlaicīgi nenodotos izdevumus. Ja lietotājs nereaģē uz rakstiskiem aizrādījumiem, tiek veikti telefona zvani. Arī [CCB tīmekļvietnes](#) sākumlapā periodiski ir redzams atgādinājums “Lasītāj – parādniek! Aicinām atnest atpakaļ uz bibliotēku termiņā nenodotās grāmatas! Kavējuma nauda par tām netiks prasīta. Izsniegtos bibliotēkas izdevumus jebkurā diennakts laikā ir iespēja atstāt arī grāmatu nodošanas kastē pie mazajiem ieejas vārtiem”.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

Darba ar bērniem un jauniešiem, raksturojums un vispārīgie rādītāji

Ņemot vērā, ka Bērnu apkalpošanas nodaļai ir nelielas telpas, tad Cēsu reģiona galvenajā bibliotēkā pienākumi ir sadalīti šādi: Bērnu apkalpošanas nodaļa apkalpo bērnus no mazotnes līdz 7. klasei ieskaitot, savukārt Pieaugušo apkalpošanas nodaļa apkalpo jauniešus, sākot no 8. klases.

2025. gadā veikts intensīvs darbs, lai piesaistītu bibliotēkai jaunus lasītājus un turpinātu veiksmīgu sadarbību ar jau esošajiem. CCB Bērnu apkalpošanas nodaļas statistikas rādītāji pārskata periodā uzrāda negatīvu tendenci, pamatojoties uz ilgstošu problemātisko piekļūšanu bibliotēkai remontdarbu dēļ tās ēkai piegulošajā teritorijā.

Novada publiskajās bibliotēkās situācija kopumā vērtējama pozitīvi, lai gan rādītāji ir mainīgi ik gadu. Ir pagasti, kuros nav izglītības iestāžu, līdz ar to piesaistīt bērnus bibliotēkām reizēm ir ļoti grūti. Tomēr bibliotekāri organizē dažādus pasākumus un aktivitātes, kā arī izmanto iespēju ciemoties izglītības iestādēs kaimiņpagastos. Ir bibliotēkas, kurās lietotāju un izsniegumu skaits 2025. gada ir samazinājies, bet dažās, par laimi, aktīvo bibliotēkas lietotāju skaits ir palielinājies. Pasākumu jomā vērojama daudzveidība, bibliotēku piedāvāto aktivitāšu skaits katru gadu mainās arī iedvesmojoties no citu bibliotēku piedāvājuma. Lielākā daļa novada bibliotekāru veiksmīgi sadarbojas ar vecākiem, pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām, realizējot dažādus lasītveicināšanas pasākumus, tādējādi piesaistot bērnus apmeklēt bibliotēkas.

2025. gadā 23 pagastu bibliotēkās fiksēti 1607 aktīvie lietotāji līdz 18 gadu vecumam, kas ir **27 %** no kopējā aktīvo lietotāju skaita pagastu publiskajās bibliotēkās, bet Cēsu Centrālajā bibliotēkā bērni līdz 18 gadu vecumam bija **31,01 %** no kopējā aktīvo lietotāju skaita.

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Bērnu apkalpošanas nodaļā tiek piedāvāts daudzveidīgs pakalpojumu klāsts gan pirmsskolas, gan pamatskolas vecuma bērniem. Intensīva darba rezultātā esam varējuši realizēt 111 (103 pasākumi bija 2024. gadā) pasākumus un priecēt apmeklētājus ar 11 literārajām/mākslas izstādēm (13 izstādes 2024. gadā).

Pasākumi/izstādes	Skaitis
Literārās stundas	73
Ekskursijas	6
Lasītāju klubiņš bērniem	9
<i>Kahoot</i> , Bingo vakari	4
Bibliotekārās stundas	4
Pūculēnu skola	3
Rītausmas stunda (Ziemeļvalstu literatūras nedēļas ietvaros)	2
Halovīna ballīte (princešu un pirātu ballīte)	1
Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību reģionālais fināls un starpfināls	2
Radošās darbnīcas	2
Ģimeņu rīti, pēcpusdienas	3
“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024” apbalvošana	1
Dzejas dienu pasākums	1
Čaklāko lasītāju ballīte	1
Literatūras/tematiskās un mākslas izstādes	11

Reģiona publisko bibliotēku ikgadējās atskaitēs norādītie dati darbā ar bērniem liecina, ka pagājušajā gadā kopskaitā organizēti 240 pasākumi un 180 literatūras/tematiskās izstādes. Pasākumu skaits nedaudz pieaudzis (+18), bet samazinājies izstāžu skaits (-11).

Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija (BJVŽ)

BJVŽ neapšaubāmi ir populārākā lasītveicināšanas programma, kurā ir iespējams piedalīties bērniem arī kopā ar vecākiem, veicinot visas ģimenes lasīšanas tradīcijas attīstību. Cēsu novadā aktīvas šīs programmas dalībnieces atskaites periodā ir 25 bibliotēkas (Cēsu Centrālā bibliotēka, 15 novada publiskās bibliotēkas un 9 skolu bibliotēkas). Plānotais dalībnieku skaits, kuri programmu pabeidz un aizpilda anketas, ir ~600.

Pateicībā par uzcītīgo lasītveicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024” grāmatu lasīšanu un vērtēšanu 31. martā Bērnu apkalpošanas nodaļas darbinieces aicināja savus lasītājus – žūrijas dalībniekus – uz “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2024” noslēguma ballīti. Tika noskaidrots, kuras grāmatas ieguvušas vislielāko atzinību Cēsu Centrālās bibliotēkas lasītāju vidū. Katrs dalībnieks, kurš aizpildīja grāmatu novērtējuma anketu, tika godināts par paveikto darbu, saņemot programmas balvu un diplomu. Pozitīvi, ka pasākumā piedalījās arī vecāki, kuri iedvesmojās no Vecāku žūrijas dalībniekiem un izteica vēlmi piedalīties lasītveicināšanas programmā nākamajā gadā.

Veiksmīgākie BJVŽ pasākumi pagastu publiskajās bibliotēkās

Taurenes pagasta bibliotēka

Lai pamudinātu vairāk bērnu piedalīties šajā lasīšanas veicināšanas programmā, gada izskaņā bibliotēka organizēja ikgadējo pasākumu “Kā nokļūt bērnu žūrijā”. Liela atsaucība gūta no bērnudārza vecāko grupiņu bērniem un viņu audzinātājiem. Kopā lasīšanas stundās bibliotēkā tika lasītas kolekcijas grāmatas. Pēc pasākuma žūrijas izvēlētie izdevumi tika izsniegti bērniem līdzņemšanai uz bērnudārzu, nodrošinot turpmāku interesi par šīs programmas grāmatām. Katrā nākamajā viesošanās reizē ar bērniem tika pārrunātas iepriekš lasītās grāmatas. Bērni izteica savas domas par, viņuprāt, visinteresantāko grāmatu. Vēlāk notiek anketu aizpildīšana un dāvaniņu saņemšana noslēguma pasākumā. Nākamajā pasākumā, kas jau būs 2026. gadā, tiks izvērtēts, cik kopā pavadītais laiks spējis būt aizraujošs, interesants un izzinošs.

Veselavas pagasta bibliotēka

Sākot darbu pie BJVŽ, tās darbā iesaistīta Jāņmuižas bērnudārza vecākā grupiņa. Paldies LNB Bērnu literatūras centra darbiniekiem par ļoti noderīgajiem metodiskajiem materiāliem un darba lapām! Tās lieliski palīdzēja šajā darbā. Katrs lasītājs iekārtoja savu lasīšanas mapi, kurā saglabāja izpildītās darba lapas. Ikreiz audzēkņi ļoti gaida bibliotekāres ciemošanos.

Mārsnēnu pagasta bibliotēka

Pārskata gadā 2024. gada žūrijas dalībniekiem, turpinot tradīciju, bibliotēkas vadītāja noorganizēja BJVŽ noslēguma ekskursiju “Iepazīsti Latviju”. Šajā gadā (17. maijā) tika apmeklēta LNB, kur gida pavadībā bija iespēja izstaigāt visu ēku, kā arī pēc īpaša pieprasījuma nokļūt telpās, kur norisinās digitalizācijas process – vērot, kā tiek skenēti un apstrādāti drukātie izdevumi. Pēc tam ekskursija turpinājās Latvijas Nacionālajā dabas muzejā, un dienas beigās atlikusī enerģija tika iztērēta Zeiņtīklu parkā Līgatnē.

Drabešu pagasta Līvu bibliotēka

Sadarbībā ar bērnudārza vecākās grupas audzinātāju arī 2025. gadā Bērnu žūrijā tika iesaistīti audzēkņi vecumā no pieciem gadiem. Bērni, kuru vecāki deva atļauju, tika reģistrēti Līvu bibliotēkā kā lasītāji. Audzinātāja ņēma grāmatas, un bērni tās kopīgi lasīja un vērtēja. Noslēgumā notika Bērnu žūrijas pasākums, kurā bērni stāstīja par izlasītajām grāmatām, atbildēja uz bibliotekāres jautājumiem un drosmīgākie nolasīja fragmentus no savām mīļākajām grāmatām. Bērni bija sagatavojuši arī zīmējumus par savu mīļāko grāmatu, kas tika izvietoti bibliotēkā. Izstādi apmeklēja arī bērnu vecāki un citi interesenti. Pasākuma noslēgumā ikviens dalībnieks saņēma sarūpētās dāvanas.

Skujenes pagasta bibliotēka

Uzsākot jauno mācību gadu, septembrī Skujenes bibliotēka lika uzsvaru uz to, lai BJVŽ grāmatas skolēni sāktu lasīt laicīgi un arī anketas varētu iesniegt laikus, tādēļ jau 2. oktobrī Skujenes pamatskolā tika iesākta Bērnu žūrijas grāmatu lasīšana, kas norisinājās arī lasīšanas klubiņa ietvaros. Grāmatu savstarpēju apmaiņu palīdzēja nodrošināt lasīšanas klubiņa skolotājas. Sagaidot Ziemassvētku laiku, 12. decembrī Skujenes pamatskolā norisinājās noslēguma nodarbība par Bērnu žūriju un tika aizpildītas izlasīto grāmatu anketas.

Citi veiksmīgākie pasākumi bērniem pagastu publiskajās bibliotēkās

Līgatnes pagasta bibliotēka

Šogad bibliotēkā norisinājās lasīšanas veicināšanas akcija “Lasi, krāj, saņem!”, kas aicināja bērnus vasaru pavadīt ar grāmatām un dalīties savos iespaidos. Pasākuma laikā tika aizpildītas 70 atsauksmju anketas, kas liecina par bērnu lielo entuziasmu un interesi par lasīšanu. Mazie lasītāji ar prieku izvēlējās grāmatas, rakstīja atsauksmes un piedalījās izaicinājumā, kas padarīja lasīšanas pieredzi aizraujošu un motivējošu.

Nītaures pagasta bibliotēka

Pasākumā kas bija veltīts Kr. Barona 190. dzimšanas dienai, dalībniekiem tautas dziesmas četrindē bija jāieliek pazudušais vārds. Tas bija gan jautri, gan izzinoši. Mazliet līdzīgs uzdevums bija pasākumā “Ziemassvētku tradīcijas manā ģimenē un senāk”, kad vajadzēja izdomāt nobeigumu Ziemassvētku ticējumam. Vērtēti tika gan pašu izdomātie – visinteresantākie, gan visprecīzākie seno latviešu ticējumi.

Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka

Katru gadu augusta vidū Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkas vadītāja Jana Sukure bērniem, jauniešiem un ģimenēm rīko kino vakaru pie bibliotēkas ēkas. Tas ir apmeklētākais un gaidītākais pasākums vasaras izskaņā. Tradīcija aizsākta 2018. gadā. Šo pasākumu Rīdzenes bibliotēka rīko jau 7 gadu, un uz kino vakaru ierodas arī iedzīvotāji no pilsētas (Cēsis) un blakus pagastiem (Veselava, Priekuļi). Liels prieks, ka nelielā ciematīņā ir vieta, kur satikties, pabūt kopā un skatīties kino. Kā jau ierasts, animācija tiek izvēlēta bērnu auditorijai.

Zaubes pagasta bibliotēka

Martā bibliotēkā tika piedāvāta literatūras izstāde “Gada dzīvnieks 2025 – ezis” un literārā stunda skolēniem “Ezis latviešu tautas pasākās un teikās”. Bērni lasīja latviešu tautas teiku “Gudrais padoms”, uzzināja, kā eži tika pie savām adatām, un izkrāsoja labirintu. Nodarbības noslēgumā čaklākie saņēma balviņas – minigrāmatiņu “Ezis un zaķis”.

Drabešu pagasta Līvu bibliotēka

2025. gadā, pirmo reizi vasaras brīvlaikā, jaunāko klašu skolēniem tika piedāvāta iespēja piedalīties radošajā darbnīcā – mākslīgo ziedu veidošanā. Radošo darbnīcu vadīja kolēģe, Skujenes pagasta bibliotēkas vadītāja Ieva Palkavniece. Tā sniedza bērniem iespēju radoši darboties, apgūt jaunas prasmes un saturīgi pavadīt brīvo laiku.

Līgatnes pilsētas bibliotēka

Skolas brīvlaikā notika četras pēcpusdienas “Lietderīgi pavadīts laiks skolas brīvlaikā”, kur bērni spēlēja galda spēles, locīja origami un piedalījās 90. gadu ielu spēlēs. Vasaras lasīšanas izaicinājums motivēja bērnus lasīt, un trīs aktīvākie lasītāji saņēma dāvanā grāmatu.

Savukārt pasākums “Spoku ballīte ar tērpu skati”, kas notika sadarbībā ar Līgatnes kultūras centru, veicināja radošumu un tēlu izdomāšanu.

Veiksmīgākie pasākumi Cēsu Centrālās bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļā

Jau astoto gadu Cēsu Centrālās bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļa koordinēja lasītveicināšanas programmas “Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības” reģionālās aktivitātes. 21. maijā Bērnu apkalpošanas nodaļā pulcējās 20 Cēsu novada 5. klašu skolēni, lai cīnītos par Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību reģionālā čempiona titulu.

Konkursa dalībniekus vērtēja žūrijas komisija: bijusī skolotāja, sociālā rehabilitētāja, Cēsu Neredzīgo biedrības pārstāve un aktīva audio grāmatu lietotāja Inga Kravale-Mazūre, Valmieras bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas vecākā bibliotekāre Lolita Dreimane un Dr. Klauns, grāmatas “Mazā cēsnieka stāsti” autore, laikraksta Vidzemes novadiem “Druva” žurnāliste Iveta Rozentāle. Par 2025. gada Cēsu novada reģionālo čempionu tika kronēts Ričards Bušs no Priekuļu pamatskolas, kurš emocionāli un ar patiesu aizrautību lasīja fragmentu no Olgas Černas vēstulromāna “Klāruks un 11 vecmāmiņas”, bet vicečempiona titulu ieguva Sofija Ozoliņa-Vīksne no Cēsu 1. pamatskolas, lasot fragmentu no Astridas Lindgrēnes grāmatas “Brālītis un Karlsons, kas dzīvo uz jumta”.

17. septembrī Cēsu 2. pamatskolā notika Cēsu Centrālās bibliotēkas organizētais **Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību Vidzemes reģionālais starppināls**. Šis bija jau otrais gads, kad reģionos tika rīkots arī starppināls, kurā piedalās visas Vidzemes

reģionālie čempioni. Tās ir nopietnas sacensības, jo tikai 3 Vidzemes reģionālie čempioni izcīna ceļazīmes uz valsts finālu LNB. Sacensībās piedalījās deviņi 6. klašu skolēni no dažādiem Vidzemes novadiem, kuri jau ieguvuši skaļās lasīšanas čempionu titulus savos novados. Lasītājus vērtēja žūrija – LNB Bērnu literatūras centra nozares informācijas speciāliste Ilze Ramba, bijusī skolotāja, sociālā rehabilitētāja, Cēsu Neredzīgo biedrības pārstāve un aktīva audio grāmatu lietotāja Inga Kravale-Mazūre, Cēsu 2. pamatskolas bibliotekāre Evita Bormane un Cēsu Teātra aktieris, novada domes deputāts Jānis Gabrāns. Par Vidzemes reģionālā čempiona titula ieguvēju kļuva Eduards Labucis no Madonas novada, kurš lasīja fragmentu no Endija Grifitsa grāmatas “13 stāvu namiņš kokā”. Vicečempiona titulu izcīnīja Haralds Skraucis no Ogres novada, kurš bija izvēlējis Agneses Vanagas grāmatu “Plastmasas huligāni”, savukārt godpilnā trešā vieta tika piešķirta Martai Bērziņai no Valkas novada, kura lasīja fragmentu no Nikolaja Nosova grāmatas “Nezinīša un viņa draugu piedzīvojumi”.

Apmeklētāju vidū joprojām ļoti apmeklēti ir bibliotēkas organizētie **Ģimeņu rīti** un pēcpusdienas. Aizvadītajā sezonā īpašs bija 18. janvāra pasākums (novadnieces Līgas Rimšas grāmatas “Brašais Čieps” atklāšana), kad tieši Cēsu Centrālā bibliotēka ar to aizsāka Latvijas Kultūras galvaspilsētas pasākumu ciklu. Tāpat jāuzsver arī, ka 29. novembrī tieši pie bibliotēkas tika iedegta pirmā **Cēsu Ziemassvētku egle**, tādējādi noslēdzot Cēsu – Latvijas kultūras galvaspilsētas gadu.

Arī 2025. gadā ģimenēm turpinājām piedāvāt pasākumu formātu – **spēļu pēcpusdienas (Bingo un Kahoot)**. Tas ir radošs veids, kā ģimenēm pavadīt kopā laiku.

Jau astoto gadu Bērnu apkalpošanas nodaļa piedalījās **Radvilišķu publiskās bibliotēkas (Lietuva) organizētajā starptautiskajā pasaku lasīšanas festivālā**. 2025. gadā cēsnieki uzstājās, lasot Margaritas Stārastes “Kraukšķīti” latviešu valodā. Paralēli uz ekrāna tika demonstrēta animācijas filma, lai klausītājiem būtu interesantāk. Šī dalība festivālā jau ir kļuvusi par tradīciju, kas stiprina starptautisko sadraudzību starp CCB un Radvilišķu publisko bibliotēku.

Ļoti veiksmīgi jau otro gadu darbojas **Lasītāju klubiņš bērniem “Grāmatu tārpi”**. Tikšanās notiek reizi mēnesī. Bērni paši plāno klubiņa darbību, paši arī izvēlas, kādu literatūru jāizlasa līdz nākamajai tikšanās reizei. Uzsvars tiek likts uz bērnu iniciatīvu, lai radītu viņos lielāku ieinteresētību piedalīties un justies brīvi, kā arī plānot sev interesējošas aktivitātes.

Viens no visveiksmīgākajiem pasākumiem Bērnu apkalpošanas nodaļā bija **Princešu un pirātu ballīte**. Pasākums notika 29. oktobrī, un to apmeklēja 70 bērni. Pasākumā ikviens varēja piedalīties dažādās radošās un tematiskās aktivitātēs, pārbaudot savas zināšanas par princesēm un pirātiem. Bērni ieradās tērpos, un viņus sagaidīja arī tematiski ģērbtas

bibliotekāres. Bērnu apkalpošanas nodaļa bija atbilstoši dekorēta, un ikvienam bija iespējams nofotografēties foto zonā, izmantojot dažādus tematiskus aksesuārus. Pasākumā darbojās ne tikai bibliotēkas darbinieki, bet arī brīvprātīgie palīgi – jaunieši.

CCB tika īstenots arī **Eiropas Autoru dienas** veltīts pasākums, ko apmeklēja Cēsu 4. PII “Ķīparu” grupa. Tas balstījās uz tobrīd bibliotēkā izvietoto ceļojošo izstādi “Inga. Vecpiebalgas zēns. Atkal Cēsīs”, kas veltīta mākslinieka, novadnieka Induļa Zvagūža daiļradei. Pasākuma laikā bērni iepazinās ar viņa radītajām ilustrācijām un ilustrētajām grāmatām, veicot dažādus atraktīvus un radošus uzdevumus.

Ar pilnu CCB Bērnu apkalpošanas nodaļas realizēto pasākumu sarakstu iespējams iepazīties [*Pielikumā Nr. 3.*](#)

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Apmeklētāju uzvedības kultūra bibliotēkā

Jāatzīst, ka Cēsīs trūkst vietas, kur bērniem un jauniešiem saturīgi pavadīt brīvo laiku pēc skolas (gaidot pulciņus, sabiedrisko transportu vai vecākus). Šobrīd šo nišu galvenokārt aizpilda bibliotēka. Tas nav slikti, bet, ņemot vērā pieaugošo apmeklētāju skaitu, rodas dažādas problēmas. Bibliotēkas darbiniekiem ikdienā nākas saskarties ar apmeklētājiem, kuri, uzturoties bibliotēkā, neievēro iekšējās kārtības noteikumus. Problēmsituācijas ir dažādas: nereagēšana uz bibliotekāru aizrādījumiem, skaļa un bravūrīga uzvedība, kas traucē citus apmeklētājus, bezatbildīga attieksme pret bibliotēkas inventāru, vecāku attieksme un nevēlēšanās ierobežot bērna darbības, kas nav pieļaujamas bibliotēkā (skriešana, lekšana, spilvenu un pufu mētāšana) u. c. Bibliotekāri, protams, dara maksimālo, lai šīs situācijas risinātu, taču ne vienmēr tas ir vienkāršs uzdevums. Diezgan bieži nākas saskarties ar bērniem un jauniešiem, kuriem ir visatļautības un pārākuma sajūta pār bibliotekāru.

Piemērotu telpu trūkums

Kopš Cēsu Centrālās bibliotēkas ēkas rekonstrukcijas apritējuši gandrīz desmit gadi. Šajā laikā īpaši skaudri izjūta telpu nepiemērotība Bērnu apkalpošanas nodaļai. Bibliotēkas atvērtais telpu plānojums starp Bērnu apkalpošanas nodaļu un Vispārīgo lasītavu ir ļoti nepraktisks. Bērnu radītais troksnis traucē Vispārīgās lasītavas apmeklētājiem, kuri vēlas lasīt vai strādāt klusumā. Bērnu apkalpošanas nodaļai trūkst atsevišķu telpu, kur bērni drīkstētu pulcēties un sarunāties, netraucējot citus bibliotēkas apmeklētājus.

Lasītāji – parādnieki

Šī problēma bibliotēkās allaž bijusi aktuāla. Problēma ar lasītājiem – parādniekiem tiek risināta, zvanot un sūtot atgādinājuma e-pasta vēstules. 2025. gads gan ir bijis salīdzinoši pozitīvs, jo proporcionāli vairāk laika atvēlēts parādnieku apzināšanai, līdz ar to arī vairāk grāmatu tiek atgrieztas bibliotēkā.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

8. NOVADPĒTNIECĪBA

Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

2025. gadā novadpētniecības darbā kā galvenā prioritāte tika izvirzīta dalība divos projektos – Cēsu novada pašvaldības kultūras dzīves notikumu kopumā “[Cēsis – Latvijas kultūras galvaspilsēta](#)”, kura galvenais vadmotīvs bija “Kultūra galvās, pilīs, sētās”, un norišu kopas “Latviešu grāmatai 500” piecu gadu programmas (2021–2025) noslēdzošajā posmā.

Novadpētniecības lasītavas vadītāja Elīna Riemere un Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja Inta Zaksa iesaistījās Cēsu pašvaldības kultūras projekta darba grupā, lai izstrādātu 2025. gada Cēsu pilsētas un novada kultūras programmu un tādējādi rastu iespēju piedāvāt interesentiem plašāku bibliotēkas pakalpojumu un pasākumu klāstu, palielinātu bibliotēkas iesaisti lokālu, Latvijas mēroga un starptautisku projektu īstenošanā, rastu jaunus sadarbības partnerus, kā arī veicinātu Cēsu Centrālās bibliotēkas atpazīstamību un publicitāti. Kopumā CCB ar logo “Cēsis 2025” ir noorganizējusi 9 pasākumus un 2 izstādes.

Novadpētniecības krājums

Vispārīgs raksturojums

2025. gadā Novadpētniecības lasītavas krājumā fiksēti **4158** eksemplāri, tai skaitā arī grāmatas, audiovizuālie resursi, seriālizdevumi, rokraksti u. c. Gada laikā krājums papildināts ar **36** eksemplāriem, no kuriem 35 ir jaunieguvumi. Krājumā pārskata perioda beigās ir **2641** mapes. Gada laikā fizisko mapju skaits nav palielinājies.

	2023	2024	2025
Grāmatas	3757	3860	3893
Audiovizuālie izdevumi	81	105	108
Nošizdevumi	40	40	40
Nepublicētie izdevumi	64	65	65
Kartogrāfiskie izdevumi	18	18	18
Attēlizdevumi	15	16	16
Seriālizdevumi	18	18	18
Kopā	4014	4122	4158
Mapes	2641	2642	2642
Pavisam kopā	6655	6764	6800

Paralēli fiziskajām mapēm tiek veidots arī elektronisko tematisko mapju krājums. 2025. gadā krājumā fiksētas un apmeklētājiem pieejamas **540** elektroniskās mapes – **245** novadniekiem veltītās un **295** nozaru tematiskās mapes.

Līdztekus grāmatām un tematiskajām mapēm krājuma būtisku daļu sastāda arī laikraksti:

- Laikraksts Vidzemes novadiem “Druva” – no 2009. g. septembra;
- Cēsu rajona laikraksts “Druva” – 1945.–2009. g.;
- “Cēsu Avīze” – 1928.; 1931.–1934. g.;
- “Cēsu Vēstis” – 1933.–1939. g.;
- “Cēsu Vēstis” – 2006. g. 22. jūn.–2006. g. 23. dec.;
- Cēsu novada pašvaldības izdevums / Cēsu novada Centrālās administrācijas (pēc 2021. gada 1. jūlija) izdevums “Cēsu Novada Vēstis”;
- vēsturiskā Cēsu rajona 23 pagastu avīzes, kā arī Cēsu novada apvienību pārvalžu informatīvie izdevumi.

Novadnieku datubāze

Novadnieku datubāze ir CCB novadpētniecības krājuma digitālā sastāvdaļa, kas strukturē un papildina krājumā esošo informāciju. Novadnieku datubāze ir strukturēts un sistemātiski papildināms informācijas resurss, kurā apkopota pamatinformācija par personām, kuru dzīve vai darbība saistīta ar Cēsu novadu vai vēsturisko Cēsu rajonu. Katrā ierakstā ietverta informācija par nodarbošanos un profesionālo darbību, dzimšanas un miršanas datiem, kā arī konkrēto saistību ar novadu (dzimšanas vieta, dzīvesvieta, darba gaitas vai radošā darbība reģionā).

Papildus biogrāfiskajiem datiem datubāzē iekļautas piezīmes par personas ieguldījumu sabiedriskajā, kultūras, izglītības vai citā jomā, kā arī norādes uz materiāliem, kas pieejami CCB Novadpētniecības krājumā – publikācijām, rokrakstiem, fotogrāfijām un citiem dokumentiem. Ieraksti satur arī informācijas avotu sarakstu un saites uz attiecīgajiem bibliogrāfiskajiem ierakstiem Cēsu reģiona publisko un skolu bibliotēku kopkatalogā, tādējādi nodrošinot lietotājiem iespēju ērti identificēt un atrast papildu informāciju par konkrēto personu. Datubāze kalpo gan kā uzziņu resurss sabiedrībai, gan kā darba instruments pētniekiem, pedagogiem un interesentiem, veicinot Cēsu novada kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un pieejamību.

2025. gadā Novadnieku datubāze ir aplūkota **3024** reizes un individuāli novadnieku profili kopumā ir atvērti **6000** reizes.

Krājuma kvalitātes, aktualitātes un attīstības novērtējums

Novadpētniecības krājums ir specializēts fonds, kurā tiek iekļauti šādi izdevumi: grāmatas par novadu un novadniekiem, Cēsīs izdotās grāmatas, novadnieku autordarbi prozā, dzejā, dramaturģijā, dažādās zinātnēs, personāliju un nozaru tematiskās mapes, audiovizuālie materiāli, kartogrāfiskie materiāli, Cēsu pilsētas un vēsturiskā Cēsu rajona laikraksti.

Komplektējot Novadpētniecības lasītavas fondu, galvenais nosacījums ir, lai jaunieguvumam ir saistība ar Cēsu novadu vai vēsturisko Cēsu rajonu, neņemot vērā izdošanas gadu, valodu vai tajā pausto ideoloģiju. Pārskata perioda ietvaros krājums papildināts ar jaunāko literatūru, piemēram, Jānis Lejiņš “Dieva dusmības bērni”, Inga Jēruma “Komponists Helmers Pavasars un viņa laiks”, Kārlis Tomsons “Alus rūpniecība Latvijā”, Ēriks Hānbergs “Manas vakardienas šodienās: nopietni un omulīgi atskati deviņdesmit gadu ritumā”, “Pavāru mājas grāmata”, Liene Margeviča un Nata Bramberga “Vienaldzīgo nav! : vircoti lasāmgabali miesai un dvēselei”, Ieva Struka “Kafija un cigaretes – Astrīda”. Māris Niklass un Guna Rukšāne “Cēsu uzvaras pieminēkļi”, Zane Grēviņa “Našķoties un ciemoties” u. c.

2025. gadā tiek turpināts 2018. gadā uzsāktais darbs, skenējot, apstrādājot un elektroniski uzglabājot publikācijas no republikas laikrakstiem, žurnāliem un grāmatām. Lēmums skenēt materiālus attaisnojas, jo tiek ietaupīta gan telpa, gan finansiālie resursi, kā arī ņemtas vērā Novadpētniecības lasītavas apmeklētāju intereses un esošā laikmeta tendences.

Krājuma izmantojums

Kā pēdējos gados novērots, arī 2025. gadā par novadpētniecības krājumā esošajiem materiāliem vairāk interesējušies tieši individuālie pētnieki, žurnālisti, vēsturnieki, grāmatu autori, gidi u. c. novadpētniecības entuziasti, retāk – skolēni un studenti.

Novadpētniecības lasītavas lietotāji un apmeklētāji

	2023	2024	2025
Reģistrēti lietotāji	80	104	94
Apmeklētāji	215	299	234

Redzams, ka Novadpētniecības lasītavā reģistrēto lasītāju skaits un apmeklējums 2025. gadā (salīdzinot ar 2024. gadu) ir nedaudz krities. Tas skaidrojams ar faktu, ka šajā gadā apmeklētājiem ilglaicīgi (vairāk kā 9 mēnešus) bija apgrūtināta piekļuve bibliotēkas ēkai

saistībā ar blakus esošā Stacijas laukuma rekonstrukcijas darbiem. Taču, ja salīdzina ar 2023. gada rādītājiem, tad joprojām ir vērojams pieaugums, kas liecina par to, ka bibliotēkas apmeklētāji arvien pārliecinošāk atgriežas pie ieraduma apmeklēt bibliotēku klātienē. Savu aktualitāti nezaudē arī attālinātā apkalpošana – 2025. gadā ar e-pasta starpniecību ir nosūtīti novadpētniecības materiāli un sniegtas **19** uzziņas.

Izsniegums

	2023	2024	2025
Mapes	92	192	139
Grāmatas	63	107	135
Avīzes	39	105	45

Iepriekšējā pārskata periodā galvenie interesējošie temati, kas ietverti tematiskajās un personāliju mapēs, ir bijuši: Parki, Cēsu ielas, Cēsu nami, Cēsu Jaunā pils, Cēsnieki barikāžu dienās, Cēsu slimnīca, Ruckas muiža, Cēsu medicīnas skola, Cēsu profesionālā vidusskola, Diženajo Bernhards, Cēsu pieminekļi, Augusts Julla, Pēteris Bauģis, Cēsu Izstāžu nams, Līgatnes papīrfabrika, Grāmatizdevējs Jānis Ozols, Cēsu kapsētas u. c.

Plašākai tematu izpētei interesentiem piedāvāti arī krājumā esošie periodiskie izdevumi, grāmatas, kā arī vietnēs news.lv un [Digitālā bibliotēka](#) esošā informācija.

Novadpētniecības krājums CCB struktūrvienībās

Struktūrvienībās novadpētniecības krājums izvietots atsevišķos plauktos, nodalīts no pārējā krājuma, brīvi pieejams apmeklētājiem. Krājums tiek strukturēts un kārtots pamatā trīs variantos – tematiski, hronoloģiski vai jaukti (tematiski un temata ietvaros hronoloģiski). Mapju saturu veido publikācijas no laikrakstiem un žurnāliem, fragmenti no grāmatām, izdrukas no interneta resursiem, pagasta iedzīvotāju atmiņu vēstījumi, fotogrāfijas. Materiāli tiek regulāri papildināti un izmantoti pēc pieprasījuma. Lielāko daļu šī fonda sastāda grāmatas novadu, ievērojamiem novadniekiem un novadnieku izdotās grāmatas, kā arī tematiskās un novadniekiem veltītās mapes un skolēnu zinātniski pētnieciskie darbi.

Novadpētniecības resursu digitalizācija

2018. gadā uzsāktā digitālā novadpētniecības krājuma veidošana sekmīgi tiek turpināta arī 2025. gadā.

Digitalizējamo materiālu skaitā 2025. gadā tika iekļautas publikācijas no republikas preses un laikraksta “Druva” (vecākas par 2017. gada oktobri). Pārskata perioda ietvaros ir

digitalizēts **216** teksta dokuments, kas satur **413** lappuses. Pavisam kopā šobrīd ir digitalizēti **2300** dokumenti (4531 lappuses). Digitalizēto dokumentu skaitā netiek iekļautas publikācijas no laikrakstiem “Druva” (jaunākas par 2017. gada oktobri) un Cēsu novada pašvaldības izdevuma “Cēsu Novada Vēstis”, jo tie tiek saņemti elektroniskā formātā.

	2023	2024	2025
Digitalizēto lappušu skaits	583	626	413
Digitalizēto dokumentu skaits	315	362	216

Digitalizētais materiāls tiek uzglabāts divos formātos – pdf un jpg. Lai nodrošinātu maksimālu resursu pieejamību, nepārkāpjot autortiesības, digitalizētais materiāls tiešsaistē ir pieejams daļēji. Saskaņā ar noslēgto vienošanos ar SIA “Cēsu Druva” pārstāvjiem, šī laikraksta publikācijas (gan elektroniski sagatavotās, gan digitalizētās) ir brīvi pieejamas jebkuram interesentam, izmantojot Cēsu reģiona elektroniskā kopkataloga sniegtās iespējas. 2025. gadā ir pievienotas **3684** šādas publikācijas anotāciju veidā. Savukārt digitalizētais materiāls no republikas preses publiski nav pieejams. Pirmkārt, tas tiek pievienots lokālās anotācijas veidā Novadpētniecības datubāzē Cēsu reģiona kopkatalogā, papildus ārējā anotācijā tiek norādīts, ka resurss ir pieejams elektroniskā formā Cēsu reģiona publiskajās bibliotēkās. Otrkārt, skenētie materiāli no republikas preses tiek uzglabāti tīklā hronoloģiskā secībā laikraksta ietvaros. Treškārt, tie tiek uzglabāti elektroniskajā mapē atbilstoši publikācijas tematikai.

2025. gadā tika turpināts darbs pie digitalizēto materiālu sistematizēšanas un kārtošanas elektroniskajās mapēs. Pārskata periodā jaunas mapes nav izveidotas, taču ir papildinātas jau esošās. Mapēm tiek nodrošināta pieeja bibliotēkas lasītavā esošajos datoros. Elektronisko mapju kārtojums ir līdzīgs mapju novietojumam plauktā – tematiski pēc UDK un novadniekiem veltītās. Elektroniskajās mapēs tiek sistematizēti materiāli neatkarīgi no tā, vai tie ir digitalizēti vai elektroniski radīti. Visa gada garumā tika turpināts arī darbs pie novadniekiem veltītajās fiziskajās mapēs esošo publikāciju digitalizācijas. Turpinās skenēto materiālu apstrāde, izmantojot attēlu apstrādes un teksta atpazīšanas programmas. Turpinās arī fizisko tematisko mapju skenēšanas process.

Bibliotēkas tīmekļvietnē, sadaļā “Digitālās izstādes”, ir apskatāmas 15 kolekcijas, kas veltītas dažādām ar novadpētniecību saistītām tēmām. 2025. gadā interesenti šīs kolekcijas ir aplūkojuši **229** reizes. 2025. gadā ir uzsākts darbs pie jaunas digitālās kolekcijas izveides, kas veltīta Cēsu tautas teātrim.

Novadpētniecības bibliogrāfiskais darbs

Pārskata perioda beigās elektroniskā kopkataloga Novadpētniecības datubāzē (pieejama bibliotēkas [elektroniskajā kopkatalogā](#), starp trim katalogiem izvēloties sadaļu Novadpētniecības datubāze) fiksēti **118 387** bibliogrāfiskie ieraksti. Gada laikā datubāze ir papildināta ar **2433** ierakstiem. Bibliogrāfiskie ieraksti Novadpētniecības datubāzē tiek veidoti gan no laikraksta “Druva”, gan Cēsu novada apvienību pārvalžu informatīvajiem izdevumiem (tai skaitā no izdevuma “Cēsu Novada Vēstis”), kā arī no republikas preses izdevumiem – laikrakstiem un žurnāliem.

Bibliogrāfiskos ierakstus veido gan CCB darbinieki, gan Cēsu novada pagastu publisko bibliotēku darbinieki, interesentiem nodrošinot informācijas resursu pieejamību virtuālajā vidē par Cēsīm, Cēsu novadu, vēsturisko Cēsu rajonu un tā novadniekiem. Daļa ierakstu tiek arī importēti no LNB Nacionālās bibliogrāfijas analītikas datubāzes.

Analizējot darbu Cēsu novada pagastu bibliotēkās, secināts, ka 2025. gadā visaktīvāk darbs Novadpētniecības datubāzē veikts Jaunpiebalgas pagasta bibliotēkā (izveidoti 79, rediģēti 228 ieraksti). Aktīvi darbs turpināts arī Nītaures pagasta bibliotēkā (izveidoti 80, rediģēti 147 ieraksti), Priekuļu pagasta bibliotēkā (izveidoti 52, rediģēti 27 ieraksti), (Līgatnes pilsētas bibliotēkā (izveidoti 49, rediģēti 21 ieraksti), Vecpiebalgas pagasta bibliotēkā (izveidoti 40 ieraksti, rediģēti 44 ieraksti), Amatas pagasta Ģikšu bibliotēkā (izveidoti 39, rediģēti 49 ieraksti), Līgatnes pagasta bibliotēkā (rediģēti 144 ieraksti), Zaubes pagasta bibliotēkā (rediģēti 102 ieraksti). Ikdienas darbs datubāzē turpinās arī citās novada publiskajās bibliotēkās, taču dažādu faktoru ietekmē jaunizveidoto un rediģēto ierakstu skaits nav skaitliski liels. Kopumā Cēsu novada pagastu publisko bibliotēku darbinieki pārskata periodā datubāzi papildinājuši ar **512** ierakstiem un rediģējuši **1038** ierakstus.

2025. gadā ir turpināta arī pagastu bibliotekāru apmācība ierakstu veidošanā. Savas iepriekš gūtās zināšanas bibliogrāfisko ierakstu veidošanā atsvaidzināja un papildināja Priekuļu pagasta bibliotekāre.

Arī iepriekšējā pārskata periodā analītiskajiem aprakstiem tika pievienotas anotācijas, kas sniedz iespēju tos atlasīt pēc nozīmīgākajiem atslēgvārdiem pilntekstā. Kopumā pārskata periodā ir izveidotas **3684** ārējās pilntekstu anotācijas laikraksta “Druva” analītiskajiem bibliogrāfiskajiem aprakstiem. Šīs anotācijas ir publiski pieejamas jebkuram interesentam, ko ļauj 2017. gadā noslēgtais līgums ar laikraksta “Druva” redakciju.

Novadpētniecības darba popularizēšana CCB

Tā kā viena no pārskata gada galvenajām prioritātēm Cēsu Centrālās bibliotēkas darbā bija iesaiste projektā “Cēsis – Latvijas kultūras galvaspilsēta”, novadpētniecība tika izvēlēta kā atbilstošākais darbības virziens, kas ļāva saturiski un mērķtiecīgi iekļauties projekta norisēs, izceļot Cēsu vēsturisko mantojumu, kultūras personības un vietējās kopienas stāstus. Ar izstādēm un tematiskajiem pasākumiem bibliotēka stiprināja vietējo identitāti un sekmēja sabiedrības līdzdalību kultūras notikumos.

Kopumā Cēsu Centrālā bibliotēka ar logo “Cēsis2025” ir noorganizējusi 9 pasākumus un 2 izstādes.

Izstādes

Novadpētniecības lasītavā tiek izvietotas izstādes, kas veltītas Cēsu kultūrvēsturei, novadniekiem, viņu autordarbiem un nozīmīgiem dzīves notikumiem. Kopumā 2025. gadā novadpētniecības lasītavā un citviet bibliotēkā tika izvietotas 13 izstādes.

	2023	2024	2025
Izstādes Novadpētniecības lasītavā	6	8	4
Izstādes citviet bibliotēkā	5	7	9

Kā redzams, tieši Novadpētniecības lasītavā šogad izvietots neliels skaits izstāžu – tās pārsvarā bija par jaunieguvumiem novadpētniecības krājumā, kā arī 2 nelielas informatīvas izstādes par gadskārtām. Tas saistīts ar faktu, ka novadpētniecības darbs pārskata periodā tika mērķtiecīgi orientēts uz 2 apjomīgāku un saturiski plašāku izstāžu veidošanu.

Pirmā šāda izstāde tika sagatavota gada sākumā un bibliotēkā tika eksponēta no 1. līdz 30. aprīlim Pieaugušo apkalpošanas nodaļas 1. stāva pasākumu telpā. Tā bija pirmā izstāde no cikla “**Uz skatuves izdzīvot tūkstošiem dzīvju**”, kas veltīts teātra spēlēšanai Cēsīs. Pirmā izstāde jeb 1. cēliens tika veltīts Cēsu teātra vēsturei laikposmā no dibināšanas brīža 1875. gadā līdz 1944. gadam. Izstādē tika iekļauta informācija gan no iepriekš veiktiem pētījumiem un apkopojumiem par teātra vēsturi, gan publikācijām, gan fotogrāfijas no bijušās teātra režisores Rasmus Bērziņas (1940–2025) saglabātā fotoarhīva.

Otrā izstāde “**Dziesminieka stāsts**”, kas tika iekļauta arī “Cēsis 2025” pasākumu programmā, tika veltīta Haraldam Sīmanim (1951–2022). Izstādes pamatstruktūra tika veidota ar Gunas Rukšānes (grāmatas “Haralds Sīmanis. Dziesminieks” autores) atbalstu un sniegto informāciju, gan stāstu, gan fotogrāfiju veidolā. Kā arī tika papildināta ar interesantiem

faktiem no periodiskajos izdevumos publicētās informācijas. Izstāde tika eksponēta jūnijā un jūlijā Pieaugušo apkalpošanas nodaļas 1. stāva pasākumu telpā.

Protams, bibliotēkā kā ik gadu tika izvietotas arī citu autoru izstādes, kas veltītas novadpētniecības tēmai. Piemēram: Vladislava Anča fotoizstāde **“Manas krāsainās un melnbaltās Cēsis”**, biedrības “Art Cēsis” organizētā plenēra dalībnieku Rituma Ivanova, Rasmus un Krišjāņa Ivanovu, Jāņa Dukāta, Jāņa Blanka, Reiņa Liepas, Mārtiņa Zuša, Dāvja Ozola, Anša Rozentāla, Signes Vanadzina, Laimas Bikšes, Kristīnes Rozenbergas, Zīles Ziemelesdarbu izstāde **“Cēsis akvareļi”** u. c.

Taču neapšaubāmi viena no visplašāk publiski izskanējušām izstādēm, kas tika iekļauta arī “Cēsis 2025” pasākumu programmā bija Latvijas Nacionālās bibliotēkas ceļojošā izstāde **“Paātrinājums: latviešu grāmatniecības īsais ceļš no aizbildniecības līdz patstāvīgai nozarei 19. gadsimtā”**, kas bija skatāma CCB 2025. gada septembrī un oktobrī.

Pasākumi

Novads un novadpētniecības krājums tiek popularizēts ne tikai ar izstādēm, bet arī ar to pasākumu starpniecību, ko organizē bibliotēka – tikšanās, muzikāli literārie pasākumi un citi tematiskie pasākumi. 2025. gadā bibliotēkā ir tikuši organizēti **11** pasākumi, veltīti novadpētniecības tematikai.

	2023	2024	2025
Pasākumi	7	8	11

Viens no neapšaubāmi skaļākajiem pasākumiem, kas 2025. gadā noritēja Cēsu Centrālajā bibliotēkā bija 21. februārī un tika organizēts atzīmējot rekonstruētās **bibliotēkas ēkas 10 gadu jubileju**. Tā bija tikšanās ar daiļrecepšu grāmatas **“Vienaldzīgo nav! Vircoti lasāmgabali miesai un dvēselei”** autorēm Lienī Margeviču un Natu Brambergu. Pasākuma programmā tika īstenotas dažādas aktivitātes: ēšanas sacensība “Zini vai mini”, kaltētas baloža kājas un “Kaķis maisā” izsole, vērtīgu mantu izloze un muzikālās performances grupas “Pisang Ambon” izpildījumā, kas roķīgā stilā ierībināja ēku līdz pamatiem.

Neformālajā daļā – baudvielu degustēšana, tāpēc ikviens pasākuma dalībnieks, kam ir vēlme un patikšana, tika aicināts ņemt līdzi kādu savu ēdamo meistarstiķi “Vienaldzīgo nav”! Pasākuma noslēgumā tika organizēta pasaulslavenās delikateses *Surströmming* degustēšana, kas zināmu apsvērumu dēļ noritēja ārpus telpām svaigā gaisā.

Tā kā “Cēsis 2025” projekts lika bibliotēkas novadpētniecības darbam pieiet no cita skatu punkta, tapa arī līdz šim nebijuši tematiskie pasākumi – četru gadalaiku literārie pārgājieni.

- 12. aprīlī notika pārgājiens “**Ziedošais pavasaris**”. Kaut sākotnēji pieteicās 30 dalībnieki, faktiski piedalījās tikai 17, jo ļoti auksta un vējaina diena. Maršruta garuma apmēram 5 km, pārgājiena ilguma aptuveni 3 h. Pārgājiena maršruts veda caur vecpilsētu, pieminot gan sabiedrībā labi zināmus faktus un vietas, piemēram, namu, kurā A. Pumpurs sāka rakstīt eposu “Lāčplēsis”, gan arī mazāk zināmos – par Melānijas Vanagas skolas gaitām Cēsīs, par dzejnieka, tulkotāja un 20 gs. sākuma Cēsu bohēmistu Diženajo Bernhardu u. c. Trīs stundu izzinošais un vējainais pārgājies noslēdzās Maija parkā zem Eduarda Veidenbauma vectēva stādītajām liepām.
- 26. jūnijā Cēsu Centrālā bibliotēka aicināja uz otro literāro pārgājieni “**Papardes zieds**”, kas šoreiz bija veltīts drosmīgākai tematikai un domāts tikai pieaugušajiem (18+). Pasākums notika vasaras saulgriežu noskaņās un piedāvāja iespēju ne tikai baudīt Cēsu dabas burvību, bet arī iepazīt latviešu folkloras un literatūras nerātnāko pusi. Pārgājiena laikā dalībnieki tika iesaistīti dažādās spēlēs un uzdevumos, kas vērsti uz latviešu tautasdziesmu, mīklu un sakāmvārdu divdomīgo pusi – ar humoru, asprātību un nedaudz sārtu vaigu. Neiztrūka arī jautras diskusijas un smieklī, jo, kā zināms, arī senāk latvieši prata pasmaidīt par dzīves pikantajām pusēm. Pārgājiens noslēdzās sirsnīgā un brīvā gaisotnē gleznainajā Gaujmalā, kur dalībnieki vienojās kopīgās dziesmās ģitāras pavadījumā, kurās caurvijās asprātīgi un divdomīgi teksti. Ikviens izmantoja arī piedāvāto iespēju cept mietu maizi virs ugunsкура.
- 24. oktobrī Cēsu Centrālā bibliotēka aicināja piedalīties nesteidzīgā rudens “Literāro dvēseļu pārgājienā”. Šoreiz tikšanās vieta bija pie Bērzaines kapu kapličas. Pārgājienā pa klusajiem kasētu ceļiem, pieminot un iepazīstot literātus, kultūras darbiniekus un sabiedrībā nozīmīgas personības, kuru dzīve un darbs atstājuši paliekošas pēdas Cēsu un Latvijas kultūrā, devās vairāk kā 20 interesenti. Tika pieminēti šie apglabātie Kurzemes bēgļi, šķetināti apbedīto likteņi. Savukārt tēlnieks Matiass Jansons dalījās atmiņu stāstos, par vectēva Kārļa Jansona pirmajiem tēlniecības darbiem, kas vēl joprojām atrodami kapsētās. Pēc Bērzaines kapsētas apskates, pārgājiena dalībnieki devās uz Cēsu pilsētas jaunāko kapsētu – Meža kapiem, klausoties stāstos par kapu pieminekļu tapšanu un apciemojot sabiedrībā zināmu cilvēku kapavietas. Šis ceļojums būs iespēja apstāties, ieklausīties un ļauties pārdomām par cilvēkiem, kuru vārdi un darbi joprojām dzīvo mūsu atmiņās.

- Cikla ceturtais pārgājiens jau tika realizēts 2026. gada janvārī ar nosaukumu “Laiques lāča pārgājiens”. Ar šajā pārgājienā pieredzēto detalizētāk būs iespējams iepazīties 2026. gada pārskatā.

Ciešā sadarbībā ar Cēsu novada Kultūras pārvaldi 2025. gadā tika organizēti 2 pasākumi. Pirmais no tiem bija pasākums, kas veltīts Haraldam Sīmanim. Pasākums tika organizēts divās daļās, 12. jūnijā – kā Haralda dzimšanas dienas svinības. Vispirms plkst. 16.00 tika atklāta viņam veltītā izstāde “**Dziesminieka stāsts**”, kur viesiem tika pasniegta dzimšanas dienas kūka un arī kāds spirdzinošs dzēriens. Savukārt plkst. 18.30 ikviens tika aicināts uz Maija parku, kur blakus dziesminiekam veltītajai skulptūrai bija paredzēts dziesmu un atmiņu piepildīts pasākums – dziesminieku satikšanās pie Haralda Sīmaņa “**Nekas nezūd, turpinās**”, lai godinātu Haralda Sīmaņa neatkārtojamo mantojumu. Pasākuma režisore un scenārija autore bija Guna Rukšāne un tajā piedalījās gan Latvijas sabiedrībā ievērojami mūziķi, piemēram, Ilze Grunte, Zane Šmite, Aivars Lapšāns, gan arī lokāli pazīstami un dzirdēti, piemēram, Ina Aizgale un bērnu vokālais ansamblis “HEY”, Toms Ņizins, Kristīne Rozenberga. Pasākuma muzikālajā daļā piedalījās un Sīmaņa dziesmas dziedāja arī Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore, dziesminieka ģimenes draudzene Lāsma Vasmane-Mašina un grupa “Pisang Ambon”, kuras sastāvā spēlēja gan Lāsma, gan Elīna (Cēsu Centrālās bibliotēkas Novadpētniecības lasītavas vadītāja). Kā tas nereti mēdz gadīties, ne viss norit kā plānots, un laikapstākļu ietekmē muzikālo vakaru nācās pārcelt uz iekštelpām – Cēsu izstāžu namu. Taču, kā atzina daudzi klātesošie, tas tikai radīja īpašu tuvības sajūtu, jo telpas bija pilnas cilvēkiem, kas bija ieradusies baudīt dziesmu un atmiņu piepildīto vakaru.

2025

Dzejas dienas
2025

Dzejas dienu 60. jubilejas pasākums Vienības laukumā

ĒDIENKARTĒ DZEJA
07.09.
no plkst. 13.00

Dienas piedāvājums

- > Valdemāra bibliotēkas taustes un skaņas garšu kokteilis
- > Mūziķa Toma Ņizina dzejas starteris
- > Burtiņu zupa
- > Vārdu sautējums – dzejas mini maratons. Piesaki savas dzejas lasījumu – 25668580!
- > Netradicionālais deserts – jauniešu pop-rokgrupa “Rūgtais Gurķis”

**Šefpavāra īpašais sveiciens –
Ceļojums ar dzejniekiem Cēsīs**

13.00 satikšanās Vienības laukumā
13.05–13.15 bijusi Cēsu aprīņķa skola (Skolas ielā 6) – Guntars Godiņš
13.20–13.30 Vanadžiņu pagalmis (Rīgas ielā 15) – Sandra Marta Grudule
13.35–13.45 Rožu laukums – Jānis Rokpelnis
13.50–14.00 Livu laukums – Daina Sirmā
14.10–14.20 Iapene Cēsu pils parkā – Ērika Bērziņa
14.30 noslēgums Vienības laukumā

Aicinām ikvienu pievienoties svinībām un kopā piedzīvot dzejas un mūzikas spēku pašā Cēsu sirdī!

CĒSU NOVADA KULTŪRAS PĀRVALDE
Cēsu Centrālā bibliotēka
Latvijas Nacionālā universitāte
dzejasdienas.com

Otrs pasākums tika rīkots 7. septembrī. Visi dzejas mīļi un dzejdari tika aicināti uz īpašu Dzejas dienām veltītu notikumu “Ēdienkartē dzeja”, kas notika Vienības laukumā Cēsīs. Pasākuma ideja bija ielūkoties dzejā kā ikdienas garšas sastāvdaļā – tāpat kā izvēlamies maltīti, varam izvēlēties arī vārdus, kas stiprina, iepriecina un iedvesmo. Dzeja šoreiz tika pasniegta neparastā formā – kā “ēdienkarte”, kur katrs interesents varēja “pasūtīt” sev piemērotu dzejoli, to noklausīties un aiznest sev līdzī kā garīgu

uzkodu. Īpašs notikums, kas tapa sadarbībā ar Latvijas Rakstnieku savienību, bija iespēja izstaigāt Cēsu ielu labirintus kopā ar dzejniekiem Jāni Rokpelni, Dainu Sirmo, Sandru Martu Gruduli, Guntaru Godiņu un Ēriku Bērziņu, kura bija arī šī Ceļojuma ar dzejniekiem vadītāja. Pasākums pulcēja plašu apmeklētāju loku – skolēnus, jauniešus, ģimenes un seniorus, apliecinot, ka dzeja ir dzīva un spēj uzrunāt ikvienu. Dzejas dienas ir lieliska iespēja tuvoties literatūrai brīvā, radošā un neierastā gaisotnē, ienesot kultūru pilsētas vidē. “Ēdienkartē dzeja” Cēsīs tika veidota ciešā sadarbībā ar vietējiem dzejniekiem, jauniešiem un kultūras aktīvistiem. Šis pasākums kļuva par spilgtu notikumu Dzejas dienu programmā, apliecinot, ka dzeja var būt klātesoša arī ārpus tradicionālajām telpām – tieši pilsētas sirdī.

2025. gadā publikas ieinteresētību un vēlmi piedalīties ieguva arī viena no bibliotēkas rīkotajām aktivitātēm, kas tika uzsākta 2020. gadā – izlaušanās spēle (ESCAPE ROOM) bibliotēkas pagrabā “**Dzejas detektīvs**”, kas tapa sadarbībā ar izlaušanās spēļu veidošanas lietpratēju Mārci Bogdanovu no Valmieras. Tā ir aizraujoša 2–4 cilvēku komandas spēle, kuras misijas izpildei nav nepieciešamas zināšanas par dzeju, dzejniekiem un literatūru. Uzdevumi atrisināmi, liekot lietā atjautību un loģiku. Ja komandas sastāvā ir bērni līdz 12 gadu vecumam, vienam no komandas pārstāvjiem jābūt pilngadīgam. Komandas dalība spēlē obligāti iepriekš jāpiesaka. Spēles ilgums 30–40 minūtes. Katra komanda pirms misijas izpildes tiek iepazīstināta ar spēles noteikumiem. 2025. gadā šī spēle ir novadīta **25** komandām – **133** spēlētājiem.

Pilnu izstāžu un pasākumu sarakstu skatīt [Pielikumā Nr. 3](#).

Publicitāte

Kā ik gadu, arī 2025. gadā informācija par novadpētniecības izstādēm un pasākumiem tiek izvietota bibliotēkas informācijas standos, ievietota bibliotēkas tīmekļvietnē, sociālajos tīklos un Cēsu novada pašvaldības tīmekļvietnes sadaļā “Kultūra” – “Pasākumu kalendārs”, kā arī Cēsu novada pašvaldības izdevumā “Cēsu Novada Vēstis”. Lai nodrošinātu CCB (tai skaitā arī novadpētniecības) darba publicitāti, notiek sadarbība ar laikraksta Vidzemes novadiem “Druva” žurnālistiem. Kopskaitā 2025. gadā laikrakstos publicēti 21 raksti par Cēsu Centrālo bibliotēku un tās darbību (17 raksti laikrakstā “Druva”, 3 raksti izdevumā “Cēsu Novada Vēstis” un 1 publikācija laikrakstā “Latvijas Avīze”). (Plašāk nodaļā [Publicitāte – 76. lpp.](#)). Pārskata gadā tika aizsākta arī jauna aktivitāte novadpētniecības publicitātes nodrošināšanai, veidojot ierakstus sociālajā vietnē *Facebook* – jubilāri no Cēsu novada vēstures lappusēm, kur atskatāmies uz Cēsu novadniekiem-jubilāriem, kuru dzīvesgājums un darbs atstājis paliekošas pēdas novada un Latvijas vēsturē. Ieraksts tiek veidots kā ieskats

viena aktuālā mēneša jubilāra biogrāfijā, ievietojot saiti arī uz Cēsu Centrālās bibliotēkas tīmekļvietnes sadaļu Novadpētniecība, kur redzams saraksts ar visiem izceltajiem mēneša jubilāriem, dodot iespēju aplūkot katru no šiem datubāzes šķirklīem.

Novadpētniecības darba popularizēšana CCB struktūrvienībās

Tāpat kā CCB, arī tās struktūrvienībās novadpētniecības materiāli tiek izmantoti izstāžu veidošanā un pasākumu organizēšanā (scenāriju veidošana, novadmācību stundu satura sastādīšana u. c.). Ieskatam struktūrvienībās organizētās novadpētniecības izstādes un pasākumi.

Amatas pagasta Ģikšu bibliotēka

Bibliotekāre aktīvi piedalās ar novadpētniecību saistītos pasākumos. Tā, piemēram, 2025. gada septembrī pasākumā saistībā ar Melānijas Vanagas 120. jubileju un Melānijas Vanagas muzeja 25. gadadienu, 10. oktobrī Āraišu muzejrezervātā – P. F. Bērenta grāmatas “Āraišu baznīca un tās draudze savos 700 gados” mūsdienīgās digitalizētās versijas prezentācija, 16. oktobrī – Vidzemes novadpētnieku konferencē Valmierā.

Jaunpiebalgas pagasta bibliotēka

22. maijā un 12. jūnijā tika organizētas kultūrvēsturiskas ekskursijas pa Jaunpiebalgas kapiem – gan vecajiem, gan jaunajiem. Pastaigā interesenti tika iepazīstināti ar Jaunpiebalgas kultūrvēsturi, kur apglabāti rakstnieki, mākslinieki, sabiedriski darbinieki, pedagogi. Ekskursijas vadīja novadpētniece Vēsma Johansone.

Līgatnes pagasta bibliotēka

2025. gadā sociālajā platformā *Facebook* tika izveidota Līgatnes pagasta vēstures grupa, kas kalpo gan, lai atrādītu iedzīvotājiem bibliotēkas novadpētniecības materiālus, gan, lai ievāktu jaunus materiālus, ar ko dalās grupas dalībnieki. Pārskata periodā šī bibliotēkas pārraudzībā esošā grupa piedzīvoja nozīmīgu izaugsmi un aktīvu kopienas iesaisti, pusgada laikā grupa sasniedzot 480 sekotājus un kļūstot par nozīmīgu platformu vietējās vēstures materiālu apkopošanai un popularizēšanai. Populārākie ieraksti saņēmuši vismaz 50 “like”, daudz komentāru un skatījumu, un dalībnieki aktīvi dalījušies ar šo informāciju savos profilos, sekmējot novadpētniecības materiālu pieejamību un interesi par Līgatnes vēsturi plašākā sabiedrībā. Grupas dalībnieki aktīvi dalījušies ar fotogrāfijām, dokumentiem un atmiņu stāstiem. Iegūtām informācijas sakārtošanai tika veidoti tematiskie albumi. Grupa ir veicinājusi sabiedrības līdzdalību, stiprinājusi vietējo identitāti un sekmējusi Līgatnes pagasta kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu digitālajā vidē.

Līgatnes pilsētas bibliotēka

Lai gan Līgatnes pilsētas bibliotēka nav “Stāstu bibliotēku” tīkla dalībniece, pārskata periodā tika uzsākts ceļojumu stāstu pasākumu cikls. Tajos līgatniete Ināra Vimba dalījies savā ceļošanas pieredzē un kultūras iespaidos, sasaistot tos ar izlasīto literatūru. Pasākumi ir veicinājuši diskusijas un rosinājuši interesi par grāmatām un ceļojumiem. Tie ir kļuvuši par regulāru bibliotēkas piedāvājumu. Pasākumi guvuši atsaucību un ir iecienīti vietējo iedzīvotāju vidū. Nākamajā gadā ir plānots turpināt šo ciklu.

Kaives pagasta bibliotēka

Pārskata periodā pārsvarā tika izmantots rakstnieku – novadnieku grāmatu krājums, ko iecienījuši gan lasītāji, gan Kaives dramatiskā kolektīva režisore, gan kultūras darba organizētāja. 2025. gadā arī novadpētniecības mapju materiāli un albumi tika izmantoti visai daudz, jo šajā gadā tika atzīmētas divas nozīmīgas jubilejas: Kaives pagastam – 60, Kaives pagasta bibliotēkai – 100.

Bibliotēkas organizētais pasākums “Cauri gadiem ejot...” – Kaives pagasta bibliotēkai 100. Pasākumam tika sagatavota un ieskaņota prezentācija “Kaives pagasta bibliotēka agrāk un tagad”, kura iepazīstināja ar svarīgākajiem notikumiem bibliotēkas pastāvēšanas laikā un cilvēkiem, kuri ņēmuši dalību tās izveidošanā un darbībā 100 gadu griezumā. Pēc bibliotēkāres pasūtījuma, Kaives dramatiskā kolektīva režisore Baiba Jukņēviča uzrakstīja skeču “Ar smaidu par bibliotēku”, izmantojot jocīgākos atgadījumus no Kaives bibliotēkas vēstures, kurus Kaives dramatiskā kolektīva “Aka” dalībnieki izspēlēja pasākumā.

2025. gadā kārtota īpaša izstāde “Vēstījums no pagātnes”, kuras tapšanā tika iesaistīti iedzīvotāji. Tie atsaucās aicinājumam pameklēt un atnest no mājām māla dekoratīvos sienas šķīvjus, kuri tapuši līdz 2000. gadam. Atsaucība bija pietiekoši liela, ka tika sanesti ne tikai šķīvji, bet arī seni māla trauki. Par šo izstādi bibliotēkas apmeklētāji ļoti priecājās un arī izstādes veidotājiem (iedzīvotājiem) bija gandarījums par kopā radīto.

Taurenes pagasta bibliotēka

Izmantojot novadpētniecības mapēs savāktos, vērtīgos materiālus, 2025. gadā bibliotēkas lasītavā tika izvietotas pavisam 4 izstādes. Kvalitatīva un daudzveidīga izvērtās izstāde “Taurenes amatiereteātris laiku lokos”. Ekspozīcijā varēja vērot Taurenes teātri fotogrāfijās – no izrādēm, pasākumiem, viesošanās reizēm. Otra nozīmīga novadpētniecības materiālu izstāde “Pāršķirstot muzeja vēstures lappuses. Taurenes muzejam – 20” tika izveidota un veltīta vēstures skolotājam, izcilai novadpētniecei, spilgtai personībai – Spodrai

Ergardei un viņas pienesumam muzeja tapšanā. Trešā novadpētniecības materiālu izstāde “Mūsu novadniece Jette Užāne” tika izveidota novadniecei, rokdarbniecei Jettei Užānei Jettes dienā. Ceturtā izstāde, atceroties represijās cietušos Tauresnes pagasta ļaudis, veltīta piemineklim “Ar sapni par Dzimteni...”, kas jau 22 gadus vēro rosīgos Tauresnes pagasta ļaudis, atrodoties Nēķena muižas parkā.

Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēka

Bibliotēkā jau divus gadus tiek rīkots pasākumu cikls “Stāsta vēsturniece Dace Cepurīte”. Ja sākumā tas bija iecerēts kā stāsti “Cēsnieks un viņa nams”, tad tagad tematu loks ir paplašināts. Katru tikšanās reizi, interesentiem viņas stāstījums palīdzējis uzzināt par kādas mazāk zināmas Cēsu organizācijas vēsturi. Tā, piemēram, 9. oktobrī pasākumā “**Cēsu Kūrorta komiteja – kūrorta un tūrisma attīstītāja Cēsīs (1932–1940). Stāsta vēsturniece Dace Cepurīte**”, viņas stāstījums palīdzēja uzzināt par Cēsu Kūrorta komitejas darbību no 1932. līdz 1940. gadam – tās darbības trīs galvenajiem virzieniem: veselības, atpūtas un sporta. Uzzinājām par biedrības organizētajiem sporta, tūrisma un kultūras pasākumiem, kūrējām Cēsīs. Daudziem bija pirmā dzirdēšana par lielajām slēpošanas sacensībām, pēc kurām bija iespaidīgas balles, vērienīgajiem Jāņu pasākumiem ar peldēšanas sacensībām Gaujā, biedrības izdotajiem informatīvajiem materiāliem par Cēsīm.

Veselavas pagasta bibliotēka

Īpaši liela vērība šogad tika pievērsta mūsu novadniekam, Latvijas pirmkaroga autoram Jānim Lapiņam, kuram šogad tika atzīmēta 140 gadu jubileja. Tika organizēts konkurss, viesojoties skolās un bērnudārzos, tika stāstīts par Jāni Lapiņu un viņa dzīves gaitām un idejām. Kā noslēguma pasākums tika īstenota viņa dzimšanas dienas atzīmēšana 13. jūnijā viņa dzimto māju vietā. Gatavošanās bija nopietna un ilgstoša. Pasākums tika organizēts ar Cēsu kultūras pārvaldes atbalstu un iekļauts arī programmā “Cēsīs – Latvijas kultūras galvaspilsēta 2025”. Cēsu mākslas skola izveidoja Latvijas pirmkaroga modeļus. Tika izveidots scenārijs (autore Linda Grundmane), kurā tika izsekots viss Lapiņa dzīves gājums: viņa idejas pedagogijā, politikā, kultūrā, publicistikā, rakstniecībā. Pasākuma scenārijā piedalījās ne tikai Veselavas pagasta bibliotēka, bet arī Veselavas bērni, jaunieši, Lapiņa radi, Cēsu muzejs, Cēsu Tautas teātra pārstāvji, Valmieras senioru vīru koris “Baltie bērzi”, Cēsu 27. bataljona veterānu apvienības pārstāvji un, protams, vietējie iedzīvotāji kā skatītāji un arī palīgi, lai iekārtotu “Pintuļu” mājas vietas laukumu, uzpītu Jāņu vainagus visiem dalībniekiem Jāņiem. Un šķiet, ka piedalījās arī pats laiks, piešķirot tik skaistu dienu šajā lietainajā vasarā. Jānim Lapiņam veltītais jubilejas gads vainagojās ar zinātnisko konferenci un izstādes atklāšanu “Pedagogam, literātam un Latvijas karoga popularizētājam Jānim Lapiņam 140” Cēsu muzejā, Jaunās pils konferenču zālē 2025. gada 14. novembrī.

Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

Pārskata periodā novadpētniecības darbs CCB un tās struktūrvienībās ir pilnībā atjaunojies pirmspandēmijas intensitātē un kvalitātē. Ir būtiski palielinājies klātienē apmeklētāju skaits bibliotēkas organizētajos pasākumos, kas apliecina sabiedrības pieaugošo interesi par vietējo vēsturi un kultūras mantojumu.

2025. gadā novadpētniecības darbā īpaša nozīme bija iesaistei projektā “Cēsis – Latvijas kultūras galvaspilsēta 2025”, kas rosināja meklēt jaunus, radošus un tematiski daudzveidīgus formātus – literāros pārgājienus, tematiskus kultūras notikumus un starpinstitucionālu sadarbību. Novadpētniecības materiāli kalpojuši kā nozīmīgs resurss gan izstāžu un pasākumu veidošanā, gan citu projektu realizācijā.

Aktīvi turpināta novadpētniecības darba popularizēšana – gan tradicionālajos medijos, gan digitālajā vidē, īpaši sociālajos tīklos, veicinot sabiedrības iesaisti un līdzdalību. Struktūrvienībās novadpētniecības materiāli tiek mērķtiecīgi izmantoti vietējās identitātes stiprināšanā, jubileju pasākumu organizēšanā un kopienas vēsturiskās atmiņas saglabāšanā. Vienlaikus novadpētniecības darba apjoms saglabājas apjomīgs un nepārtraukts – mainās tikai prioritātes un aktuālie virzieni. Par būtisku nākotnes uzdevumu izvirzāma sistemātiska digitalizācija, datubāzes pilnveide, analītisko aprakstu veidošana un digitālā krājuma attīstība, lai nodrošinātu materiālu ilgtspējīgu saglabāšanu un pieejamību plašākai sabiedrībai.

Kopumā pārskata periods vērtējams kā stabils, attīstību veicinošs un profesionāli pilnvērtīgs novadpētniecības darba posms, kurā nostiprināta bibliotēkas loma kā nozīmīgam vietējās kultūrvēsturiskās informācijas centram.

Izvērtējot 2025. gadā paveikto un ņemot vērā 2026. gada aktualitātes, nākamajā pārskata periodā tiek izvirzīti šādi galvenie uzdevumi:

1. Turpināt pilnveidot Novadpētniecības datubāzi:

- digitalizēt republikas laikrakstu un žurnālu publikācijas, arhivēt laikrakstu “Druva”, un “Cēsu Novada Vēstis” elektroniskās versijas, apstrādāt digitalizētos un arhivētos materiālus attēlu un teksta apstrādes programmās, veidot anotācijas un pievienot tās analītiskajiem aprakstiem elektroniskā kopkataloga Novadpētniecības datubāzē;
- veidot analītiskos aprakstus par pašreizējo periodu no laikrakstiem, žurnāliem, grāmatām, īpašu vērību pievēršot laikraksta “Druva” un “Cēsu Novada Vēstis” aprakstu veidošanai;

- veidot bibliogrāfiskos aprakstus ar anotācijām retrospektīvā analītiskajiem materiāliem par novadniekiem, iestādēm, organizācijām, objektiem un pasākumiem no tematiskajām mapēm;
 - veidot bibliogrāfiskos aprakstus ar anotācijām retrospektīvā analītiskajiem materiāliem no Cēsu pilsētas laikrakstiem, kas vecāki par 2000. gadu.
2. Digitalizēt Novadpētniecības lasītavas krājumā esošās tematiskās mapes, veidojot to ekvivalentu elektroniskā formā, kā arī veidot un papildināt digitālo novadpētniecības krājumu ar jaunākajiem materiāliem.
 3. Turpināt darbu pie digitālo izstāžu plānošanas un veidošanas.
 4. Bibliotēkas tīmekļvietnes sadaļā “Novadpētniecība” veidot un papildināt tā saturu.
 5. Popularizēt novadpētniecības krājumu:
 - organizēt klātienē izstādes un tematiskos pasākumus, kā arī sekmēt sadarbību ar skolām, organizējot bibliotēkārās un literārās stundas;
 - veicināt lietotāju interesi par Novadpētniecības lasītavā atrodamajiem materiāliem, izmantojot interneta vides un laikrakstu piedāvātās iespējas.
 6. Turpināt sadarbību ar Cēsu novada pašvaldības administrāciju, pašvaldības kultūras un tūrisma iestādēm, kā arī citām organizācijām, realizējot plānotās aktivitātes un pasākumus.
 7. Turpināt sniegt konsultatīvu un praktisku palīdzību CCB struktūrvienību darbiniekiem novadpētniecības darbā un analītisko aprakstu veidošanā Novadpētniecības datubāzē.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

9. PROJEKTI

Pārskata periodā CCB ir iesniegusi 2 projektu pieteikumus un kā sadarbības partneris iesaistījies 3 projektos. Tās struktūrvienība – Vecpiebalgas pagasta bibliotēka iesniegusi 1 projekta pieteikumu un kā sadarbības partneris iesaistījies 1 projektā.

Projektu apkopojums CCB un tās struktūrvienībās

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Cēsu novada publisko bibliotēku izstrādātie projekti				
“Lasītprieks tandēmā: autors, grāmata, lasītājs”	Valsts Kultūrkapitāla fonds (VKKF)	600,00 EUR	Projekts tika pieteikts Literatūras nozares 2025. gada 1. projektu konkursā. Projektu tika plānots īstenot no 01.09.2025. līdz 28.11.2025., un tā ietvaros notika literārie pasākumi Vecpiebalgas pagasta bibliotēkā – ar lasītājiem tikās un radošas nodarbības vadīja bērnu grāmatu autori – Agija Staka, Inese Valtere, Luīze Pastore.	Atbalstīts
“Bibliotēku pusNakts”	Valsts Kultūrkapitāla fonds (VKKF)	935,00 EUR	Projekts tika pieteikts Literatūras nozares 2025. gada 1. projektu konkursā. Projekta mērķis bija atjaunot ilggadējo tradīciju – “Bibliotēku pusNakti” – un aicināt apmeklētājus uz vakaru bibliotēkā, piedāvājot daudzveidīgu pasākumu klāstu.	Neatbalstīts
“Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 23. konference”	Valsts Kultūrkapitāla fonds (VKKF)	600,00 EUR	Projekts tika pieteikts VKKF mērķprogrammas “Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma” Vidzemes kultūras programma 2025 projektu konkursā. Pateicoties projektā iegūtajam finansējumam, 22. oktobrī Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 23. konferencē “Bibliotēka – vieta katram, telpa visiem” auditoriju uzrunāja un iedvesmoja vieslektores – saskarsmes, komunikācijas, etiķetes un netiķetes trenere Kristīna Sprūdža, kura uzstājās ar lekciju “Kā bibliotēkai paplašināt apmeklētāju loku”, un Eduarda Veidenbauma memoriālā muzeja “Kalāči” muzejpedagoģe, jaunatnes lietu speciāliste Baiba Roze, daloties pieredzē par tematu “Jaunietis un kultūras iestāde”.	Atbalstīts

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalslēts/ neatbalslēts
Projekti, kuros Cēsu novada publiskās bibliotēkas ir bijuši sadarbības partneri				
“Revive! Libraries and Creatives Revitalizing Neighborhoods.”	Interreg “Central Baltic Programme 2021–2027”	56 400,00 EUR	Projektu Ziemeļu dimensijas Kultūras partnerības sekretariāts 2024. gadā izstrādāja un iesniedza programmas virziena “Improved public services and solutions for the citizens (Uzlaboti sabiedriskie pakalpojumi un risinājumi iedzīvotājiem)” īstermiņa (18 mēneši) projektu konkursā. CCB šajā projektā ir kā sadarbības partneris. Projekta mērķis ir izstrādāt un pilotēt jaunu sadarbības modeli bibliotēkām, lai tās sinerģijā sadarbotos ar kultūras un radošo nozaru pārstāvjiem, lai sniegtu labumu sabiedrībai un atdzīvinātu apkaimes, kā arī aicinātu iedzīvotājus dalīties ar savām vajadzībām un vēlmēm attiecībā uz savu apkaimi.	Neatbalslēts
“Revive! Strengthening Rural Area Communities through Library-Driven Engagement and Collaboration”	Interreg “Central Baltic Programme 2021–2027”	36 721,32 EUR	Projektu Ziemeļu dimensijas Kultūras partnerības sekretariāts 2025. gadā izstrādāja un iesniedza programmas virziena “Improved public services and solutions for the citizens (Uzlaboti sabiedriskie pakalpojumi un risinājumi iedzīvotājiem)” īstermiņa (18 mēneši) projektu konkursā. LNB un CCB šajā projektā ir kā sadarbības partneris. mērķis ir izstrādāt un pilotēt jaunu sadarbības modeli bibliotēkām, kas veicinātu lauku bibliotēku spēju darboties kā mediatoriem starp kultūru un radošo nozaru pārstāvjiem, lai sniegtu labumu sabiedrībai un atdzīvinātu apkaimes, kā arī aicinātu iedzīvotājus dalīties ar savām vajadzībām un vēlmēm attiecībā uz savu apkaimi.	Vērtēšanā
“Dzīve grāmatas lappusēs” projekta Latviešu grāmatai 500 ietvaros	LR Kultūras ministrija	200, 00 EUR	25. aprīļa vakarā “Bibliotēku pusNakts” ietvaros notika pasākums “Dzīve grāmatas lappusēs” – tikšanās ar grāmatu autori Lindu Mūrnieci. Tās laikā viņa iepazīstināja klātesošos ar savu neparasto dzīvesstāstu, kas viņu pamudinājis pievērsties arī literārajai darbībai – grāmatu rakstīšanai. Pasākuma laikā īpašs akcents tika likts uz autores jaunāko grāmatu “Meitene ar pistoli uz jumta”, kas iekarojusi daudzu lasītāju simpātijas, turklāt klausītājus iepriecināja ziņa, ka drīzumā klajā nāks vēl viena Lindas Mūrnieces sarakstīta grāmata. Pasākums pulcēja ~50 interesentus.	Atbalslēts

<p>“Mākslinieka oriģināldarbņica” projekta Latviešu grāmatai 500 ietvaros</p>	<p>LR Kultūras ministrija</p>	<p>300, 00 EUR</p>	<p>3. novembrī Vecpiebalgas pagasta bibliotēkā tika atklāta papīrmākslas un mākslinieku oriģinālgrāmatu (artist book) izstāde “Vecogrāmatu jaunā dzīve”. Tajā eksponēti 17 Latvijas papīrmākslinieku 50 darbi. Ērikas Māldereres vadītajā seminārdarbņicā “Mākslinieka oriģinālgrāmata” tika noskaidrots, ka mākslinieka oriģinālgrāmata ir mākslas darbs, mākslinieciska izpausme. Ikviena apmeklētājs praktiskā nodarbņībā varēja apgūt marmorēšanas, kas ir sena grāmatu ieklājlapu darināšanas tehnika, ar miltu klīstera krāsām veidojot dažādus rakstus, pamatus. Pasākums pulcēja 25 interesentus, savukārt izstādi laika posmā no 3. novembra līdz 16. decembrim apmeklēja vairāk nekā 100 cilvēki.</p>	<p>Atbalstīts</p>
---	-------------------------------	------------------------	---	-------------------

Secinājums – pārskata periodā CCB un Vecpiebalgas pagasta bibliotēka demonstrēja labu spēju piesaistīt finansējumu nelieliem, lokāliem kultūras un lasīšanas veicināšanas projektiem. Vairāki projekti ir veiksmīgi realizēti.

Savukārt starptautiskās sadarbības iniciatīvas ir drosmīgs solis ar potenciālu virzību uz nākamo līmeni. Jāatgādina, ka 2024. gadā CCB pirmo reizi iesaistījās starptautiskā projektā, atsaucoties Ziemeļu dimensijas Kultūras partnerības sekretariāta aicinājumam kā sadarbības partnerim piedalīties Interreg “Central Baltic Programme 2021–2027” projektu konkursā ar projektu “Revive! Libraries and Creatives Revitalizing Neighborhoods.” (“Atjaunosim! Bibliotēkas un radošās personības atdzīvina apkaimes.”). Kā otrs sadarbības partneris tika piesaistīta Orimattila pašvaldība Somijā. Diemžēl projekts neguva atbalstu, tomēr tas ir attīstīts jaunā kvalitātē, piesaistot vairākus citus partnerus no Somijas un Latvijas.

Pilnveidotā projekta pieteikums šobrīd ir vērtēšanas procesā, un konkursa rezultāts būs zināms 2026. pavasarī.

10. PUBLICITĀTE

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte

Informācija par Cēsu Centrālās bibliotēkas un tās 24 struktūrvienību rīkotajiem pasākumiem un iniciatīvām 2025. gadā regulāri tika atspoguļota reģionālajos un pašvaldības medijos. Publikācijas par bibliotēku darbu, pasākumiem un sabiedriskajām aktivitātēm visa gada garumā parādījās laikrakstā “Druva”, Cēsu novada pašvaldības izdevumā “Cēsu Novada Vēstis”, kā arī atsevišķos gadījumos citos nacionālajos un reģionālajos medijos. Šī konsekvētā klātbūtne drukātajā presē veicināja bibliotēku atpazīstamību, uzsvēra to nozīmi vietējā kopienā un stiprināja bibliotēkas kā kultūras un izglītības centra tēlu.

2025. gadā laikrakstā “Druva” publicēts plašs rakstu klāsts par CCB un tās struktūrvienību darbu – tostarp par literāriem pārgājieniem, izstādēm, autoru viesošanās un tikšanās ar lasītājiem, nozīmīgiem kultūras notikumiem, bibliotēku jubilejām, lasīšanas veicināšanas iniciatīvām un sadarbības projektiem. Publikācijās tika akcentēta bibliotēku daudzveidīgā darbība, spēja uzrunāt dažādas mērķauditorijas un bibliotēku nozīme kā vietām, kur satiekas kultūra, izglītība un sabiedriskā līdzdalība.

Galvenie temati, kas dominēja 2025. gada publikācijās, bija bibliotēku rīkotie literārie un kultūras pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem, izstādes un radošās darbnīcas, sadarbība ar vietējiem un ārvalstu partneriem, kā arī bibliotēku darbinieku profesionālās iniciatīvas un pieredzes apmaiņa. Īpaša uzmanība tika pievērsta gan CCB, gan pagastu bibliotēku darbam, uzsverot to lomu vietējo kopienu stiprināšanā un kultūras dzīves veidošanā.

Arī 2025. gadā CCB speciālistiem bija iespēja piedalīties LNB gatavotā izdevuma “Literatūras ceļvedis” satura veidošanā. Speciālnumurā “[Ilgospējas lasītava](#)” iekļauts arī Cēsu Centrālās bibliotēkas Novadpētniecības lasītavas vadītājas Elīnas Riemeres sagatavotais apskats ilgospējas kontekstā par mūsu novadnieka, vēsturnieka Daumanta Vasmaņa grāmatu “Cēsis gadsimtu mijā (1877.–1914.): apceres par sen pagājušām dienām”.

Būtisku ieguldījumu bibliotēku publicitātē sniedza arī Cēsu novada pašvaldības elektroniskais izdevums “[Domes ziņojums par aktualitātēm pašvaldībā](#)”, kurā visa gada garumā tika publicētas apjomīgas sadaļas “Cēsu novada bibliotēku aktualitātes”. Tajās regulāri tika izceltas gan nozīmīgākās CCB aktivitātes, gan struktūrvienību pasākumi, iniciatīvas un sasniegumi, nodrošinot sistemātisku un vizuāli bagātīgu informācijas apriti par bibliotēku darbu novadā.

2025. gadā Cēsu novada publiskās bibliotēkas tika iekļautas arī plašākā sabiedriskajā un kultūras kontekstā, piedaloties starptautiskos projektos, sadarbības vizītēs un pieredzes apmaiņās, kā arī uzņemot viesus no citām Latvijas un ārvalstu bibliotēkām. Šīs aktivitātes tika atspoguļotas gan presē, gan pašvaldības komunikācijas kanālos, nostiprinot bibliotēku tēlu kā atvērtu, mūsdienīgu un uz attīstību vērstu institūciju.

Sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Informācija par Cēsu Centrālās bibliotēkas plānotajiem pasākumiem un izstādēm regulāri tiek iekļauta pašvaldības laikrakstā “Cēsu Novada Vēstis”, sadaļā “Pasākumi Cēsu novadā”, nodrošinot iedzīvotājiem pārskatāmu un savlaicīgu informāciju par bibliotēkas norisēm. Atsevišķos gadījumos, lai pastiprinātu sabiedrības informētību par nozīmīgākiem vai plašākai auditorijai paredzētiem pasākumiem, informācija tiek publicēta arī laikrakstā “Druva”. Ņemot vērā, ka šī ir maksas reklāma, tā tiek izmantota mērķtiecīgi un tikai konkrētās situācijās.

Pasākumu afišas tiek izvietotas septiņos Cēsu pilsētas afišu stendos, kā arī Cēsu Centrālās bibliotēkas telpās un bibliotēkai piederošajā āra afišu stendā. Papildus tam afišas tiek izvietotas arī citu organizāciju un iestāžu telpās, izvērtējot konkrētā pasākuma mērķauditoriju – piemēram, pasākumi pieaugušajiem tiek popularizēti kultūras biedrības “Harmonija” telpās, savukārt skolēniem paredzēto pasākumu afišas izvietotas Cēsu pilsētas izglītības iestādēs.

Lai veicinātu pasākumu apmeklētību, pirms norisēm bibliotēkā tiek izvietotas arī informatīvās skrejlapas, kuras apmeklētāji var paņemt līdzi. Šāda komunikācijas pieeja papildina digitālos un drukātos informācijas kanālus, vienlaikus stiprinot bibliotēkas klātbūtni vietējā kopienā.

2025. gadā CCB ir aktivizējusi arī individuālu pieeju apmeklētāju informēšanai par plānoto, kas tiek nodrošināta telefoniski ar īsziņu starpniecību.

Bibliotēkas informācija tīmeklī

Cēsu Centrālā bibliotēka

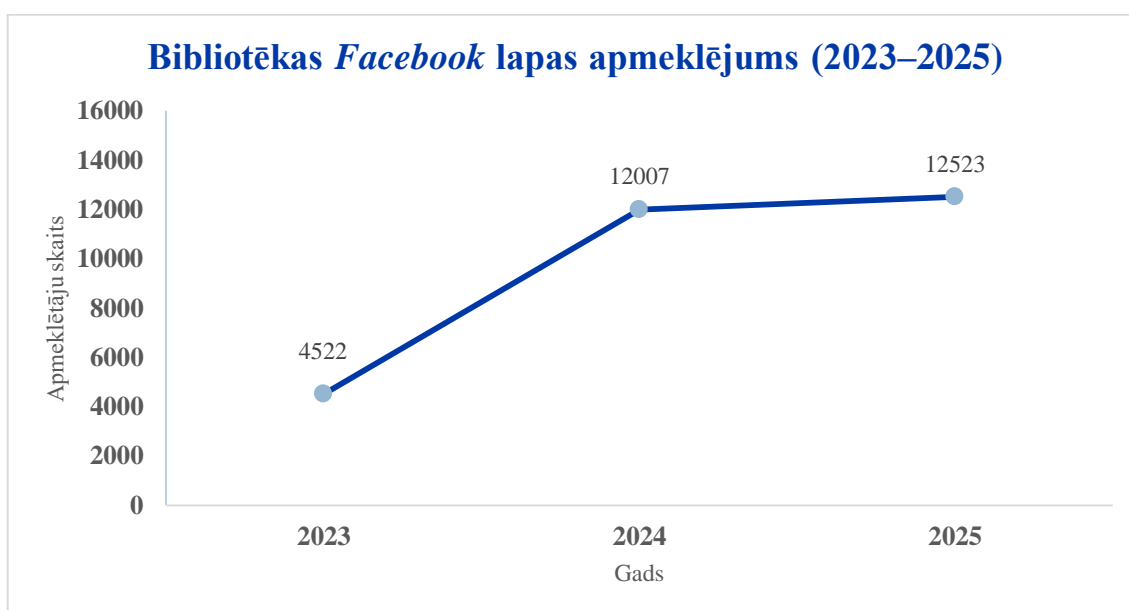
2025. gadā CCB sociālo mediju platformās saglabāja stabilu attīstību, nodrošinot plašu bibliotēkas satura redzamību un veicinot lietotāju interesi par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem un aktivitātēm.

Sociālo mediju vietnes *Facebook* apmeklējumu skaits 2025. gadā sasniedza 12 523 lapas apmeklējumus, apliecinot nemainīgi augstu lietotāju interesi par bibliotēkas profilu.

Bibliotēkas publicētais saturs šajā platformā nodrošināja plašu redzamību visa gada garumā, veicinot regulāru auditorijas iesaisti.

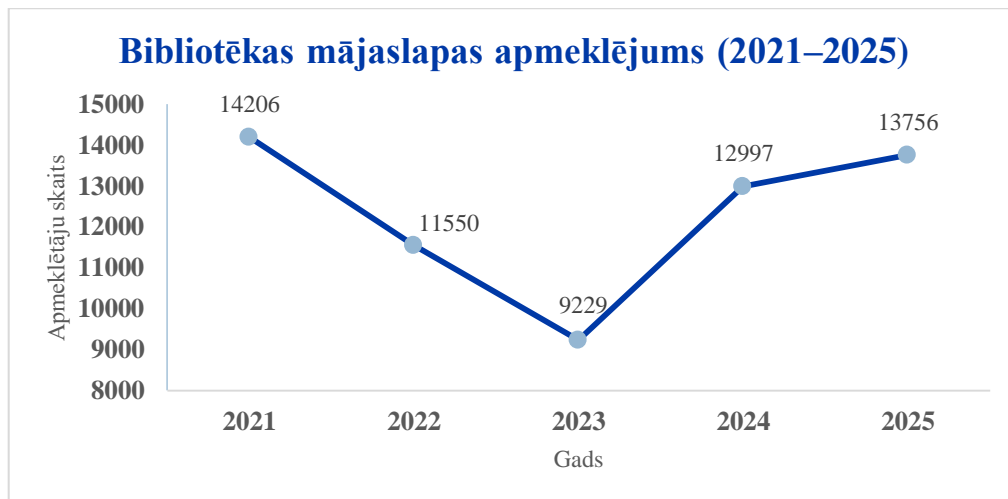
Pārskata perioda laikā *Facebook* lapai sekoja 160 jauni lietotāji, saglabājot stabilu sekotāju pieaugumu. Vienlaikus būtiski pieauga arī klikšķu uz saitēm skaits, dubultojojot iepriekšējā gada rādītāju un sasniedzot 536 klikšķus. Rādītāja pieaugums norāda uz mērķtiecīgu lietotāju interesi par bibliotēkas tīmekļa saturu, pasākumiem un informatīvajiem resursiem.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, *Facebook* lapas apmeklējumu rādītāji 2025. gadā saglabājās augstā līmenī, apliecinot bibliotēkas satura aktualitāti un atpazīstamību digitālajā vidē. Arī lietotāju aktivitāte, tostarp klikšķi uz saitēm, liecina par bibliotēkas spēju sekmīgi piesaistīt auditorijas uzmanību un veicināt turpmāku mijiedarbību ar saturu.

Šie rādītāji apliecina, ka bibliotēkas sociālo mediju aktivitātes arī 2025. gadā ir bijušas mērķtiecīgas un rezultatīvas, nodrošinot stabilu auditorijas sasniedzamību un veicinot lietotāju iesaisti. Pastāvīgā interese par bibliotēkas saturu liecina par pārdomātu digitālās komunikācijas pieeju un atbilstoša satura veidošanu, kas sekmē bibliotēkas atpazīstamību un pieejamību plašākai sabiedrībai.

CCB tīmekļvietne www.biblioteka.cesis.lv tiek uzturēta *MODOX Revolution* platformā, un tās statistikas dati ir pieejami *Google Analytics* tiešsaistes rīkā. 2025. gadā bibliotēkas tīmekļvietnes apmeklējums turpināja 2024. gadā iezīmēto pozitīvo izaugsmes tendenci. Gada laikā tīmekļvietni apmeklēja 13 756 lietotāji, kas ir par 759 apmeklētājiem jeb 5,8 % vairāk nekā 2024. gadā. Tādējādi 2025. gadā CCB tīmekļvietnes apmeklējums pietuvojās 2021. gada augstākajam rādītājam, apliecinot, ka iepriekšējo gadu kritums ir pārvarēts.

Ilgtermiņa skatījumā redzams, ka pēc pakāpeniska apmeklējuma samazinājuma laika posmā no 2021. līdz 2023. gadam pēdējos divos gados vērojama stabila atkopšanās. Ja 2023. gadā tīmekļvietni apmeklēja 9229 lietotāji, tad 2025. gadā šis skaits ir pieaudzis par gandrīz 50 %, kas liecina par tīmekļvietnes nozīmes atjaunošanos bibliotēkas informācijas aprītē un sabiedrības informēšanā.

Analizējot lietotāju piesaistes avotus, 2025. gadā dominējošais apmeklējuma kanāls arī turpmāk bija interneta meklētājprogrammas. No kopējā apmeklējuma 9411 lietotāji jeb 68,41 % tīmekļvietni sasniedza, izmantojot *Google* meklētāju, kas apliecina labu tīmekļvietnes redzamību meklēšanas rezultātos un norāda uz mērķtiecīgu lietotāju interesi par bibliotēkas piedāvāto informāciju.

Vienlaikus lietotāju piesaistes struktūra liecina, ka sociālo tīklu un citu ārējo kanālu loma tīmekļvietnes apmeklējuma veidošanā joprojām ir salīdzinoši neliela. Tas iezīmē potenciālu nākotnē mērķtiecīgāk sasaistīt sociālo mediju komunikāciju ar tīmekļvietnes saturu, vienlaikus palielinot lietotāju plūsmu uz tīmekļvietni.

Ņemot vērā pieaugošo tīmekļvietnes apmeklējumu un tās nozīmi bibliotēkas komunikācijā, 2025. gada dati vienlaikus izgaismo arī nepieciešamību pēc tīmekļvietnes modernizācijas. Pieaugot lietotāju skaitam un informācijas apjomam, arvien būtiskāka kļūst tīmekļvietnes lietojamība, vizuālais noformējums, pielāgošanās mobilajām ierīcēm un satura struktūras skaidrība. Modernizācija ļautu uzlabot lietotāju pieredzi, veicināt ilgāku uzturēšanos vietnē un efektīvāku informācijas apriti, kā arī stiprināt tīmekļvietnes lomu kā centrālo digitālo platformu bibliotēkas pakalpojumu, pasākumu un resursu pieejamībai.

Kopumā 2025. gada statistikas dati apliecina stabilu tīmekļvietnes attīstību un lietotāju atgriešanos pie bibliotēkas tīmekļvietnes, vienlaikus norādot uz nepieciešamību mērķtiecīgi attīstīt un atjaunot digitālo vidi, lai tā atbilstu mūsdienu lietotāju paradumiem un informācijas pieejamības prasībām.

10 visvairāk auditoriju sasniegušie bibliotēkas Facebook lapas ieraksti

Nr.	Ieraksta temats	Sasniegto lietotāju skaits
1.	Lasītāju gaume dažādās Latvijas pilsētās 2024. gadā	6761
2.	Cēsu Centrālās bibliotēkas Bērnu nodaļas vadītāja Inta Zaksa saņem Voldemāra Caunes balvu “Gada bibliotekārs darbā ar bērniem un jauniešiem”	6213
3.	Aicinājums doties Četru gadalaiku literāro pārgājienu cikla noslēdzošajā pārgājienā	5995
4.	Cēsu Centrālās bibliotēkas Novadpētniecības lasītavas vadītāja Elīna Riemere saņem Cēsu novada pašvaldības atzinību par ieguldījumu un sasniegumiem iestādes attīstībā	5319
5.	Aicinājums pieteikties literārajai stundai “Cimos pie Pepijas”	4135
6.	Bibliotēkas adventes kalendārs – aicinājums atgriezt paņemtās grāmatas	3450
7.	Atskats uz Cēsu Centrālās bibliotēkas rīkoto 23. Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku konferenci	3197
8.	Cēsu Centrālajā bibliotēkā viesojās 23 bibliotekāri no <i>Vōru</i> apriņķa Igaunijā, kā arī rakstnieks Margus Konnula (<i>Contra</i>) mācību braucienā “Kultūras tilti – Mācāmie no Cēsīm”	2338
9.	Kino vakars bibliotēkā 4. decembrī – skatīta latviešu režisora Matīsa Kažas filma “Klejojāji” (2020)	2184
10.	Atskats uz Dzejas dienām veltītu pasākumu “Ēdienkartē dzeja”	2107

CCB *Facebook* lapas ieraksti 2025. gadā atklāj vairākas tendences, kas piesaistīja plašu auditoriju. Vislielāko interesi izraisīja ieraksti, kas saistīti ar lasīšanas paradumiem, literatūras popularizēšanu un bibliotēkas rīkotajām kultūras norisēm. Augstu sasniedzamību guva arī aicinājumi piedalīties literārajos pārgājienu un šo pasākumu atskati, kas apvienoja literatūru, kustību un kopienas iesaisti.

Liela auditorija tika piesaistīta ar pasākumiem, kas veicina bērnu, jauniešu un ģimeņu iesaisti bibliotēkā, piemēram, bērnu lasītāju klubiem, literārajām stundām, radošajām nodarbībām un ģimeņu pasākumiem. Šīs aktivitātes veicināja lasītprieku un regulāru bibliotēkas apmeklējumu, vienlaikus stiprinot bibliotēkas kā ģimenēm draudzīgas kultūrtelpas tēlu.

Nozīmīgu atsaucību guva arī ieraksti, kuros tika izcelti bibliotēkas darbinieku profesionālie sasniegumi un saņemtie apbalvojumi. Šāds saturs uzsvēra bibliotēku kā profesionālu institūciju ar kompetentiem speciālistiem, kuru darbs tiek novērtēts gan vietējā, gan plašākā kultūras kontekstā. Tāpat auditorijas uzmanību piesaistīja kultūras notikumu atskati – kino vakari, dzejai veltīti pasākumi, konferences un starpinstitucionālas sadarbības.

Informācija par CCB aktualitātēm 2025. gadā tika regulāri publicēta arī Cēsu novada pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē [cesis.lv](https://www.cesis.lv), kas nodrošināja iedzīvotājiem iespēju sekot līdzi

bibliotēkas darbībai un nozīmīgākajiem notikumiem. Papildus tam ziņas par plānotajām kultūras aktivitātēm tika publicētas tīmekļvietnē [Pasākumi Cēsu novadā](#), kur apkopota informācija par dažādiem pasākumiem – koncertiem, izstādēm, lasījumiem un citām kultūras norisēm, kas veicina sabiedrības iesaisti un piedāvā daudzveidīgu kultūras piedāvājumu dažādām vecuma grupām. Ņemot vērā Cēsu Centrālās bibliotēkas aktīvo iesaisti Kultūras galvaspilsētas gada notikumu programmas veidošanā un īstenošanā, informācija par bibliotēkā rīkotajiem pasākumiem tika atspoguļota arī tīmekļvietnē [cesis2025.lv](#), iekļaujot bibliotēkas norises kopējā Kultūras galvaspilsētas gada komunikācijas plūsmā.

CCB *Instagram* konta sekotāju skaits 2025. gada pārskata perioda beigās sasniedza 570, kas ir pieaugums par 8 % salīdzinājumā ar 2024. gadu, kad sekotāju skaits bija 526. Šis pieaugums norāda uz pakāpenisku auditorijas paplašināšanos un lielāku interesi par bibliotēkas digitālo saturu.

Iepriekšējos gados bibliotēkas *Instagram* konts guvis ievērojamu atpazīstamību, jo tā saturs tika bieži pieminēts un atzīmēts citu lietotāju stāstos un ierakstos. Šī stratēģija veicināja plašāku informācijas izplatīšanu par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, pasākumiem un iespējām, radot lielāku sabiedrības iesaisti.

CCB struktūrvienības

2025. gadā Cēsu novada publisko bibliotēku klātbūtne sociālajos tīklos ir kļuvusi par stabilu un pašsaprotamu komunikācijas praksi. Fakts, ka visām bibliotēkām ir vairāk vai mazāk aktīvas *Facebook* lapas, liecina par digitālās vides pilnīgu integrēšanos bibliotēku ikdienas darbā. Atšķirīgais aktivitātes līmenis norāda nevis uz nevienmērīgu iesaisti, bet gan uz dažādām kopienu vajadzībām, bibliotēku kapacitāti un komunikācijas stiliem, kas pielāgoti vietējam kontekstam.

Instagram platformas izmantošana Cēsu novada publiskajās bibliotēkās jau vairākus gadus ir saglabājusies nemainīgā apjomā, kas norāda uz elastīgu un situācijai pielāgotu digitālās komunikācijas pieeju. Platforma netiek ieviesta kā obligāts rīks visām bibliotēkām, bet tiek izmantota tajās struktūrvienībās, kur tā vislabāk papildina esošo komunikāciju un palīdz uzrunāt jauniešu auditoriju. Šāda pieeja ļauj bibliotēkām koncentrēties uz piemērotākajiem kanāliem, vienlaikus saglabājot iespēju nākotnē paplašināt digitālo klātbūtni, balstoties uz pieejamajiem resursiem un satura kvalitāti, nostiprinot *Facebook* kā pamata saziņas platformu.

Būtiska 2025. gada iezīme ir bibliotekāru pašiniciatīva digitālajā vidē. Bibliotekāres arvien pārlicinošāk pašas veido pasākumu afišas, vizuālos pieteikumus un informatīvos

materiālus, izmantojot dažādus digitālos rīkus, tostarp *Canva*. Šāda pieeja ļauj operatīvi popularizēt bibliotēkās notiekošos pasākumus, pielāgot komunikāciju konkrētās kopienas vajadzībām un stiprināt bibliotēku redzamību.

Lai komunikāciju padarītu ērtāku, ir bibliotēkas, kuras kā komunikācijas kanālu izmanto mobilo lietotni *WhatsApp*, atzīstot to par produktīvu rīku aktīvo bibliotēkas lietotāju informēšanai par aktualitātēm bibliotēkās.

Skatoties uz priekšu, 2026. gadā plānots turpināt digitālo prasmju pilnveidi, paplašinot fokusu arī uz mākslīgā intelekta (MI) iespēju apguvi. MI rīku izmantošana paredzēta satura ideju veidošanā, vizuālās komunikācijas atbalstā un ikdienas darba procesu efektīvizēšanā, tādējādi veicinot radošāku, mērķtiecīgāku un ilgtspējīgāku bibliotēku darbu digitālajā vidē.

Ar publicitātes darbu saistītās problēmas, to risinājumi

Kā jau iepriekš norādīts, tad 2025. gadā tika īstenota optimizācija, likvidējot bibliotēkas sabiedrisko attiecību speciālista amata vienību, daļu no darba pienākumiem deleģējot Cēsu novada pašvaldības Komunikācijas un klientu servisa pārvaldes speciālistam. Šis laiks ir pagājis, meklējot efektīvākos komunikācijas un sadarbības risinājumus, taču secinām, ka lielākā problēma ir tā, ka darbinieks fiziski neatrodas klātienē bibliotēkā. Tādējādi – nozīmīga daļa no publicitātes sagatavošanas darba gulstas uz CCB nodaļu vadītājiem.

Spilgtākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Pārskata periodā CCB īstenoti 53 pasākumi pieaugušo auditorijai tostarp tikšanās/autorvakari, literārie pārgājieni, izlaušanās spēles “Dzejas detektīvs” tūres un ekskursijas, un 111 pasākumi bērnu auditorijai, tostarp lasītāju klubiņa tikšanās, “Bingo” un “Pasaku Kahoot” vakari ģimenēm, literārās un bibliotekārās stundas, Pūculēnu skolas nodarbības u. c.

Pārskata periodā CCB īstenotas 62 izstādes pieaugušo un bērnu auditorijām, tostarp tematiskas literatūras, novadpētniecības, mākslas un ceļojošās izstādes.

“Bibliotēku pusNakts” Cēsu Centrālajā bibliotēkā

2025. gada 25. aprīlī CCB tika atjaunota apmeklētāju iemīļota un ilggadēja tradīcija – “Bibliotēku pusNakts”, kas iepriekš norisinājās no 2009. līdz 2015. gadam un savulaik kļuva par vienu no spilgtākajiem bibliotēkas pasākumiem, piesaistot apmeklētājus no Cēsīm un plašāka reģiona. Tradīcijas atjaunošana notika latviešu grāmatniecības piecsimtgades, Latvijas Bibliotēku nedēļas un Cēsu kā Latvijas kultūras galvaspilsētas gada kontekstā, simboliski uzsverot bibliotēkas nozīmi pilsētas kultūras dzīvē.

Arī šoreiz “Bibliotēku pusNakts” guva plašu atsaucību un pulcēja daudzveidīgu interesentu loku – ģimenes ar bērniem, jauniešus, pieaugušos un seniorus. Bibliotēka apmeklētājiem bija atvērta līdz pusnaktij, piedāvājot bagātīgu programmu, kas ļāva iepazīt bibliotēku neierastā laikā un atmosfērā. Pasākums apliecināja bibliotēkas spēju apvienot tradīciju un mūsdienīgu pieeju, veidojot dzīvu, atvērtu un saistošu kultūras telpu, kas arī 2025. gadā spēj uzrunāt plašu sabiedrību.

Elīna Riemere piedalās diskusijā sarunu festivālā LAMPA

Sarunu festivāla LAMPA ietvaros Novadpētniecības lasītavas vadītāja Elīna Riemere piedalījās diskusijā “Uzrakstīt Cēsis: kā uzrakstīt dzimtās pilsētas stāstu?”, kuras centrā bija jautājums par pilsētu kā stāstu un pieredzi. Sarunā tika aplūkots, kā literārs skatījums spēj atklāt Cēsis no jauniem rakursiem, izgaismot mazāk pamanītas vietas un cilvēkus, kā arī mainīt paša rakstītāja un lasītāja attiecības ar pazīstamo vidi.

Diskusija akcentēja pilsētas stāsta nozīmi vietējās identitātes veidošanā, uzsverot, ka Cēsis nav tikai telpa, bet dzīvs, interpretējams kultūras process. Dalība LAMPĀ apliecināja

CCB un tās speciālistu aktīvu klātbūtni laikmetīgās kultūras diskusijās, stiprinot bibliotēkas lomu kā zināšanu, stāstniecības un vietējās kultūras atmiņas nesēju.

Lasīšanas veicināšanas un bibliotēkas popularizēšanas pasākumi bērniem un jauniešiem

Īpaša uzmanība tika pievērsta lasīšanas veicināšanai bērnu un jauniešu vidū piedāvājot dažāda formāta pasākumus, kas apvienoja literatūru ar radošu, izzinošu un svētku pieredzi. Bibliotēkās norisinājās tematiskās literārās stundas, kas rosināja interesi par grāmatām un stāstiem, kā arī reģionālais fināls Skaļās lasīšanas konkursā, izceļot bērnu lasītprasmi, pašizpaušmi un spēju pārliecinoši uzstāties auditorijas priekšā.

Papildus tam bibliotēka piedāvāja arī brīvāka formāta aktivitātes, piemēram, Halovīna ballīti, kas radošā veidā apvienoja lasīšanu ar spēlēm un kopā būšanu, kā arī Ziemassvētku eglītes iedegšanas pasākumu pie Cēsu Centrālās bibliotēkas ar Ziemassvētku vecīša ierašanos, kas pulcēja ģimenes un radīja emocionālu piederības sajūtu bibliotēkai. Šie pasākumi kopumā veidoja daudzveidīgu un pievilcīgu piedāvājumu, stiprinot bibliotēku kā draudzīgu, radošu un iedvesmojošu vidi bērniem un jauniešiem.

Četru gadalaiku literāro pārgājienu cikls

Kultūras galvaspilsētas gadā CCB īstenoja Četru gadalaiku literāro pārgājienu ciklu, piedāvājot literatūras pieredzi ārpus ierastās bibliotēkas vides – kustībā, pilsētvidē un dabā. Ciklu veidoja četri tematiski pārgājieni – “Ziedošais pavasaris”, “Papardes zieds”, “Literāro dvēseļu pārgājiens” un “Laimes lāča pārgājiens” –, katrs veltīts noteiktam gadalaikam un tam raksturīgai noskaņai, apvienojot lasījumus, stāstījuma pieturas un sarunas ar kopā būšanu un lēnu pilsētas un apkārtnes iepazīšanu.

Katrs pārgājiens piedāvāja atšķirīgu emocionālo un tematisko pieredzi, akcentējot gadalaiku maiņu, literāros motīvus un personisku attiecību veidošanu ar tekstu un vidi. Literāro pārgājienu cikls guva plašu atsaucību un piesaistīja dažādu paaudžu dalībniekus,

tostarp arī tos, kuri bibliotēku ikdienā apmeklē retāk, apliecinot bibliotēkas spēju veidot ilgtspējīgus, radošus un mūsdienīgus pasākumus, kas stiprina tās lomu kopienas kultūras dzīvē.

Dzejas dienām veltīts pasākums – “Ēdienkartē dzeja”

Dzejas dienu ietvaros 7. septembrī Cēsīs norisinājās pasākums “Ēdienkartē dzeja”, kas iezīmēja radošu un laikmetīgu pieeju dzejas klātbūtnei pilsētvidē. Dzeja tika piedāvāta kā ikdienas garīgās labsajūtas sastāvdaļa – pieejama, brīva un uzrunājoša –, aicinot to piedzīvot ārpus ierastajām literatūras telpām un uztvert kā dabisku kultūras daļu ikdienas ritmā.

Pasākuma koncepcija, balstīta dzejas “ēdienkartes” idejā, ļāva ikvienam izvēlēties sev tuvāko poētisko pieredzi un piedzīvot literatūru personiskā, neformālā veidā. Dzejas dienu norise ieguva īpašu nozīmi kultūras galvaspilsētas gada kontekstā, izceļot Cēsu novada bagāto literāro tradīciju un apliecinot, ka dzeja joprojām ir dzīva, aktuāla un spēj vienot dažādas paaudzes pilsētas sirdī.

Par literārajiem pārgājieniem un Dzejas dienu pasākumiem plašāks apskats pieejams nodaļā [Novadpētniecības darba popularizēšana CCB – 63. lpp.](#) Ar pilnu realizēto pasākumu sarakstu iespējams iepazīties [Pielikumā Nr. 3.](#)

Ievērojamākie pasākumi un izstādes CCB struktūrvienībās

Jāņa Eduarda Lapiņa 140. dzimšanas dienas piemiņas pasākums Veselavā

2025. gadā Veselavas pagastā plaši tika atzīmēta novadnieka Jāņa Eduarda Lapiņa 140. jubileja, akcentējot viņa nozīmīgo ieguldījumu Latvijas kultūrvēsturē un nacionālās identitātes veidošanā. Atceres pasākums apvienoja literāru, vēsturisku un patriotisku dimensiju, izceļot Lapiņu kā personību, kuras darbība saistīta ar izglītību, rakstniecību un Latvijas pirmkaroga tapšanas ideju.

Pasākums pulcēja dažādu paaudžu dalībniekus, veicinot gan vietējās kopienas līdzdalību, gan interesi par Latvijas vēsturi un kultūras mantojumu. Bibliotēkas iesaiste šāda mēroga notikumā apliecināja tās nozīmi novadpētniecības, kolektīvās atmiņas saglabāšanas un patriotisko vērtību nodošanas procesos, īpaši uzrunājot arī bērnus un jauniešus.

Ieriķu stacijas renovācija un Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēkas darbība stacijas ēkā

Nozīmīgs notikums Drabešu pagasta kultūras dzīvē bija Ieriķu stacijas atvēršana, kurā savu darbību turpina Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēka. Līdzīgi kā savulaik LNB, arī šai bibliotēkai pārcelties palīdzēja vietējie iedzīvotāji. Īpaši aktīvi bija Amatas pamatskolas skolēni. Bibliotēkas atrašanās vēsturiskajā stacijas ēkā simboliski un praktiski stiprina tās pieejamību, sasaisti ar vietas vēsturi un lomu kā dzīvu kopienas satikšanās punktu.

Vecpiebalgas pagasta bibliotēkai jaunas mājas

No 15. maija bibliotēka savus lasītājus gaida jaunā mājvietā Alauksta ielā 4. Tās vajadzībām tika pārbūvētas telpas apvienības pārvaldes ēkā, izstrādāts mūsdienīgs – uz lasītājiem vērsts – interjers.

Par godu šim notikumam lasītavā varēja apskatīt īpašu izstādi “Inga. Vecpiebalgas zēns. Atkal mājās” – veltījumu grafiķa, gleznotāja, grāmatu

un periodisko izdevumu ilustratora, novadnieka Induļa Zvagūža daiļradei. Uzcītīgus lasītājus un radošu darbošanos bibliotēkas atklāšanas pasākumā vēlēja gan novada pašvaldības pārstāvji un kolēģi no bibliotēku saimes, gan lasītāji.

Izstāde “Mūsu pagasta stāsti” Mārsnēnu pagasta bibliotēkā

16. septembrī Mārsnēnu pagasta bibliotēka aicināja uz izstādes “Mūsu pagasta stāsti” atklāšanu – īpašu notikumu, kurā savu talantu, izdomu un iedvesmu atrādīja ar Mārsnēnu pagastu cieši saistīti cilvēki. Izstādes izveidē iesaistījās 13 vietējie iedzīvotāji ar saviem radošajiem darbiem un vēsturiskām liecībām, kas iepriecināja citus vietējos iedzīvotājus un guva labas atsauksmes. Te bija iespēja aplūkot zīmējumus un fotogrāfijas, dzimtas atmiņu liecības, lielus un ne tik lielus rokdarbus, keramikas izstrādājumus, kokgriezumus – darbus, kas tapuši ar aizrautību un sirdsdegsmi. Izstāde ļāva iepazīt mūsu pagastu no cita skatupunkta, atklājot ne tikai prasmes, bet arī sajūtas un stāstus, kas vieno iedzīvotājus un veido dzīvīgu Mārsnēnu pagasta portretu.

Iepazīšanās ar Lienas Margevičas un Natas Brambergas grāmatu “Vienaldzīgo nav! Vircoti lasāmgabali miesai un dvēselei” Skujenes pagasta bibliotēkā

Aprīlī sadarbībā ar Skujenes Tautas namu tika rīkots pasākums, kas veltīts skujenietes Lienas Margevičas un viņas domubiedres Natas Brambergas jaunajai grāmatai.

Teātra izrādes Drabešu pagasta Līvu bibliotēkā

Pārskatā periodā apmeklētākie pasākumi bibliotēkā bijušas teātru izrādes – Skujenes amatierteātra izrāde “Dārgumi” un Nītaures lauku teātra izrāde “Dāvana tantei”. Savukārt no izstādēm izceļama novadnieces, skujenietes Lailas Zeiles izstāde.

Dzērbenes pagasta bibliotēka aicināja tikties ar ceļotājiem

Pasākumā “Beatrisas un Kristera ceļojumu stāsti” Beatrise Gusmane un Kristers Kārlis Rūcis iepazīstināja klātesošos ar daudzajiem ceļojumiem, kuros viņi devušies aizvadītajā gadā. Īpaši saistošs stāstījums bija par ceļojumu uz Vjetnamu un tur piedzīvoto. Jaunieši dalījās pieredzē par kāpšanu Eiropas kalnos un baudītajām skaistajām ainavām. Viņi detalizēti pastāstīja, cik daudzas valstis jau ir apmeklējuši vairāku gadu laikā. Paši jokojot teica, ka nevar iztikt nevienu mēnesi bez lielāka vai mazāka ceļojuma savā dzīvē. Pasākums bija patiesi interesants un izdevies.

Radošās darbnīcas Zosēnu pagasta bibliotēkā

Apmeklētāji iecienījuši bibliotēkas rīkotās radošās darbnīcas. Pārskata periodā īpaši izceļamas divas – “Kārķļu pinumu gatavošana” un “Jāņu vainagu pīšana” –, kas norisinājās Daces un Lindas Smirnovu vadībā.

Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkā enkaustikas gleznu izstāde

No jūnija vidus bibliotēkā ikviena apmeklētāja uzmanību piesaistīja jaunpiebaldzēnietes Tamāras Gončoronokas enkaustikas glezniecības tehnikā darinātās košās gleznas. Tika rīkots arī pasākums, kura laikā apmeklētāji noklausījās bibliotekāru sagatavoto stāstījumu par bišu vasku, jo enkaustikas gleznu radīšanā kā krāsu pigmentu saistvielu izmanto karstu kausētu vasku. Tam sekoja T. Gončoronokas paraugdemonstrējumi, kā viņa strādā enkaustikas tehnikā. Radoši izpausties varēja ikviens pasākuma apmeklētājs. Tiem, kuriem lielākas redzes problēmas, palīdzēja māksliniece vai bibliotekāre Irēna. Gan bērni, gan pieaugušie mājup devās ar savām enkaustikas tehnikā darinātajām glezniņām. Daudzus interesēja, kur var iegādāties nepieciešamo aprīkojumu un materiālus, lai iegūtās prasmes varētu izmantot arī turpmāk.

Novadpētniecības izstāde “Taurenes muzejam – 20” Taurenes pagasta bibliotēkā

Izstāde “Pāršķirstot muzeja vēstures lappuses. Taurenes muzejam – 20” tika izveidota un veltīta vēstures skolotājam, izcilai novadpētniecei, spilgtai personībai – Spodrai Ergardei, izceļot viņas ieguldījumu muzeja tapšanā.

Diegu stāsti rāmīti Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkā

Gada izskaņā bibliotēkas apmeklētājus priecēja Laimas Zālītes personālizstāde “Diegu stāsti rāmīti”, kas aicināja ikvienu apmeklētāju uz mirkli iegrimt krustdūriena tehnikā izšūto glezniņu burvībā. Pati māksliniece šo nodarbi raksturo kā savu vaļasprieku un meditācijas formu, kas darbos atklājas kā mierpilni un sirsnīgi stāsti.

Purvīša dzimtas mantojums Jaunpiebalgas pagasta bibliotēkā

Jaunpiebalgas pagasta bibliotēkai, sadarbojoties ar Jaunpiebalgas novadpētniecības muzeju un Purvīša muzeju, notika pasākums “Purvīša dzimtas mantojums: Jaunpiebalgas kods”. Jaunpiebalgā ciemojās izcilā latviešu gleznotāja Vilhelma Purvīša muzeja krājuma glabātāja Velga Vītola un vadītāja Žanete Grende. Viņas saistoši pastāstīja par Purvīša dzimtas vēsturi, saistību ar Jaunpiebalgas pagasta “Tirzniekiem” un mākslinieka gleznu apzināšanu.

Grāmatu izdevēja Vija Kilbloka ciemojas Raiskuma pagasta bibliotēkā

Vienreizēji lieliska tikšanās – tā par Apgāda Zvaigzne ABC vadītājas viesošanos Raiskumā saka ikviens, kurš apmeklēja šo tikšanos. Notika sarunas par dzīvi, par darbu, par grāmatu “Glikozēs revolūcija”!

Sajūtu vakars Portugāles noskaņās Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēkā

Tikšanās ar Elīnu Andersoni Ieriķu bibliotēkā ikvienam pasākuma apmeklētājam ļāva attālināti, caur stāstiem un fotogrāfijām, aizceļot uz Portugāli – valsti ar siltu sauli, Atlantijas okeāna svaigumu un brīnišķīgiem cilvēkiem, kas viesus uzņem ar sirsnīgu smaidu. Viņa stāstīja par valsts šarmu, ceļojuma sajūtām un neaizmirstamajiem iespaidiem, kā arī Portugāles vīnu īpašo nozīmi pasaules tirgū.

Tikšanās ar rakstnieci un ceļotāju Līgatnes pilsētas bibliotēkā

Vasaras izskaņā pie līgatniešiem ciemojās rakstniece, ceļotāja un blogere Zane Eņiņa. Viņa dalījās ar pasākuma apmeklētājiem savos iespaidos, ko guvusi dažādās pasaules vietās, ļāva skatīt pasaules

krāsas un caur stāstiem sajūst piedzīvojuma garu – tik spilgti, aizraujoši un ar humora dzirksti. Vakara pārsteigums bija Rafaēls – viens no galvenajiem grāmatas “Uz Aļasku un atpakaļ” varoņiem, tātad Zanes ceļa biedrs, kurš arī dalījās stāstos un emocijās. Tikšanās apliecināja, ka ceļošana iespējama ne tikai fiziski, bet arī caur stāstiem un grāmatām, un tā spēj bagātināt ar jauniem iespaidiem un iedvesmu.

Novada publiskās bibliotēkās aktīvi iesaistās Ziemeļvalstu literatūras nedēļā

Ziemeļvalstīs projekts norisinājās jau 28. reizi, Latvijā – 27. reizi. Nedēļas galvenais uzdevums ir Ziemeļvalstu literatūras un kultūras iepazīšana, kuras laikā bibliotēkās, skolās un citviet notiek lasījumi, stāstu stāstīšana, literatūras izstādes, debates, konkursi un citi pasākumi.

No 10. līdz 16. novembrim šajā projektā iesaistījās 14 Cēsu novada publiskās bibliotēkas, piedāvājot Rītausmas stundas mazākajiem apmeklētājiem un Krēslas stundas pieaugušajiem.

Te arī neliels ieskats dažos no piedāvātajiem pasākumiem.

Liepas pagasta bibliotēka Ziemeļvalstu literatūras nedēļas norisēs iesaistījās jau piekto reizi, rīkojot divus Rītausmas stundas lasījumus, kuros piedalījās pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērni. Bibliotēkas telpās tika uzstādīta liela nojume. Nojumi greznoja lampu virtenes, un tika iedegts lākturis, kas radīja ne vien jauku gaisotni, bet arī bija labs gaismas avots vieglākai lasīšanai. Kopā tika lasīts Bardura Oskarsona grāmatas “Suns, kaķe un pele” fragments, runāts par atšķirībām, nevienprātību un vienprātību.

Bērniem pasākums patika – to apliecina viņu zīmējumi, kuri pēc pasākuma tika atsūtīti uz bibliotēku.

Liepas pagasta bibliotēkas vadītāja Benita Sausiņa pateicas Liepas pamatskolas 1. klasei, skolotājai Sintijai Soboļevai un PII “Saulīte” grupīnai “Mārītes”, audzinātājām Inetai Kungai un Jeļenai Šaškelei par sadarbību.

10. novembra pēcpusdienā **Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkā** pulcējās ļaudis uz Krēslas stundas pasākumu, lai sveču gaismā kopā klausītos grāmatas lasījumu. Pasākuma ievaddaļā bibliotekāre Gunta Romanovska pastāstīja par šo jau 28 gadus ilgo lasījumu vēsturi, norvēģu autora Juna Foses darbiem un viņa lugu uzvedumiem Latvijas teātros. Tad sekoja pieslēgšanās

Trøndelaga novadam Norvēģijā, no kura Juna Foses darba “Nomods” fragmentu jaunorvēģu valodā tiešsaistē lasīja Kolvereidas bibliotēkas bibliotekāre Vija Indriksone. Viņa arī pastāstīja par daudzajiem norvēģu valodas dialektiem, darbu Norvēģijas bibliotēkās, to lasītājiem un viņu literatūras izvēli. Krēslas stundas apmeklētājiem bija daudz jautājumu ne tikai par norvēģu literatūru, bet arī par dzīvi Norvēģijā, darbu, dabu, sadzīvi. Savukārt bibliotēkas aktīvā lasītāja Ilga tika aicināta “Nomoda” fragmentu nolasīt latgaliešu valodā, bet, tā kā viņai, tāpat kā lielākajai daļai šīs bibliotēkas apmeklētāju, ir redzes traucējumi, tad tekstu viņa lasīja no izdrukām Braila rakstā. Noslēgumā Foses darbu latviešu valodā lasīja bibliotekāre Irēna Lāce.

Savukārt **Dzērbenes pagasta bibliotēkas** organizētajā Rītausmas stundā piedalījās Dzērbenes vispārizglītojošās un mūzikas pamatskolas 1. klases skolēni. Sirsnīgā un jaukā gaisotnē bibliotēkas vadītāja Inese Gusmane iepazīstināja bērnus ar populārāko Ziemeļvalstu rakstnieku grāmatām un to varoņiem. Viņa bērniem lasīja grāmatiņu “Leduslācēns Ille”. Pasākuma noslēgumā bērni saņēma dāvanu – dāņu rakstnieka Bardura Oskarsona grāmatu “Suns, kaķe un pele”, ko lasīt kopā ar savu klases audzinātāju.

Zaubes pagasta bibliotēkā Ziemeļvalstu literatūras nedēļas laikā iekārtots Ziemeļvalstu stūrītis: plakāts, Eiropas karte bērniem, Ziemeļvalstu un Baltijas valstu karodziņi, trollīši, Ziemeļvalstu bērnu rakstnieku grāmatu izstāde, noskaņu papildinot ar LED svečīšu gaismiņām. Rītausmas lasījums bērniem bija Fēru salu autora Bardura Oskarsona bilžu grāmata “Suns, kaķe un pele”. Lasot šo grāmatu, paralēli uz ekrāna tika rādīta prezentācija ar grāmatas atvērumiem. Sākumā ar bērniem tika pārrunāts, kādas Ziemeļvalstis un Baltijas valstis viņi zina, un aplūkots, kur tās atrodas kartē, kādi ir šo valstu karogi, kādus Ziemeļvalstu rakstniekus un viņu grāmatas bērni zina.

11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

Pārskata periods bija īpašs, jo tas bija “Cēsu – Latvijas kultūras galvaspilsētas” gads. Tas veicināja daudz ciešāku savstarpējo sadarbību starp Cēsu kultūras iestādēm – Cēsu novada pašvaldības iestādi “Kultūras pārvalde”, Cēsu muzeju un bibliotēku, realizējot daudzveidīgo kultūras programmu.

Jāakcentē, ka bibliotēkas direktore ir iekļauta arī ikgadējās Cēsu novada Gada balvas kultūrā vērtēšanas komisijas sastāvā, savukārt Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja CCB vārdā turpina pārstāvēt Cēsu novada mazo kultūras projektu konkursa vērtēšanas komisiju, ko apstiprinājis konkursa izsludinātājs “Kultūras pārvalde”.

Ar novada pašvaldību sadarbība vienmēr bijusi un arī tagad ir laba, konstruktīva, cieņpilna. Tas atvieglo ikdienas darbu.

Ar novada apvienību pārvaldēm (Amatas, Līgatnes, Priekuļu, Jaunpiebalgas, Pārgaujas, Vecpiebalgas) sadarbība it īpaši turpinās tajos gadījumos, kad viņu teritorijā esošajām bibliotēkām nepieciešama palīdzība – telpu remonts, pārcelšanās, KAC pakalpojumu nodrošināšana bibliotēkās u. c. Tāpat veiksmīga sadarbība izveidojusies, ja bibliotēkai nepieciešams rīkot lielāka mēroga pasākumu, kam nepieciešamas plašas telpas – apvienību pārvaldes ir ļoti pretimnākošas un atvērtas sadarbībai.

Sadarbība pilsētas ilgtspējas mērķu un virzienu īstenošanā

Novadā ir kvalitatīvs un plašs kultūras piedāvājums, kas saglabā katras novada teritorijas īpašo un unikālo veidolu. Kopumā novada teritorijā vērojama vienota izpratne kultūras attīstības jautājumos. To palīdz nodrošināt arī teritorijā esošās 25 publiskās bibliotēkas. Tādējādi, īstenojot daudzveidīgas izglītības, kultūras un informācijas pieejamības aktivitātes, tiek būtiski veicināta Cēsu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2035. gadam mērķu sasniegšana, stiprinot iedzīvotāju dzīves kvalitāti, digitālās prasmes un kultūras pieejamību neatkarīgi no dzimuma, vecuma un finansiālajām iespējām.

CCB un tās struktūrvienības iesaistās, sadarbojas un līdzdarbojas vairāku Cēsu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2035. gadam mērķu sasniegšanā, piemēram:

- Augsta iedzīvotāju dzīves kvalitāte;
- Atpazīstama kultūras un tūrisma vieta Eiropas mērogā;
- Augsta iedzīvotāju digitālā prasme un ekonomikas digitālā transformācija.

Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

Sadarbības partneri gadu no gada ir un paliek tie paši – novada iestādes un organizācijas, Latvijas publiskās bibliotēkas citos novados, augstākstāvošās institūcijas: Latvijas Republikas Kultūras ministrija, Kultūras informāciju sistēmu centrs, SIA “Tietoevry Latvia” (BIS ALISE), LNB, LNerB.

Tā, piemēram, pārskata periodā CCB un tās struktūrvienības pieredzes apmaiņā apmeklēja kolēģi no Limbažu, Valmieras un LNB Galvenās krātuves centra. Savukārt, pateicoties Cēsu novada pašvaldības iniciatīvai, CCB direktorei kopā ar novada pašvaldības kolēģiem bija iespēja doties pieredzes apmaiņā uz Saldus Galveno bibliotēku un Liepājas Centrālo Zinātnisko bibliotēku.

2025. gadā, sadarbojoties ar vairākām Valmieras novada bibliotēkām, Cēsu, Ieriķu un Līgatnes lasītāju klubu biedriem bija iespēja kopīgi tikties jaukā sadraudzības pasākumā, ko vadīja Lote Šteina Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēkā. Savukārt rudens pusē sekoja atbildes brauciens uz Valmieras Integritātes bibliotēkas organizētajiem lasīšanas svētkiem.

Pārskata periodā CCB īstenota veiksmīga sadarbība ar LKA Latvijas Kultūras koledžu, nodrošinot prakses vietu studiju programmas “Bibliotēkzinātne un informācija” 2. kursa studentei Dārtai Jansonei. Tāpat tika nodrošināta prakses vieta profesionālās tālākizglītības centra “Latvijas Nacionālā bibliotēka” profesionālās tālākizglītības programmas “Bibliotēku, informācijas un arhīvu zinības” izglītojamajai Tamārai Gončoronokai.

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Jau astoto gadu Bērnu apkalpošanas nodaļa piedalījās Radvilišķu publiskās bibliotēkas (Lietuva) organizētajā starptautiskajā pasaku lasīšanas festivālā. 2025. gadā dalība festivālā notika klātienē, lasot Margaritas Stārastes “Kraukšķīti” latviešu valodā. Paralēli uz ekrāna tika demonstrēta animācijas filma, lai klausītājiem būtu interesantāk. Šī dalība festivālā jau ir kļuvusi par tradīciju, kas stiprina starptautisko sadraudzību starp Cēsu Centrālo un Radvilišķu publisko bibliotēku.

Pārskata periodā, atsaucoties Ziemeļu dimensijas Kultūras partnerības sekretariāta aicinājumam, CCB pieņēma lēmumu atkārtoti kā sadarbības partneris no Latvijas kopā ar LNB iesaistīties starptautiskā projektā, izstrādājot pieteikumu Interreg “Central Baltic Programme 2021–2027” projektu konkursā. Kā sadarbības partneri no Somijas tika piesaistīti Porvo galvenā bibliotēka un Somijas bibliotēku asociācija.

Pavasārī CCB pārsteidza neparasts notikums – bibliotēkā ieradās divi spāņi Fernando Estebans un Hosē Manuels Vaskess, kuri devās piedzīvojumu ceļojumā no Burgosas pilsētas Spānijā uz Vladivostoku ar *Volkswagen Combi Van T2* un *Brompton* velosipēdiem. Šis ceļojums ir daļa no kultūras un cilvēciska projekta, kas savieno cilvēkus un pilsētas, izmantojot lēnas ceļošanas un tiešas saskarsmes pieredzi. CCB no abiem ceļotājiem saņēma dāvinājumu –

Burgosas Bibliotēku speciālistu asociācijas sagatavoto 6 grāmatu kolekciju par Spānijas kultūru spāņu un angļu valodā.

Pozitīva tendence, ka CCB labprāt izvēlas apmeklēt kolēģi no ārvalstu bibliotēkām. Jūlijā CCB apmeklēja bibliotekāres no Strenču pilsētas bibliotēkas kopā ar kolēģēm no Valmieras Integrētās bibliotēkas. Vizītes laikā viņas bija atvedušas īpašus ciemiņus – bibliotekāres no Slovēnijas, Horvātijas un Serbijas, kuras Latvijā ieradušās “Erasmus+” projekta “Bibliotēka maina pasauli” ietvaros. Projekta mērķis: paplašināt izglītojošu programmu piedāvājumu bibliotēku apmeklētājiem un interesentiem.

Savukārt augustā CCB viesojās kolēģi no Igaunijas. Mēneša sākumā pieredzes apmaiņas mācību brauciena “Kultūras tilti – Mācāmies no Cēsīm” ietvaros Cēsis apmeklēja 23 bibliotekāri no *Võru* apriņķa Igaunijā kopā ar igauņu rakstnieku Margu Konnula (*Contra*), bet mēneša izskaņā viesi ieradās no Vīlandes. Neformālā gaisotnē notika dalīšanās pieredzē par līdzīgo un atšķirīgo bibliotēku ikdienā un darba organizēšanā. Tikšanās noslēgumā sekoja bibliotēkas apskates ekskursija atraktīvo bibliotekāru Intas Zaksas un Elīnas Riemeres vadībā.

Bibliotēku interešu aizstāvības darbs

CCB rīkotā Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku konference ne tikai sniedz nozīmīgu profesionālo pilnveidi darbā ar bērniem un pusaudžiem, bet arī kalpo kā būtiska interešu aizstāvības platforma bibliotēku nozares attīstībai. Konferences ietvarā tiek stiprinātas prasmes veicināt pieejamību, iekļaujošus pakalpojumus un partnerību ar izglītības, kultūras un pašvaldību institūcijām. Tās mērķis ir turpināt un atbilstoši bibliotēku nozares laikmeta tendencēm pilnveidot šī projekta norisi, rezultātā veicinot bērnu – skolu bibliotēku sadarbības praksi ar citām iestādēm un organizācijām.

2025. gada oktobrī konferenci CCB organizēja jau 23. reizi. Par tās norises vietu tika izraudzīts Raiskuma pagasta Tautas nams “Auciemmuiža”. Izvēlētais tematiskais nosaukums “Bibliotēka – vieta katram, telpa visiem” uzsvēra nepieciešamību veidot bibliotēkas kā drošas, atvērtas un iekļaujošas telpas visām auditorijām, apvienojot sabiedrības intereses ar izglītības mērķiem.

Konferences dalībniekiem tika dota iespēja iegūt zināšanas par šādām tēmām: “Kā bibliotēkai paplašināt apmeklētāju loku” (Kristīna Sprūdža – saskarsmes, komunikācijas, etiķetes un netiķetes trenere), “Jaunietis un kultūras iestāde” (Baiba Roze – Eduarda Veidenbauma memoriālā muzeja “Kalāči” muzejpedagoģe, jaunatnes lietu speciāliste), “Bibliotēka visiem bērniem: soli tuvāk iekļaujošai bibliotēkai” (Vita Dūra-Klieče – pedagoģe, vecāku un skolotāju konsultante UDHS un iekļaujošas izglītības jautājumos).

Konference vienkopus pulcēja vairāk nekā 90 dalībniekus no Cēsu, Alūksnes, Gulbenes, Limbažu, Madonas, Smiltenes un Valkas novadiem. Konferences pievienotā vērtība noteikti ir arī neformālās sarunās un savstarpēja dalīšanās pieredzē, tāpēc kolēģi allaž ir priecīgi par šo ikgadējo tikšanos klātienē, sirsnīgi un mīļi to dēvējot par “salidojumu”.

Sadarbības raksturojums novadpētniecības darbā

Arī 2025. gadā tika turpināta sadarbība ar Latvijas Nacionālo bibliotēku (LNB). Pirmkārt, Nacionālās bibliogrāfijas analītikas datubāzes papildināšanai tika nosūtīti **1590** laikraksta “Druva” analītiskie apraksti, kas veidoti no 2025. gadā publicētajiem rakstiem.

Otrkārt, 2025. gadā tika noslēgts otrais sadarbības līgums ar Nacionālo enciklopēdiju par Nacionālās enciklopēdijas elektroniskās vietnes www.enciklopedija.lv satura papildināšanu – 4 šķirķļu izstrādi un publicēšanu. Pārskata periodā tika publicēti šķirķļi: Cēsu muzejs, Cēsu Uzvaras piemineklis, Kārlis Jansons, Edvards Treimanis-Zvārgulis.

Protams, CCB novadpētniecības darbiniekiem gadu gaitā ir izveidojusies arī lieliska sadarbība ar Cēsu Vēstures un mākslas muzeja speciālistiem, kas nodrošina informācijas apmaiņu, gatavojot dažādus projektus, izstādes, realizējot pasākumus. Tā, piemēram, 2025. gadā organizējot izstādes **“Paātrinājums: latviešu grāmatniecības īsais ceļš no aizbildniecības līdz patstāvīgai nozarei 19. gadsimtā”** atklāšanu, pasākumā kā vieslektore tika pieaicināta vēsturniece Dace Cepurīte, kura deva ieskatu Cēsu grāmatizdevēja Jāņa Ozola biogrāfijā un izdevējdarbības attīstībā.

2025. gads iezīmēja arī jaunas sadarbības sākumu starp Cēsu bibliotēku un projekta **“Cēsu Stāsti”** komandu. Tas ir unikāls projekts, kas aicina Tevi iepazīt stāstus par Cēsīm un atklāt pilsētas dvēseli caur vēsturi, personīgajiem likteņiem un arhitektūras mantojumu, gan klātienē, gan virtuāli tīmekļvietnē cesustasti.lv. Tiek apkopoti un izpētīti dažādi avoti, lai ne tikai veidotu aizraujošu stāstu par Cēsīm, bet arī nodrošinātu faktoloģisko ticamību. Šī ir brīnišķīga iespēja popularizēt bibliotēkas novadpētniecības krājumu un nodrošināt bibliotēkas apkopoto stāstu ilgtspēju. Turklāt šī projekta veidotie maršruti ir iekļauti arī aplikācijā “LatvianRoutes”, kas piedāvā dažādus pastaigu maršrutus visā Latvijas teritorijā.

No realizētajiem sadarbības projektiem struktūrvienībās jāmin Līgatnes pilsētas bibliotēka, kas piedalījās pasākumā **“Rakstivāls”**, piedāvājot ekskursiju Līgatnes literārajam mantojumam caur interaktīvo aplikāciju *Adventure Lab*. Ekskursija aizvien ir pieejama un tai plānots turpinājums.

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

CCB un tās struktūrvienību veiksmīgākie sadarbības piemēri ar Cēsu un apkaimes izglītības iestādēm

Dzejas dienu ietvaros, atzīmējot dzejnieku Raiņa un Aspazijas jubilejas, septembrī un oktobrī CCB Bērnu apkalpošanas nodaļa aicināja 1.–7. klašu audzēkņu grupas uz literāro stundu **“Rainis un Aspazija. Dzejas un sapņu darbnīca”**. Tās laikā skolēni iepazīna dzejnieku dzīvi un daiļradi arī spēles veidā un paši radīja dzeju. Šī literārā stunda guva ļoti lielu pedagogu un bērnu atsaucību.

Veiksmīgs sadarbības piemērs atskaites periodā ir bibliotēkas dalība **Ēnu dienā**, kad jaunieši “ēnoja” Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāju un bibliotēkas direktori.

Viens no bibliotēkas veiksmīgākajiem piemēriem ir **Bērnu apkalpošanas nodaļas sadarbība ar Cēsu 4. PII “Kīparu” grupiņu**. Šīs grupas audzēkņi apmeklēja visas nodarbības, ko bibliotēka piedāvā bērnu auditorijai. Bibliotēkā šī grupa ir ieguvusi “Eksperimentālās grupiņas” titulu, jo viņi apmeklēja pat Rainim un Aspazijai veltīto nodarbību. Nodarbību laikā tiek vērtēts un pētīts, kā pirmsskolas vecuma bērniem piemērot nopietnāka rakstura nodarbību viņiem saistošākā veidā caur spēlēm un kustību aktivitātēm.

Ļoti veiksmīgi sadarbība ar izglītības iestādēm īstenota lielākajā daļā novada publisko bibliotēku. Turpinājumā daži piemēri.

Veselavas pagasta bibliotēka

Biedrība “Ievas” izstrādāja nolikumu 2025. gada bērnu zīmējumu un literāro darbu konkursam **“Jānis Lapiņš – Latvijas pirmkaroga autors”**. Šajā sakarā konkurss tika izsludināts un bibliotekāre apciemoja Cēsu Jauno skolu, Priekuļu pamatskolu un Jāņmuižas bērnudārzu, lai iepazīstinātu jauniešus ar karoga izcelšanās vēsturi.

Vecpiebalgas pagasta bibliotēka

Bibliotekārajās stundās skolēni ne tikai iepazīna bibliotēku, bet arī pildīja sagatavotos uzdevumus – piedalījās viktorīnā, risināja krustvārdu mīklas (piemēram, par novadnieka K. Skalbes pasaku **“Kaķīša dzirnavas”**). Aktivitāšu veidošanā lieliski varēja izmantot *Letonika.lv* piedāvātos uzdevumus.

Mārsnēnu pagasta bibliotēka

Pārskata periodā bibliotēkā viesojās Liepas pamatskolas pirmsskolas grupas Mārsnēnos bērni ar savām audzinātājām un auklītēm. Tika izpētīta Ilzes Hakas adīto dārzeņu un augļu izstāde, un pēc tam bija uzdevums uzzīmēt to, kas visvairāk iepatīkās. Noslēgumā tika lasīta Ineses Zanderes grāmata “Ceļotājs čemodāns”.

Decembrī bibliotēka sadarbojās ar Liepas jauniešu organizāciju, iesaistot Mārsnēnu jauniešus Ziemassvētku rotājumu izgatavošanā bibliotēkai. Rezultātā tapa papīra sniegavīri un sniegpārslīņas, kas jautri rotāja bibliotēkas logus.

Tauresnes pagasta bibliotēka

Katru gadu pirmsskolas izglītības iestādes bērni dodas apmeklēt un iepazīt bibliotēku. Bērni tradicionāli “ar vilcieniņu” izlikumoja gar grāmatu plauktu rindām, lasītavai, izstāžu telpai. Piestājot bērnu stūrītī, mazie lasītāji iepazīnās ar jaunajām grāmatām un izzinošām galda spēlēm.

Liepas pagasta bibliotēka

Sadarbībā ar Liepas pamatskolu bibliotēkā jau piekto gadu notika Vidzemes reģiona skolu stāstnieku konkurss “Teci, teci valodiņa”, kurā piedalījās skolas no Vidzemes. Tāpat sadarbībā ar pamatskolu bibliotēkā jau tradicionāli notiek lasīšanas stundas. Bērni kopīgi ar bibliotekāru izlasa kādu grāmatu, izanalizē izlasīto, un katrs uzzīmē savu redzējumu, savas domas par izlasīto grāmatu, pēc tam daloties savās sajūtās.

Drabešu pagasta Līvu bibliotēka

Jau par tradīciju kļuvis, ka bibliotēku regulāri apmeklē bērnodārza vidējās grupas bērni. Katrs bērns pats izvēlas grāmatiņu, ko lasīt mājās kopā ar vecākiem, tā veicinot interesi par lasīšanu un grāmatām jau agrā vecumā. Visas izvēlētās grāmatas tiek reģistrētas uz audzinātājas vārda, nodrošinot pārskatāmu grāmatu apriti un atbildīgu izmantošanu. Pēc izlasīšanas tika ņemtas nākamās grāmatas.

Nītaures pagasta bibliotēka

Pirmsskolas grupiņa aicināja ciemos bibliotekāri uz literāro stundu “Mana mīļākā bērniņas grāmata”. Tā kā 2026. gads būs Zirga gads, vispirms bērni tika iepazīstināti ar grāmatām par zirgiem. Tad bibliotekāre parādīja sev mīļu grāmatiņu – B. Saulīša grāmatu “Ziema klāt”. Tika noskaidrots, cik sen tā ir izdota, cik labi saglabāta, apskatīti tajā esošie zīmējumi, un apspriests jautājums, ko tā māca. Tā kā grāmatā zostēviņš Anis lielīgi devās uz dīķi peldēt, lai gan bija sākusies ziema un dīķis aizsalis, tika pārrunāts ar bērniem, kad droši drīkst iet uz ledus.

Priekuļu pagasta bibliotēka

Izveidojusies īpaši veiksmīga un regulāra sadarbība ar PII “Mežmaliņa”, veicinot bērnu interesi par lasīšanu un bibliotēkas apmeklēšanu jau no mazotnes. Rīkotas tikšanās ar rakstniecēm, novadniecēm Līgu Rimšu, grāmatas “Brašais Čieps” autori, un Zani Nuts, kuras vadībā norisinājās izzinoša nodarbība “Kā top grāmata?”.

Zaubes pagasta bibliotēka

11. novembrī sadarbībā ar Zaubes pamatskolu tika rīkots Latvijas Brīvības cīņu dalībniekiem veltīts lāpu gājiens. Notika piemiņas brīdis pie Zaubes dižozola ar svētku uzrunu. Šajā dienā tika godināti arī mūsu novadnieki – Lāčplēša kara ordeņa kavalieri.

Jaunpiebalgas pagasta bibliotēka

Jāizceļ arī sadarbības pasākums starp bibliotēku un Jaunpiebalgas vidusskolu, kad tika rīkota audzēkņu un skolotāju tikšanās ar Kirilu Ēci, kura pirmais dzejoļu krājums “te nu ir tā vasariņa” šogad tika nominēta Dzejas dienu balvai.

Sadarbības vērtējums

CCB sadarbībai ar citām iestādēm ir ļoti būtiska loma veiksmīgā bērnu un jauniešu apkalpošanā. Īpaši jāizceļ LNB Bērnu literatūras centra aktīvā sadarbība ar reģiona galvenajām, pagastu un skolu bibliotēkām, organizējot dažādus informatīvos seminārus un lasītveicināšanas aktivitātes.

Neapšaubāmi, ka ciešākie sadarbības partneri bibliotēkām darbā ar bērniem un jauniešiem ir izglītības iestādes.

CCB Bērnu apkalpošanas nodaļai aizvadītajā gadā veiksmīgākā sadarbība veidojusies ar skolām:

- Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskolu (bibliotekāre Ginta Pūpola);
- Cēsu pilsētas vidusskolu (latviešu valodas skolotāja Ilze Zariņa);
- Cēsu Bērzaines pamatskolu (bibliotekāre Elīna Āboliņa);
- Cēsu 1. pamatskolu (bibliotekāre Ineta Malojlo);
- Cēsu 2. pamatskolu (bibliotekāre Evita Bormane);
- Cēsu Jauno pamatskolu (skolotāja Inguna Rotberga).

Gandarījums, ka sadarbība ar izglītības iestādēm un bibliotēkām notiek ne tikai Cēsu pilsētas teritorijā, bet arī plašāk Cēsu novadā – ar:

- Drabešu Jauno pamatskolu (bibliotekāre Ingrīda Logina);
- Nītaures mūzikas un mākslas pamatskolu (Nītaures pagasta bibliotekāre Maira Prikule);

- Jaunpiebalgas vidusskolu (bibliotekāres Vēsma Johansone, Baiba Logina).

Ļoti novērtējam, ka pedagogu ieinteresētību sadarbības pasākumu organizēšanā, tāpēc labprāt uzklausām viņu ierosinājumus par vēlamajiem tematiem, kuri tiek saskaņoti ar skolēnu mācību programmām. Atbalsts tiek sniegts arī, gatavojoties olimpiādēm.

Prieks, ka bibliotēkai izveidojusies cieša sadarbība arī ar Cēsu novada pirmsskolas izglītības iestādēm. Aizvadītajā gadā aktīvākās sadarbības partneres, organizējot bibliotekārās un literārās stundas bija:

- Cēsu Jaunās pamatskolas pirmsskolas izglītības iestāde;
- Cēsu 3. pirmsskolas izglītības iestāde;
- Cēsu 4. pirmsskolas izglītības iestāde (īpaši audzinātāja Sabīne Kalniņa, kura ar saviem audzēkņiem apmeklē visas pirmsskolas auditorijai veidotās nodarbības);
- Cēsu 5. pirmsskolas izglītības iestāde;
- Cēsu Bērzaines pamatskolas pirmsskolas izglītības iestāde;
- Jāņmuižas pirmsskolas izglītības iestāde.

Noteikti jāuzsver lieliskā sadarbība ar **Cēsu grāmatnīcām** – ar SIA “Latvijas grāmata” grāmatnīcu “Globuss” un “Zvaigznes grāmatu namu”. Esam ļoti pateicīgi par grāmatnīcu atbalstu mūsu pasākumiem, piešķirot balvas.

Pozitīva sadarbība 2025. gadā izveidojusies ar izdevniecību “**Aminori**” (daļība podkāstā par bērnu literatūru) un **Cēsu Kultūras pārvaldi** (kopdarbošanās bērniem veltītos pasākumos).

Veiksmīgi vērtējama arī brīvprātīgo iesaiste bibliotēkas pasākumu organizēšanā.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

12. METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS

CCB ir reģiona galvenā bibliotēka un metodiskais centrs 24 publiskajām bibliotēkām – galvenās bibliotēkas struktūrvienībām – un nu jau 23 izglītības iestāžu bibliotēkām – 2025. gada sākumā tika dibināta Augšlīgatnes Jaunās sākumskolas bibliotēka.

Tāpat kā līdz šim, metodiskā un konsultatīvā palīdzība tiek sniegta ne tikai novada publiskajām, bet arī skolu bibliotēkām. Daļējs metodiskais atbalsts tiek sniegts arī divām Smiltenes novada publiskajām bibliotēkām – Raunas bibliotēkai un Drustu bibliotēkai –, kā arī Smiltenes novada Raunas pamatskolai.

Metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā

- Latvijas digitālās kultūras kartes (LDKK) aizpildīšana, sniedzot atbalstu un konsultācijas gan novada publiskajām, gan skolu bibliotēkām.
- Semināru un mācību organizēšana gan publisko, gan skolu bibliotēku darbiniekiem.
- Cēsu novada publisko bibliotēku publicitātes konkursa “Kas sunim asti cels, ja ne pats” noslēgšanās, izvērtēšana un laureātu apbalvošana.
- Vizitācijas novada publiskajās bibliotēkās.
- Skolu bibliotēku darbinieku iesaistīšana CCB rīkotajos profesionālās pilnveides pasākumos u. c.
- Profesionālās informācijas aprites nodrošināšana.
- Gatavošanās Cēsu novada publisko bibliotēku akreditācijai 2026. gada pavasarī.

Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts

CCB pārskata periodā nodrošināja sistemātisku metodisko un konsultatīvo atbalstu novada bibliotēkām, veicinot kvalitatīvu darba procesu norisi, savstarpējo sadarbību un informācijas apriti. Atbalsts tika sniegts gan ikdienas darba jautājumu risināšanā, gan statistikas datu apkopošanā, kā arī klātienē vizītēs bibliotēkās, veidojot vienotu izpratni par nozares attīstības jautājumiem. Īpaša uzmanība tika pievērsta komunikācijas pilnveidei un precīzas informācijas nodrošināšanai, lai sekmētu efektīvu bibliotēku darbību visā reģionā.

Ikdienas saziņa darba jautājumos ar CCB struktūrvienību darbiniekiem notika sarunās pa tālruni, mobilajā lietotnē *WhatsApp*, e-pastā un klātienē.

Pārskata periodā tika izveidota jauna *WhatsApp* grupa publisko bibliotēku darbiniekiem “Pasākumu afišas”, kas sniedz iespēju popularizēt gaidāmos pasākumus un dalīties ar aktuālo informāciju par norisēm novada publiskajās bibliotēkās. Grupa kalpo kā

ērts saziņas un informācijas apmaiņas kanāls, kurā iespējams ievietot pasākumu afišas, dalīties ar vizuālajiem materiāliem un precizēt organizatoriskos jautājumus. Tās izveide veicināja savstarpējo sadarbību, uzlaboja informācijas apriti un palīdzēja nodrošināt plašāku pasākumu publicitāti.

Viens no ikdienas izaicinājumiem, tuvojoties statistikas datu ievadīšanai LDKK, bija izveidot veiksmīgu komunikāciju arī ar skolu bibliotēku darbiniekiem. Konsultācijas notika individuāli pa tālruni, tomēr radās secinājums, ka nākamajā pārskata periodā statistikas datu salīdzināšanai par skolu bibliotēku darbību arī jānotiek klātienē – līdzīgi kā ar CCB struktūrvienību darbiniekiem, lai sniegtie dati būtu iespējami precīzāki.

Pārskata periodā apmeklētas visas 24 CCB struktūrvienības. Vizitācijas notika kārtējās materiālo vērtību inventarizācijas ietvaros novembrī. To mērķis bija apskatīt novada publiskās bibliotēkas, iepazīties ar vispārējo situāciju un aktualitātēm bibliotēkās. Nākamajā pārskata periodā plānots apmeklēt struktūrvienības saistībā ar gaidāmo novada publisko bibliotēku akreditāciju.

Īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

Pārskata periodā organizēti 6 bibliotēku darbinieku semināri, no kuriem 2 – arī skolu bibliotēku darbiniekiem. Rīkots arī ikgadējais sezonas noslēguma svētku seminārs publisko bibliotēku darbiniekiem maijā.

Nr. p. k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs	Pasākuma nosaukums	Dalībnieku skaits (no tiem skolu bibliotekāri)	Stundu skaits
1.	29.01.2025.	Cēsu Centrālā bibliotēka Cēsīs, Raunas ielā 1	Reģiona GB	Mācību seminārs Cēsu novada publisko bibliotēku darbiniekiem	23	3
2.	26.02.2025.	Cēsu Centrālā bibliotēka Cēsīs, Raunas ielā 1	Reģiona GB	Seminārs Cēsu novada publisko bibliotēku darbiniekiem	28	6
3.	26.03.2025.	Cēsu Centrālā bibliotēka Cēsīs, Raunas ielā 1	Reģiona GB	Seminārs Cēsu novada publisko un skolu bibliotēku darbiniekiem	37 (t. sk. 9 skolu bibliotekāri)	5
4.	30.04.2025.	Cēsu Centrālā	Reģiona GB	Seminārs Cēsu novada publisko	25	4

		bibliotēka Cēsīs, Raunas ielā 1		bibliotēku darbiniekiem		
5.	24.09.2025.	Cēsu Centrālā bibliotēka Cēsīs, Raunas ielā 1	Reģiona GB	Seminārs Cēsu novada publisko un skolu bibliotēku darbiniekiem	35 (t. sk. 7 skolu bibliotekāri)	5
6.	26.11.2025.	Cēsu Centrālā bibliotēka Cēsīs, Raunas ielā 1	Reģiona GB	Seminārs Cēsu novada publisko bibliotēku darbiniekiem	27	5

Semināru temati

- Tiešsaistes sociālā tīkla “Facebook” lapas veidošana.
- “Facebook” konta administrēšana. Ieteikumi un padomi.
- Aktualitātes bibliotekārajā darbā.
- Cēsu novada publisko bibliotēku statistikas rādītāji.
- NVA piedāvātās mūžizglītības iespējas.
- Novadpētniecības darba aktualitātes.
- Par Cēsu novada komunikācijas funkcijas reorganizāciju.
- BIS ALISE stunda.
- Bibliotēka Armēnijā.
- Digitālās bibliotēkas iespējas.
- CCB un Vecpiebalgas pagasta bibliotēkas pieredze projektu izstrādē.
- Vietvārdi – lokālā, nacionālā un Eiropas līmeņa dimensija.
- Jaunas iespējas pielāgotās literatūras saņemšanā un izmantošanā.
- Aktualitātes darbā ar bērniem.
- Publiskās bibliotēkas un komunikācija.
- Profesionālās kompetences pilnveides un kvalifikācijas iegūšanas iespējas LNB.
- Par publisko bibliotēku finanšu un lietvedības jautājumiem.
- Gatavojoties akreditācijai: dokumenti, statistika, novadpētniecība un BIS ALISE.
- Novadpētniecības aktualitātes un gatavošanās akreditācijai.
- Līderība bibliotēkā.

CCB reģiona galvenās bibliotēkas rīkotajos semināros iekļautie temati ir bijuši pietiekami daudzveidīgi, visaptveroši un saistoši gan publisko, gan skolu bibliotēku darbiniekiem. Uzstāties semināros aicināti un ieradušies lektori/runātāji gan no tuvākiem, gan tālākiem novadiem – Nodarbinātības valsts aģentūras Cēsu filiāles vadītāja Ilona Rute, Cēsu novada pašvaldības Komunikācijas un klientu servisa pārvaldes vecākais komunikācijas speciālists Kristaps Ezītis, Cēsu novada Centrālās administrācijas Finanšu pārvaldes ekonomiste Ilze Pogule, LNB Digitālās bibliotēkas vadītāja Eva Ausēja (tagad Radova), Valmieras bibliotēkas Pieaugušo apkalpošanas nodaļas vadītāja Alīna Pūce un vecākā bibliotekāre Agita Lapsa, LNB Kompetenču attīstības centra izglītības metodiķe Elīna Černavska un nozares izglītības speciālists Matīss Rihards Ikše u. c.

Tāpat semināros pieredzē dalījušies arī reģiona galvenās bibliotēkas darbinieki, kā arī Vecpiebalgas pagasta bibliotēkas vadītāja Dzidra Ješkina, daloties projektu izstrādes pieredzē, kā arī Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas darbinieces Irēna Lāce un Gunta Romanovska, iepazīstinot ar jaunām iespējām pielāgotās literatūras saņemšanā un izmantošanā.

Kā ierasts, visu gadu periodiski organizētas arī individuālās apmācības un konsultācijas publisko bibliotēku darbiniekiem par analītisko aprakstu veidošanu Novadpētniecības datubāzē.

Maija beigās Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēkā tika rīkots tradicionālais aktīvās darba sezonas noslēguma jeb svētku seminārs novada publisko bibliotēku darbiniekiem, kurā ar Cēsu novada pašvaldības Atzinības rakstiem un ziediem tika sveikti darba jubilāri – CCB Bērnu apkalpošanas nodaļas galvenā bibliotekāre Inese Jankovska, CCB metodiskā darba vadītāja Ināra Elbrete, Stalbes pagasta bibliotēkas vadītāja Lolita Kasparāne, Taurenas pagasta bibliotēkas vadītāja Ineta Rūnika, Zosēnu pagasta bibliotēkas vadītāja Irene Prīse un Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas vadītāja Irēna Lāce un bibliotekāre Gunta Romanovska (plašāk nodaļā [Apbalvojumi – 23. lpp.](#)). Šogad bibliotekārus priecēja mūziķis Indars Grasbergs.

Semināra laikā notika arī novada publisko bibliotēku konkursa “Kas sunim asti cels, ja ne pats” laureātu apbalvošana. Konkurss tika izsludināts 2024. gada pavasarī un noslēdzās 2025. gada aprīlī. Tas tika rīkots ar mērķi popularizēt novada publisko bibliotēku sniegtos pakalpojumus.

Konkursa laikā tika vērtēta:

- sociālo tīklu profila izveide un uzturēšana;
- izveidotā un ievietotā informācija sociālajos tīklos par bibliotēkas aktivitātēm;
- sagatavotās afišas par bibliotēkas aktivitātēm un to publiskošana;
- iesūtītā informācija CCB;
- publikācijas periodikā par aktivitātēm bibliotēkā;

- e-resursu, datubāzu reklamēšana;
- pielāgotās literatūras pieejamības popularizēšana un gūtie rezultāti;
- bibliotēkas veidotās avīzes, ziņu lapas;
- sadarbība ar mikrorajona iestādēm, kopienu;
- pašu veidoto publicitātes materiālu dizains, saturs un regularitāte.

Konkursam noslēdzoties, tika iesūtītas arī atskaites par paveikto, tika pievērsta arī īpaša uzmanība sociālajos tīklos ievietotajai informācijai.

Konkursa norises laikā CCB rīkoja gan tiešsaistes platformas *Canva* mācības, kurās gūtās prasmes ikdienā noder publicitātes materiālu izveidei, gan arī mācības par *Facebook* konta administrēšanu. Noritēja diskusijas un dalīšanās pieredzē. Tām bibliotēkām, kurām līdz tam nebija izveidots konts *Facebook*, tika sniegts atbalsts tā izveidē. Te jāizceļ Taures pagasta bibliotēka, kura kontu izveidoja tikai 2025. gada janvārī, bet kopš tā laika aktīvi ievieto informāciju par bibliotēkas aktualitātēm.

Apkopojot visu informāciju, var secināt, ka bibliotēku sniegtie pakalpojumi un rīkotie pasākumi tika popularizēti daudz aktīvāk. Īpaša uzmanība pievērsta arī publicitātes materiālu izveidei. Īpaši izceļama Vecpiebalgas pagasta bibliotēka, kas izveidojusi arī savu vienoto vizuālo identitāti.

CCB mājaslapā paredzēta atsevišķa sadaļa novada publisko bibliotēku aktualitātēm – šai sadaļai konkursa norises laikā visaktīvāk informāciju iesūtījušas Jaunpiebalgas, Vecpiebalgas un Veselavas pagasta bibliotēkas.

Par bibliotēkām rakstīts arī vietējos laikrakstos, tāpat vairākas bibliotēkas regulāri iesniedza informāciju arī Cēsu novada domes ziņojumiem, kas tiek publicēti reizi mēnesī.

Par bibliotēkās pieejamajām datubāzēm lietotāji tika konsultēti individuāli, informācija par tām izvietota gan bibliotēkā, gan sociālajos tīklos.

Vairākas novada publiskās bibliotēkas sagatavojušas ziņu lapas vai avīzes, piemēram, Raiskuma pagasta bibliotēka un Veselavas pagasta bibliotēka. Līgatnes pilsētas bibliotēkā izveidots speciālizdevums saistībā ar bibliotēkas 100 gadu jubileju, savukārt Vecpiebalgas pagasta bibliotēkas vadītāja piedalījies izdevuma “Ziņu ratiņš” izveidē – par bibliotēkas aktivitātēm rakstīts piecos numuros. Interesanti, ka Veselavas pagasta bibliotēka, lai izplatītu ziņu lapas, sadarbojas ar Cēsu novada pašvaldības informatīvā izdevuma “Cēsu Novada Vēstis” piegādātājiem.

Vēl svarīgi pieminēt pielāgotās literatūras pieejamības popularizēšanu novada publiskajās bibliotēkās. Šajā punktā izvērtēšana notika sadarbībā ar Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēku. Analizējot Latvijas Neredzīgo bibliotēkas datubāzē atspoguļotos datus un bibliotēku sniegto informāciju, tika nolemts īpašu balvu pasniegt Līgatnes pilsētas bibliotēkai.

Konkursa noslēgumā CCB diplomus saņēma Vecpiebalgas pagasta bibliotēka, Jaunpiebalgas pagasta bibliotēka un Veselavas pagasta bibliotēka, savukārt atzinības raksti tika pasniegti Taurenas pagasta bibliotēkai un Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkai.

2025. gadā kolektīvie profesionālie pieredzes braucieni nenotika, tomēr šajā gadā ikgadējais aktīvās darba sezonas noslēguma seminārs apzināti tika rīkots Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēkā – vienā no novada publiskajām bibliotēkām, kas šajā gadā tika atvērta jaunās telpās – tā sniedzot iespēju visiem darbiniekiem iepazīties ar bibliotēkas darbu, piedāvājumu un jauniem izaicinājumiem. Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēka ir atvērta atjaunotajā Ieriķu stacijas ēkā, kas kļuvusi par vietējās kopienas kultūras centru. Bibliotēkas vadītājai Sarmītei Šteinei ir nozīmīga loma šī centra darbībā. Stacijas centrālā zāle kalpo arī kā bibliotēkas lasītāju tikšanās vieta dažādos bibliotēkas rīkotos pasākumos.

Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

CCB metodiskajā pārraudzībā pārskata perioda beigās bija 23 skolu bibliotēkas, to skaits ir pieaudzis par vienu bibliotēku – Augšlīgatnes Jaunās sākumskolas bibliotēku, kas tika atvērta apmeklētājiem gada sākumā.

Novada skolu bibliotēkās pārskata periodā mainījušies 3 darbinieki. Tas noticis Cēsu Valsts ģimnāzijā, Cēsu 2. pamatskolā un Skujenes pamatskolā. Ar šīm darbiniecēm rīkotas individuālās tikšanās, lai sniegtu atbalstu un konsultācijas, uzsākot darbu.

Skolu bibliotēku darbiniekiem arī 2025. gadā netika organizēti atsevišķi semināri, bet viņi tika aicināti pievienoties publisko bibliotēku darbiniekiem semināros, kuros ir skatīti temati, kas varētu būt saistoši arī skolu bibliotekāriem. Pārskata periodā tādi ir bijuši 2 semināri.

Oktobrī ne tikai novada publisko bibliotēku darbiniekiem, bet arī skolu bibliotekāriem bija iespēja piedalīties arī CCB organizētajā 23. Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku konferencē “Bibliotēka – vieta katram, telpa visiem”. Šo iespēju, līdzīgi kā iepriekšējā pārskata periodā, izmantoja aptuveni trešdaļa (7) Cēsu novada skolu bibliotēku darbinieku.

Tāpat visā pārskata periodā sniegtas profesionālas konsultācijas gan klātienē, gan telefoniski, gan e-pastā. CCB speciālisti sniedza konsultācijas par darbu ar BIS ALISE, par statistikas datu izguvi no BIS ALISE, par Latvijas digitālās kultūras kartes (LDKK) aizpildīšanu, kā arī par darbu ar bērniem.

2025. gadā izveidota jauna *WhatsApp* grupa “Grāmatu plaukts”, kurā pievienoti gan skolu, gan publisko bibliotēku darbinieki. Tādējādi ir iespēja gan apmainīties ar izdevumiem SBA kārtā, gan pārvietot tos no viena bibliotēkas fonda uz otru atbilstoši lasītāju pieprasījumam un katras bibliotēkas krājuma aktualitātēm. Tas sekmē racionālu krājuma izmantošanu visā novadā. Tā veicina arī ciešāku sadarbību starp publiskajām un skolu bibliotēkām, stiprinot kopīgu atbildību par kvalitatīvu un daudzveidīgu informācijas resursu pieejamību lietotājiem.

Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija darbā ar bērniem un jauniešiem

Darbs ar bērniem un jauniešiem notiek ciešā sadarbībā ar CCB Bērnu apkalpošanas nodaļu, sniedzot konsultatīvo un metodisko palīdzību 23 CCB struktūrvienībām, neieskaitot Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēku, un 23 izglītības iestāžu bibliotēkām.

Bērnu apkalpošanas nodaļa koordinē LNB lasīšanas veicināšanas mērķprogrammu, piemēram, “Grāmatu starts”, “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības, realizāciju Cēsu novadā un informē par aktualitātēm, kas saistītas ar bērnu lasīšanas veicināšanas pasākumiem un to organizēšanu.

CCB Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja ir ļoti atsaucīga, nepieciešamības gadījumā iesaistoties citu novada publisko bibliotēku bērnu pasākumu organizēšanā un norisē, savukārt nodaļas galvenā bibliotekāre sniedz metodisko atbalstu bērnu grāmatu krājuma komplektēšanā, uzturēšanā un izvietojumā, bet nodaļas bibliotekāre veic Ziemeļvalstu literatūras nedēļas koordinēšanu Cēsu novadā.

Sadarbība ar citām iestādēm metodiskā un konsultatīvā darba jomā

Pārskata periodā sadarbība notikusi vairākos virzienos.

Ar LNB Kompetenču attīstības centru (LNB KAC) atbalstu tika sekmēta novada bibliotekāru profesionālā pilnveide, nodrošinot regulāru piekļuvi aktuālajai profesionālajai informācijai un iespēju piedalīties nozares semināros klātienē un attālināti. Sākoties jaunajai aktīvajai darba sezonai, septembrī CCB rīkotajā seminārā ar prezentācijām uzstājās LNB BAC pārstāvji Elīna Černavska un Matīss Rihards Ikše, rosinot novada publisko un skolu bibliotēku darbiniekus izmantot iespēju profesionāli pilnveidoties.

Veiksmīga sadarbība norit ar LNB statistikas un datu analīzes eksperti Diānu Rudzīti, saņemot konsultācijas un atbalstu telefoniski un e-pastā, gatavojoties ikgadējai LDKK aizpildīšanai. Apmeklētas visas gada sākumā rīkotās konsultācijas RGB metodiķiem, tādējādi smeļoties pieredzi arī no citu bibliotēku metodiķiem.

Kopdarbībā ar LNB Bērnu literatūras centru notika mērķtiecīgs darbs, koordinējot reģiona bibliotēku iesaisti bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanas programmās.

Ņemot vērā, ka optimizācijas rezultātā CCB vairs nav sabiedrisko attiecību speciālista štata vienības, ikdienā notiek cieša sadarbība arī ar Cēsu novada pašvaldības Komunikācijas un klientu servisa pārvaldi CCB un tās struktūrvienību publicitātes jomā, sociālo tīklu kontu satura veidošanā un CCB tīmekļvietnes administrēšanā.

Tāpat turpinās sadarbība ar Cēsu novada pašvaldību un apvienību pārvaldēm, risinot jautājumus par bibliotēku pārceļšanu uz citām telpām, klientu apkalpošanas centru funkciju veikšanu novada publiskajās bibliotēkās un citiem nozīmīgiem jautājumiem novada publisko bibliotēku attīstībā.

Pārskata periodā tomēr neizdevās uzsākt sadarbību ar novada pašvaldības grāmatvežiem, kas pārzina skolu bibliotēku izdevumus, lai turpmāk finansiālo rādītāju sadaļa LDKK būtu aizpildīta pilnīgāk.

Kopumā 2025. gadā īstenota mērķtiecīga un daudzpusīga sadarbība, veicinot bibliotēku attīstību reģionā.

Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

Tā kā 2025. gadā netika organizēti kolektīvie pieredzes apmaiņas braucieni, tad turpmāk prioritāri būtu doties uz bibliotēkām Latvijas reģionos un, iespējams, pat ārvalstīs. Tomēr jāņem vērā arī finansiālais nodrošinājums, jo kolektīvo pieredzes apmaiņas braucienu realizēšanai budžetā līdzekļi nav paredzēti. Jādomā par papildu finansējuma piesaisti, iespējams, rakstot un realizējot projektus.

Semināru un citu profesionālās pilnveides pasākumu rīkošanai piešķirtais budžets arī nav mainījies vairākus gadus, tomēr katru gadu semināru rīkošanas izmaksas, piesaistot lektoros no reģioniem Latvijā, tikai paaugstinās. Pateicamies, ka ir iespēja reizi pa reizei piesaistīt LNB nozares speciālistus, kas CCB rīkotajos semināros sadarbības ietvaros uzstājas bez maksas.

LNB KAC mācību programmu piedāvājums ir daudzveidīgs, tomēr, lai rīkotu izbraukuma mācības, notiek atduršanās pret finansēm. CCB struktūrvienībās ir 29 darbinieki, kopā ar CCB tie ir 46 bibliotekārie darbinieki. Jāņem vērā nosacījums, ka izbraukuma mācībās noteiktais dalībnieku skaits grupā ir ne vairāk par 15.

Taču finansiālais nodrošinājums darbinieku individuālajai profesionālajai pilnveidei šobrīd ir pietiekams, atliek tikai izmantot LNB KAC u. c. institūciju piedāvātās iespējas.

Taurenes pagasta bibliotēkas divas darbinieces ir bijušas aktīvākās profesionālās pilnveides u. tml. pasākumu apmeklētājas 2025. gadā, kopā piedaloties 24 pasākumos.

Arī bibliotekāru ikdienā ienāk mākslīgais intelekts. Bibliotēku darbinieki pārskata periodā jau izmantojuši iespēju piedalīties Valsts administrācijas skolas rīkotajās mācībās “Mākslīgā intelekta pamati publiskajai pārvaldei” u. c. mācībās pa MI, tomēr daudzas mācības ir vairāk teorētiskas nekā praktiskas, tāpēc ir vajadzība apgūt tieši praktisku rīku lietošanu, lai atvieglotu bibliotekāru darba ikdienu, tāpēc nākamajā pārskata periodā plānots rīkot šādas praktiskas mācības.

2026. gadā jāturpina aktivizēt metodiskais un konsultatīvais darbs ne tikai ar novada publiskajām bibliotēkām, bet arī ar novada izglītības iestāžu bibliotēkām, kā arī jāturpina aktualizēt pielāgoto resursu izmantošana CCB struktūrvienībās.

Noslēgumā jāuzsver, ka CCB kā reģiona galvenā bibliotēka pārskata periodā kopumā nodrošinājusi mērķtiecīgu un daudzpusīgu metodisko un konsultatīvo atbalstu, stiprinot sadarbību ar publiskajām un skolu bibliotēkām, veicinot profesionālo pilnveidi un publicitāti, kā arī iezīmējot turpmākos attīstības virzienus – novada publisko bibliotēku akreditāciju, bibliotēku darbinieku profesionālo pilnveidi un pieredzes apmaiņas iespējas.

PIELIKUMS NR. 1

Apmeklētie profesionālās pilnveides u. tml. pasākumi 2025

Nr. p. k.	Norises laiks	Norises vieta; klātie/tiešsaiste	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums	Galvenās tēmas	Stundu skaits	Dalībnieku skaits (CCB un tās struktūrvien.)
1.	29.01.2025.	Cēsu Centrālā bibliotēka, Raunas iela 1, Cēsis; klātie	CCB	Mācību seminārs Cēsu novada publisko bibliotēku darbiniekiem	<ul style="list-style-type: none"> Tiešsaistes sociālā tīkla "Facebook" lapas veidošana "Facebook" konta administrēšana. Ieteikumi un padomi Informācija par Cēsu novada pašvaldības īstenoto VARAM projektu Nr. 23.2.1i.0/1/23/1/CFLA/001 "Sabiedrības digitālo prasmju attīstība", tai skaitā bibliotēkāju iesaiste iedzīvotāju reģistrēšanai mācībām 	3	23
2.	13.02.2025.	Tiešsaiste	Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB)	KNAB pretkorupcijas mācības "Interesu konflikta novēršana un valsts amatpersonu profesionālā ētika pašvaldībās nodarbinātajiem"	<ul style="list-style-type: none"> Interesu konflikta situāciju atpazīšana un novēršana Valsts amatpersonu profesionālās ētikas principu ievērošana 	2	10
3.	25.02.2025.	Tiešsaiste	LNB Bērnu literatūras centrs	Seminārs "Startējam lasītveicināšanas programmas". Seminārs sabiedrības iesaistes kustības lasīšanas veicināšanas	<ul style="list-style-type: none"> Jauni uzsvāri lasītveicināšanas programmu norisē Pilotprojekts "Lasītrosme" Ko spēj paveikt "Grāmatu starts"? 	4	13

				atbalstam "Restarts lasīšanai" ietvaros	<ul style="list-style-type: none"> • Radošā lasīšana • Videoimpresijas – aktīvie lasītāji par grāmatu nozīmi • Videoimpresijas par SkaLas • SkaLas reģionālo starpfinālu pieredze • "Liels un mazs" ierosmes • "Grāmatons" turpinās • Klausīties ir lasīt • SkaLas jaunās reģionālās kuratores 		
4.	25.02.2025.	Cēsu Izstāžu nams, Pils laukums 3, Cēsis; klātie	Cēsu novada pašvaldība	Forums "Cēsis 2025: Kultūra un Klimats. Dialogs par Nākotni un Dzīves Kvalitāti"	<ul style="list-style-type: none"> • Klimata pārmaiņas un kultūrvēsturiskā vide: pielāgošanās un nākotnes iespējas • Cēsu Jaunās pils piemērs: Kultūras mantojuma autentiskums un ilgtspēja • Izaicinājumi vēsturisko ēku energoefektivitātes uzlabošanā • Rīgas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana: vēsturisko ēku stāsti • Jaunais Eiropas Bauhaus: principi un sabiedrības iesaiste publiskajā infrastruktūrā • Cēsu mantojums: Vēsturiskā mantojuma atjaunošana un pilsētvides attīstība • Pieredzes stāsts par vēsturisko namu restaurāciju un to atdzimšanu • Kuldīgas vecpilsētas attīstība: 	6	1

					<p>mantojuma saglabāšana un resursu efektivitāte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paneldiskusija: Labbūtība un kultūras mantojuma dzīvināšana 		
5.	26.02.2025.	Cēsu Centrālā bibliotēka, Raunas iela 1, Cēsis; klātiene	CCB	Cēsu novada publisko bibliotēku darbinieku seminārs	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualitātes bibliotekārajā darbā • NVA piedāvātās mūžizglītības iespējas • Novadpētniecības darba aktualitātes • Par Cēsu novada komunikācijas funkcijas reorganizāciju • BIS ALISE stunda 	6	28
6.	07.03.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Vebinārs “Droša digitālā darba vide: kiberhigiēnas pamati publiskās pārvaldes darbiniekiem”	<ul style="list-style-type: none"> • Kiberdrošība un kiberhigiēna, un kāpēc tā ir svarīga? • Kiberhigiēnas pamati ikdienā un darba vidē: paroļu drošība, informācijas aizsardzība, e-pasta un interneta lietošanas drošība, ļaunprātīgu programmatūru un krāpniecības metožu atpazīšana • Tehnoloģiju drošs lietojums: informācijas sistēmu aizsardzība, atjauninājumu nozīme, datu dublēšanas un atjaunošanas principi, bezvadu tīklu drošība 	3	2
7.	12.03.2025.	Latvijas Nacionālā bibliotēka, Mūkusalas iela 3, Rīga; klātiene	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Latvijas skolu un bērnu bibliotekāru 2. lasītpatikas forums	<ul style="list-style-type: none"> • Lasīšanas kultūras ceļš no pirmsākumiem līdz mūsdienām • Skolas jauda lasītpatikai • Tukuma literārā kopiena • Astridas Lindgrēnes piemiņas balva 	8	2
8.	18.03.2025.	Tiešsaiste	LNB Bibliotēku	Publisko bibliotēku	<ul style="list-style-type: none"> • Ieskats pētījuma “Publisko 	3,5	6

			attīstības centrs	loma Latvijas sabiedrības lasīšanas veicināšanā	bibliotēku loma Latvijas sabiedrības lasīšanas veicināšanā” tapšanā <ul style="list-style-type: none"> • Lasīšanas loma iedzīvotāju ikdienā • Publisko bibliotēku loma lasīšanas veicināšanā • Kāda varētu būt publisko bibliotēku attīstība nākotnē? 		
9.	20.03.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Saprotama, vienkārša un skaidrs valoda valsts pārvaldē – efektīva saziņa ar sabiedrību	<ul style="list-style-type: none"> • Ievada lekcija – uzticību veidojoša komunikācija valsts pārvaldē • Rakstiskā saziņa • Mutiskā saziņa • Uzstāšanās prasmes • Argumentācijas, skaidrošanas un saspilētu situāciju risināšanas prasmes • Vieglās valodas pamati 	6	1
10.	21.03.2025.	Villa Santa Hotel Tilta Māja, Gaujas iela 88, Cēsis; klātie	Cēsu novada pašvaldība	Latvijas Kultūras forums 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Foruma atklāšana. Memoranda “Par Latvijas kultūras galvaspilsētu kustību” parakstīšana • Latvijas valsts idejas drosme • Kas ir latvietis? • Kultūra kā nacionālas valsts pamats • Paneldiskusija “Latvijas kultūras pamats” • Latvijas kultūras ekosistēma kā resurss valsts izturētspējai un ilgtspējai • Kultūras diplomātija kā 	6	2

					pašaizsardzības forma <ul style="list-style-type: none"> • Kultūras līderu ietekme Latvijas attīstībā • Paneļdiskusija “Vai kultūra ir Eiropas un Latvijas glābšanas riņķis?” • Citāda Daugavpils • Dinamiskā Valmiera • Cēsis – Latvijas kultūras galvaspilsēta 2025 		
11.	26.03.2025.	Cēsu Centrālā bibliotēka, Raunas iela 1, Cēsis; klātiene	CCB	Cēsu novada publisko un skolu bibliotēku darbinieku seminārs	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualitātes bibliotekārajā darbā • Bibliotēka Armēnijā • Digitālās bibliotēkas iespējas • BIS ALISE stunda 	5	28
12.	28.03.2025.	Tiešsaiste	Kiberincidentu novēršanas institūcija CERT.LV	Mācības “Virtuālā vide –2025. Apdraudējumu evolūcija”	<ul style="list-style-type: none"> • Pamata riski un apdraudējumi interneta vidē • Diskusija ar auditoriju par drošāku interneta lietošanu 	1,5	13
13.	28.03.2025.	Latvijas Republikas Saeima, Jēkaba iela 6/8, Rīga; klātiene	Latvijas Republikas Saeima, Latvijas Nacionālā bibliotēka un UNESCO Latvijas Nacionālā komisija sadarbībā ar akciju sabiedrības “Swedbank” izglītības fondu “AUGT”	Konference “Lasīšana digitālajā laikmetā, rakstītā vārda spēks un bibliotēkas”	<ul style="list-style-type: none"> • Nākotnes sabiedrība – lasu, tātad esmu • Skolu bibliotēkas – ko gaidām un sagaidām? • Bibliotēka kā sabiedrības attīstības veiksme garants digitālajā laikmetā 	5	1
		Tiešsaiste					7

14.	07.04.2025. 10.04.2025. 15.04.2025.	Tiešsaiste Latvijas Kultūras koledža, Bruņinieku iela 57, Latgales priekšpilsēta, Rīga; klātiene Tiešsaiste	Latvijas Kultūras koledža	Mācības "Izstāžu plānošana un dizains bibliotēkās". 2 lekcijas 2 nodarbības 1 lekcija	<ul style="list-style-type: none"> Izstādes plānošana un radošās koncepcijas izstrāde, izstādes tehniskās realizācijas plāns, publicitātes un publisko pasākumu programma, budžeta plānošana, izstādes un eksponātu patapināšanas dokumentācija Izstāžu veidi, specifika dažādām mērķauditorijām, eksponātu drošības un saglabāšanas prasības, skatītāja līdzdalība izstādēs, izstādes atgriezeniskās saites gūšana Izstādes dizaina, iekārtojuma un vizuālā noformējuma veidošana, interaktīvie un uzmanību piesaistošie elementi izstādē (praktiskā nodarbība) 	3 4 1,5	1
15.	09.04.2025.	Tiešsaiste	Biedrība "Nigeste"	Vebinārs "Latvju tradīcijas noslēpumi. Piecu artefaktu stāsti"	<ul style="list-style-type: none"> Kur glabājas latvju tradīcijas zināšanas? Kā tās nolasīt? Pēc kādām pazīmēm saprast, ka priekšmets, darba rīks, veidojums, rotas nes sakrālu vēstījumu? Pieci artefakti – Durbes kokles, zīļu vainags, Lubānas ezera Zvidzes apmetnē atrastā kaula plāksnīte, Naudas pūķis, Kaldabruņas matu pīne 	2	1
16.	10.04.2025. 14.04.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Vebinārs "Praktiskā kiberhigiēna: drošība digitālajā vidē ikdienas lietotājam"	<ul style="list-style-type: none"> Kā nodrošināt datoru un viedierīču drošību, veikt nepieciešamos atjauninājumus un konfigurēt svarīgākos 	3	2

					<p>aizsardzības iestatījumus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kā pareizi pārvaldīt <i>Google</i> un <i>iCloud</i> kontus, iestatīt divu faktoru autentifikāciju un citus būtiskus aizsardzības mehānismus 		
17.	11.04.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Vebinārs “Kā saglabāt mieru un profesionālu attieksmi sarežģītās situācijās?”	<ul style="list-style-type: none"> • Pašregulācijas modeļi un faktori, kas ietekmē pieauguša cilvēka pašregulācijas spējas • Kā attīstīt emocionālo apzinātību • Pašregulācija stresa situācijās – stresa reakcijas un to pārvarēšana • Kā saglabāt mieru un koncentrēties sarežģītās situācijās • Stresu radošu faktoru identificēšana un mazināšana 	2,5	1
18.	14.–15.04.2025.	Latvijas Nacionālā bibliotēka, Mūkusalas iela 3, Rīga; klātie	LNB	Apaļā galda diskusijas	<ul style="list-style-type: none"> • Publisko bibliotēku darbs 2024. gadā: ieskats bibliotēku darba pārskatos • Kā veicināt izpratni par digitālo drošību: kibernetikas izglītības speciālisti bibliotēkām • Diskusija “Sistēmbibliotekāri un to kompetences reģionu galvenajās bibliotēkās: aktuālā situācija un nākotnes vajadzības” 	5	2
19.	15.04.2025.	Tiešsaiste	Pedagoģiskās meistarības skola	Bibliotekāru profesionālās kompetences	<ul style="list-style-type: none"> • Bibliotekāru kompetences <p>Saskarsmes psiholoģiskie pamati bibliotēkā. Saskarsmes</p>	6	1

				<p>pilnveides programma “Pozitīvās komunikācijas tehnikas klientu apkalpošanā”</p>	<p>veidi: verbālā, neverbālā, paraverbālā</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klienta pirmā iespaida veidošanās mehānismi • Uzticēšanās un cieņas lomas profesionālajā saskarsmē • Pozitīvās komunikācijas principi un tehnikas. “Es” vēstījumi un pozitīvs formulējums • Piekļāības un atbalstošas valodas lietojums • Emocionāli neitrāla, bet iejūtīga reakcija uz sūdzībām • Aktīvā klausīšanās un uz jautājumu orientēta komunikācija • Aktīvās klausīšanās paņēmieni (atkārtošana, precizēšana, apstiprināšana) • Lietotāja vajadzību izzināšana ar atvērtiem jautājumiem • Atsaucīgas un kompetentas atbildes veidošana • Saskarsme ar dažādu tipu apmeklētājiem • Saskarsme ar bērniem, senioriem, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām • Konfliktsituāciju risināšanas stratēģijas • Emocionāli izaicinošu situāciju apzināta vadība. Pašrefleksija un emocionālā higiēna komunikācijā. Kā atpazīt savas 		
--	--	--	--	--	---	--	--

					reakcijas un to ietekmi. Īsi paņēmieni stresa un iekšējā spriedzes mazināšanai darba vidē. Personīgās emocionālās līdzsvara uzturēšana. Praktiskie vingrinājumi un situāciju analīze. Lomu spēles un ikdienas situāciju simulācijas. Atgriezeniskās saites struktūra		
20.	22.04.2025.	Tiešsaiste	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (VARAM)	Informatīvs seminārs par projekta par sabiedrības digitālo prasmju attīstību īstenošanu	<ul style="list-style-type: none"> Par VARAM projektu “Sabiedrības digitālo prasmju attīstība” 	1	1
21.	25.04.2025.	Latvijas Nacionālā bibliotēka, Mūkusalas iela 3, Rīga	LBB, LNB	Konference “Iesaiste, sadarbība, attīstība – bibliotēkas veiksmes pamats” un Ideju tirgus	<ul style="list-style-type: none"> Bibliotēkas Vācijā – aktuālās tēmas un jaunās tendences Aktualitātes par bibliotēku nozares normatīvajiem aktiem Bibliotēkas un neitralitāte, bibliotekārs un lojalitāte Latvijas Bibliotekāru biedrības 2024. gada pārskats. Latvijas Bibliotekāru biedrības valdes, reģionālo nodaļu un sekciju darbs Ideju tirgus 	6	1
22.	29.04.2025.	Latvijas Nacionālā bibliotēka, Mūkusalas iela 3, Rīga; klātie	LNB	Pavasara konference “Literatūras zināšanas lasītveicinātājiem”	<ul style="list-style-type: none"> Augstākā līmeņa lasītprasme jeb “Alfabēta spārni” “Lasīt vai nelasīt – tāds ir jautājums”: praktisks pārskats par bērnu un jauniešu oriģinālliteratūras ražīgumu 	4	3

					<p>2024. gadā</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Vismaz viena grāmata katram bērnam”: tulkotās literatūras apskats • Latviešu oriģinālliteratūra pieaugušo auditorijai • Grāmatas par jūtām un kā tās iedzīvināt skolā • Programmas “Latvijas skolas soma” pieredze • LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta grāmatu plaukts 		
23.	30.04.2025.	Cēsu Centrālā bibliotēka, Raunas iela 1, Cēsis; klātiene	CCB	Cēsu novada publisko bibliotēku darbinieku seminārs	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualitātes bibliotēkrajā darbā • CCB un Vecpiebalgas pagasta bibliotēkas pieredze projektu izstrādē • Vietvārdi – lokālā, nacionālā un Eiropas līmeņa dimensija • Jaunas iespējas pielāgotās literatūras saņemšanā un izmantošanā • Aktualitātes darbā ar bērniem 	4	26
24.	07.05.2025. 09.06.2025.	Latvijas Nacionālā bibliotēka, Mūkusalas iela 3, Rīga; klātiene	LNB Kompetenču attīstības centrs	Bibliotēkas lietotāju izglītošana	<ul style="list-style-type: none"> • Lietpratība un bibliotēkas atbalsts tās attīstīšanā vietējai kopienai • Lasīšanas paradumi un lasīšanas veicināšanas aktivitātes • Bibliotēkas izglītojošā darbība • Daudzveidīgu mācību nodarbību plānošana, sagatavošana un īstenošana • Mācību metožu un paņēmieni 	9	1

					<p>izmantošana mācību nodarbību bagātināšanā</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neformālo izglītības programmu licencēšana 		
25.	08.– 09.05.2025.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte un Jelgavas Pilsētas bibliotēka, Jelgava; klātiene	LNB Bibliotēku attīstības centrs sadarbībā ar Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti un Jelgavas Pilsētas bibliotēku	Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru sanāksme	<ul style="list-style-type: none"> • Mākslīgā intelekta tehnoloģija LBTU studiju un zinātnes procesā • Atbalsts pētniekiem: LBTU bibliotēkas pieredze • Bibliotēku un sabiedrības izaicinājumi ES darba plānā kultūrai un Latvijas gatavība krīzēm • LU Bibliotēkas konsolidācija un digitālā transformācija: ceļā uz modernu akadēmisko bibliotēku • Aktuālie jautājumi: viedokļu apmaiņa, pieredzes stāsti, problēmrisinājumi – vārds bibliotēku direktoriem • Flirts ar citādo. Grāmatas un mācīšanās digitālā pasaulē • Jelgavas Pilsētas bibliotēkas DNS • Diskusija par nozares normatīviem aktiem • Latvijas Kultūras akadēmijas pētījums “Digitālās transformācijas risinājumi un iespējas Latvijas publiskajās bibliotēkās”: ieskats rezultātos • Lekcija par kibersdrošības aktualitātēm 	9	1

26.	09.05.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Baiļu un nedrošības ietekme uz sniegumu darbā un organizāciju kopumā	<ul style="list-style-type: none"> • Baiļu un nedrošības ietekme uz darbinieku motivāciju, produktivitāti un sadarbību komandā • Drošas darba vides veidošana • Aktualitātes kopējās labbūtības jomā 	1	1
27.	10.05.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Attēlu un video satura veidošana publiskajā pārvaldē nodarbinātajiem (pamata līmenis)	<ul style="list-style-type: none"> • Nosacījumi, kas jāievēro, lai iegūtu kvalitatīvu fotogrāfiju • Praktiskie darbi • Video satura veidošana. Praktiskie darbi 	16	1
28.	13.05.2025. 15.05.2025. 22.05.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola, lektore Linda Luīze Barbare	Mācības publiskajā pārvaldē nodarbinātajiem "Grafisko materiālu izstrāde ar Canva.com"	<ul style="list-style-type: none"> • Sociālo mediju un drukājamo materiālu izveide • Dizaina materiālu saglabāšana, lejupielāde un kopīgošana • Padomi vizuālās komunikācijas uzlabošanai 	9 h 45 min	1
29.	14.05.2025.	Tiešsaiste	LNB	Vebinārs "Latvijas elektronisko resursu piedāvājums"	<ul style="list-style-type: none"> • "Kas ir LETA" – Latvijas nacionālās informācijas aģentūras (LETA) datubāzes vēsture, ko LETA piedāvā un kāpēc mūsdienu viltus ziņu laikmetā ir svarīgi lasīt pārbaudītas ziņas • Lursoft resursi datu un informācijas iegūšanai ikdienā un mācību procesam • Letonika.lv ar Lasītavu – izglītojies, lasi un mācies! Zinību portāls letonika.lv: uzticami un daudzpusīgi resursi literatūras, valodu, vēstures un 	3	1

					<p>kultūras apguvei</p> <ul style="list-style-type: none"> • www.3td.lv e-bibliotēkas aktualitātes 		
30.	14.– 16.05.2025.	Tiešsaiste	SIA “Tietoevry Latvia”	BIS ALISE pamatkursi	<ul style="list-style-type: none"> • Pamatkursi • Kataloģizācija un komplektēšana • Informācijas meklēšana un cirkulācija 	24 akad.	3
	16.05.2025.	Tiešsaiste	SIA “Tietoevry Latvia”	BIS ALISE pamatkursi	<ul style="list-style-type: none"> • Informācijas meklēšana un cirkulācija 	8 akad.	1
31.	20.05.2025.	Tiešsaiste	Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar Balvu Centrālo bibliotēku, Latvijas Bibliotekāru biedrību, LNB Atbalsta biedrību	Latvijas pagastu bibliotekāru 7. kongress “Pagasta bibliotēka – kopiena: demokrātijai, ilgtspējai un saliedētībai”	<ul style="list-style-type: none"> • Pagasta bibliotēku loma demokrātiskā sabiedrībā, ilgtspējīgas attīstības veicināšanā un sabiedrības saliedētībā • Pagasta bibliotēka – jaunā loma un vērtība kopienai • Pagasta bibliotēka kopienas saliedētībai • Kopienas loma lasīšanas paradumu veicināšanā • Projekts “Iedvesmas bibliotēkas” pagastu bibliotēkās: ko tas devis? 	6	7
32.	21.05.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Vebinārs “Digitālā piekļūstamība. Pieredze, stāsti un praktiskie aspekti”	<ul style="list-style-type: none"> • Kas ir digitālā piekļūstamība – piekļūstamības ideja un nozīme dažādu digitālo resursu izmantošanā • Digitālās piekļūstamības regulējums Latvijā un Eiropas Savienībā • Latvijas publiskās pārvaldes tīmekļvietņu piekļūstamība 	3,5	1

					<ul style="list-style-type: none"> • Praktiski piemēri un pieredzes stāsti par digitālās piekļūstamības nodrošināšanu Latvijas publiskās pārvaldes organizācijās 		
34.	27.–28.05.2025. 05.–06.06.2025.	Latvijas Nacionālā bibliotēka, Mūkusalas iela 3, Rīga; klātie	LNB Kompetenču attīstības centrs	Mācības “Lasītveicināšanas kompetence bibliotekāriem”	<ul style="list-style-type: none"> • Lasītveicināšanas programmas un projekti • Tehnoloģijas un lasīšanas veicināšana • Kas ir laba bērnu un jauniešu literatūra? Mūsdienu literatūras piemēri • Bērnu un jauniešu literatūras aktuālās tendences un kvalitātes nosacījumi. Aktuālais grāmatu tirgus un izdevējdarbība • Bilžu grāmatas. Vizuālizpratne • Metodika un sadarbība mūsdienīgam lasītprieka pasākumam 	16 akad.	5
35.	05.06.2025. 17.06.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Vebinārs “Digitālie atkritumi. Vai jāsāk uztraukties?”	<ul style="list-style-type: none"> • Izpratne par digitālajiem atkritumiem un to pārvaldības nozīmi • Praktiskas prasmes ierīču atmiņas optimizēšanai • Iemaņas efektīvai datu pārvaldībai populārākajās platformās • Kur paliek nevajadzīgie digitālie resursi. Cik liels ir jau to apjoms, un, kas mūs sagaida nākotnē 	3	2
36.	13.06.2025.	Valkas Jāņa	Valkas bibliotēka,	25. LBB Vidzemes	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcija “Lasīšanas paradumi” 	3	3

		Cimzes mūzikas skola, Semināra iela 25, Valka; klātie	Latvijas Bibliotekāru biedrības Vidzemes nodaļa	nodaļas Bibliotekāru saiets Valkā	<ul style="list-style-type: none"> • Referāts “Cimzes audzēkņi – ievērojami latviešu kultūras darbinieki” • Lekcija “Līderība bibliotēkās” 		
37.	01.–31.07.2025. 01.–30.09.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Mākslīgā intelekta pamati publiskajā pārvaldē	<ul style="list-style-type: none"> • Ievads mākslīgajā intelektā • MI jēdzieni, terminoloģija un pielietojuma jomas • MI problēmas, bažas un ētiskie apsvērumi • Nākotne ar MI un MI darbībā 	6 akad.	7
38.	02.07.2025.	Nītaures mūzikas un mākslas pamatskola, “Pagasta ēka”, Nītaure; klātie	Eiropas Savienības “Erasmus+” programmas projekts “Nacionālie koordinatori dalības pieaugušo izglītībā veicināšanai Latvijā”	Finanšu krāpniecība un datu drošība. Digitālo pakalpojumu izmantošana un drošība	<ul style="list-style-type: none"> • Teorija un praktiski piemēri • Pieredzes stāsti 	3	1
39.	04.07.2025.	Tiešsaiste	“Biedrība Nigeste”	Vebinārs “Kā stāties pretī bailēm? Stāsta latvju tautas pasakas”	<ul style="list-style-type: none"> • Ko latvju tautas pasakas stāsta par bailēm un to pārvarēšanu • Kā bailes iedalās? Kā bailes top redzamas? 	2	1
40.	25.07.2025. 31.07.2025. 01.08.2025. 08.08.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Mākslīgais intelekts produktīvākam darbam publiskajā pārvaldē (pamata līmenis)	<ul style="list-style-type: none"> • Praktisku iemaņu apgūšana, pielietojot pieejamus MI risinājumus bez nepieciešamības pēc programmēšanas zināšanām • Drošības un ētikas aspekti MI izmantošanā • Kā izvērtēt rīku lietderību konkrētās darba situācijās 	16 akad.	1

					<ul style="list-style-type: none"> • Pārskats par MI pielietojumu publiskajā sektorā • Praktiski izmantojamie rīki, piemēram, teksta ģenerēšanai, tulkošanai, datu apkopošanai un dokumentu analīzei 		
41.	22.08.2025.	Ieraksts tiešsaistē	Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB)	Interesešu konflikta novēršanas pamatjautājumi pašvaldībās nodarbinātajiem	<ul style="list-style-type: none"> • Interesešu konflikta novēršanas normatīvā bāze • Kas ir interesešu konflikts • Kādi ir noteiktie interesešu konflikta novēršanas ierobežojumi un aizliegumi, • Kādi ir interesešu konflikta veidi • Amata savienošana un komercdarbības ierobežojumi • Dāvanu pieņemšanas ierobežojumi • Kā rīkoties interesešu konflikta un kukuļošanas situācijā 	2,5	1
42.	02.09.– 31.12.2025.	Ieraksts tiešsaistē	Valsts administrācijas skola	E-mācības “Uzziņu pakalpojums bibliotēkā: soli pa solim”	<ul style="list-style-type: none"> • Uzziņa un uzziņu veidi • Bibliotēkas uzziņu izpildes metodika • Uzziņu darbs, informācijas meklēšana un resursu pārvaldība • Bibliogrāfija, bibliogrāfiskas norādes un to rediģēšana • Bibliogrāfiskā saraksta sagatavošana 	7	1
43.	11.09.2025.	Viesnīca “H. E. Vanadziņš”, Rīgas iela 15, Cēsis; klātie	<i>Europe Direct</i> Vidzeme	Diskusija “SOTEU (<i>State of the European Union</i>) 2025: ko tas nozīmē Latvijai un Vidzemei”	<ul style="list-style-type: none"> • Īss ievads par SOTEU nozīmi (ED Vidzeme prezentācija) • Galvenie runā izskanējušie akcenti, to izvērtējums Vidzemes kontekstā (ED 	3	2

					<p>Vidzeme prezentācija)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vidzemes plānošanas reģiona īstenotie ES projekti – aktualitātes un sadarbības iespējas (ED Vidzeme prezentācija) • ED Vidzeme aktualitātes (ED Vidzeme prezentācija) • ESIP aktualitātes – vārds pasākuma dalībniecēm • Diskusija: kā SOTEU runas saturs ir attiecināms uz Vidzemes reģionu, ED Vidzeme un Vidzemes ESIP darbu, mūsu mērķauditorijām 		
44.	16.09.2025. 19.09.2025. 23.09.2025. 26.09.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Grafisko materiālu izstrāde ar <i>Canva.com</i> publiskajā pārvaldē nodarbinātajiem (eksperta līmenis)	<ul style="list-style-type: none"> • Dizaina veidņu izvēle un pielāgošana • Teksta, attēlu un grafisko elementu pievienošana un rediģēšana • Krāsu un fonu saskaņošana dizainā • Sociālo mediju, prezentāciju un drukājamo materiālu izveide • Dizaina materiālu saglabāšana, lejupielāde un kopīgošana • Padomi vizuālās komunikācijas uzlabošanai 	16 akad.	1
45.	16.09.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācija skola	Jaunākās tendences digitālās komunikācijas kanālos	Vebināra mērķis ir iepazīstināt ar jaunākajām tendencēm dažādu digitālās komunikācijas kanālu vadībā, tostarp rīkiem kanālu administrēšanai, auditoriju segmentēšanai un datu	3	1

					analīzei.		
46.	24.09.2025.	Cēsu Centrālā bibliotēka, Raunas iela 1, Cēsis; klātiene	CCB	Cēsu novada publisko un skolu bibliotēku darbinieku seminārs	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualitātes bibliotēkārājā darbā • Publiskās bibliotēkas un komunikācija • Cēsu novada bibliotēku iesaiste remigrācijas procesā • Profesionālās kompetences pilnveides un kvalifikācijas iegūšanas iespējas LNB • BIS ALISE stunda 	5	25
47.	26.09.2025.	Tiešsaiste	Jaroslavs Streļčonoks	Korupcijas un interešu konflikta novēršana valsts un pašvaldību institūciju darbībā	<ul style="list-style-type: none"> • Korupcijas riski • Profesionālās ētikas standarti, interešu konflikts un to novēršana • Dāvanu un ziedojumu pieņemšanas ierobežojumi • Institūcijas vadītāja un darbinieku pienākumi 	3	1
48.	09.10.2025. 16.10.2025. 23.10.2025.	Tiešsaiste	Biedrība "Nigeste"	Baltu skola. Apmācības latvju tradīcijā un dievestībā	Tiešsaistes nodarbības, praktiskās darbošanās, kur apvienojušies dzīvesziņas kopēji, dievturi, tradīcijas turpinātāji un noteiktu jomu pārstāvji.	6	1
49.	10.10.2025.	LKA Latvijas Kultūras koledža, Bruņinieku iela 57, Rīga; klātiene	Latvijas Kultūras koledža	Emocionālās labbūtības veicināšana bibliotēku darbiniekiem	<ul style="list-style-type: none"> • Bibliotēkāju izdegšanas sindroma un stresa pašnovērtējuma pētījuma rezultāti. Stresa psihoemocionālie faktori darbā bibliotēku nozarē • Izdegšanas sindroma fiziskie, emocionālie un psiholoģiskie simptomi, pazīmes un stadijas • Risinājumi un stratēģijas 	4 akad.	1

					bibliotēku darbinieku emocionālās labbūtības veicināšanai, stresa pārvaldībai, dzīves bagātināšanai		
50.	13.10.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Grafisko materiālu izstrāde ar <i>Canva.com</i> publiskajā pārvaldē nodarbinātajiem (sākuma līmenis)	<ul style="list-style-type: none"> Tiešsaistes grafiskā noformējuma rīka <i>Canva.com</i> piedāvātās iespējas visdažādāko grafisko dizainu veidošanai bezmaksas un maksas versijās Praktiskās nodarbības 	20	1
51.	13.10.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	<i>Microsoft Word</i> publiskajā pārvaldē nodarbinātajiem	<ul style="list-style-type: none"> <i>Microsoft Word</i> lietošanas pamati 	6	1
52.	16.10.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Autortiesības digitālajā vidē	<ul style="list-style-type: none"> Autortiesības, autortiesību objekti un īpašnieki Blakustiesības, blakustiesību objekti un īpašnieki Autoru personiskās tiesības un mantiskās tiesības Mantisko tiesību atsavināšana. Licences un licences līgumi Autortiesību nosacījumi autorlīgumos un darba līgumos Autortiesību ierobežojumi (izmantošana bez autora atļaujas) Autortiesību objektu izmantošana digitālajā vidē Autortiesības un mākslīgais intelekts 	3	1
53.	22.10.2025.	Raiskuma pagasta Tautas nams "Auciemmuīža";	CCB	Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku	<ul style="list-style-type: none"> Kā bibliotēkai paplašināt apmeklētāju loku Jaunietis un kultūras iestāde 	6	20

		klātiene		23. konference “Bibliotēka – vieta katram, telpa visiem”	<ul style="list-style-type: none"> • Bibliotēka visiem bērniem: soli tuvāk iekļaujošai bibliotēkai 		
54.	22.10.2025.	Latvijas Nacionālā bibliotēka, Mūkusalas iela 3, Rīga; klātiene	LNB	Seminārs reģiona galveno bibliotēku metodiķiem	<ul style="list-style-type: none"> • Metodika darba pienākumi un kompetenču pilnveide • “Erasmus+” programmas projekta mobilitātēs gūtās pieredzes stāsti • Digitalizācija Latvijas reģionu bibliotēkās • Eiropas Autoru diena un “Literatūras ceļvedis”: kā iesaistīties un izmantot pieņemtās iespējas • Grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām: aktuālā informācija • Mākslīgā intelekta izmantošana bibliogrāfisko aprakstu veidošanā: LNB pilotprojekts ar 6 reģionu galvenajām bibliotēkām • Datu veidošanas metodikas jaunā vidē • Aktuālie nozares jautājumi: viedokļu apmaiņa, pieredzes stāsti, problēmrisinājumi 	4	1
55.	22.10.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Autortiesības digitālajā vidē	<ul style="list-style-type: none"> • Ieskats Latvijas autortiesību regulējumā • Ieteikumi par autortiesību nosacījumu līgumos ar autortiesību objektu radītājiem • Informācija par autortiesību 	4	1

					objektu izmantošanas īpatnībām		
56.	30.10.2025.	Valmieras Integrētā bibliotēka, Cēsu iela 4, Valmiera; klātiene	Latvijas Nacionālā bibliotēka; Valmieras Integrētā bibliotēka; Latvijas Bibliotēku izglītības apvienība	Digitālā mantojuma dienas 2025: digitalizācija, autortiesības un MI izmantojums	<ul style="list-style-type: none"> • Digitālais kultūras mantojums un datu kvalitāte • Mākslīgā intelekta izmantošanas pieredze • Pieredzes stāsti • Darbnīcas 	6	8
57.	30.10.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Datu pratība politikas veidošanā: datubāzes un pētījumu pielietojums	<ul style="list-style-type: none"> • Kas ir dati? Datu loma politikas plānošanas procesā un lēmumu pieņemšanā • Standartizācijas loma datu saimniecībā. labā un sliktā prakse • Centrālās statistikas pārvaldes datu bāzes un to izmantošanas iespējas • Pētījumu un publikāciju datu bāze – uzkrātā informācija un tās izmantošanas iespējas • Latvijas atvērto datu portāls • Būtiskākie starptautiskie datu avoti un datubāzes • Ģeotelpiskie dati Latvijā 	4	1
58.	04.11.2025. 06.11.2025. 10.11.2025. 12.11.2025.	Tiešsaiste	Eiropas Savienības Atveseļošanas fonda projekta Nr.2.3.2.2.i.0/1/23 /I/VARAM/001	Attēlu un video satura veidošana publiskajā pārvaldē (sākuma līmenis)	<ul style="list-style-type: none"> • Programmas apguves ietvaros sasniedzamie mācību rezultāti: <ul style="list-style-type: none"> - izprast attēlu un video datņu formātus, izšķirtspēju un proporciju nozīmi digitālajā vidē; 	13	1

			“Publiskās pārvaldes digitālā akadēmija”		<ul style="list-style-type: none"> - veikt pamatdarbības attēlu apstrādē: apgriešanu, krāsu un kontrasta pielāgošanu, teksta ievietošanu un filtru izmantošanu; - izstrādāt vienkāršu grafisku darbu, piemēram, plakātu vai vizuālu ierakstu sociālajiem tīkliem; - uzņemt īsus video materiālus ar telefonu vai pamata līmeņa kameru, izmantojot elementārus kompozīcijas un apgaismojuma principus; - veikt vienkāršu video montāžu: griešanu, pāreju un teksta elementu ievietošanu, mūzikas pievienošanu; - eksportēt attēlu un video saturu atbilstošos formātos un sagatavot to publicēšanai dažādās digitālajās platformās 		
59.	05.11.2025. 14.11.2025. 05.12.2025.	Tiešsaiste	Latviešu valodas aģentūra	Aktuālas tendences jaunajā latviešu literatūrā	<ul style="list-style-type: none"> • Latviešu jaunākā proza • Latviešu jaunākā dramaturģija • Latviešu jaunākā dzeja 	12 akad.	1
60.	07.11.2025.	Tiešsaiste	Eiropas Savienības Atvēršanas fonda projekta Nr.2.3.2.2.i.0/1/23 /I/VARAM/001	Mākslīgā intelekta rīki ikdienas lietojumam: aktuālās tendences, jaunas iespējas, triki efektīvākam darbam	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuālie notikumi MI jomā, skaļākie paziņojumi un tendences 2026. gadam • Populārāko bezmaksas MI rīku apskats pa kategorijām (darbs ar tekstu, darbs ar attēliem, datu 	3	2

			“Publiskās pārvaldes digitālā akadēmija”		<p>analītika)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ideju ģenerēšana un validācija izmantojot MI rīkus • Datu analīze izmantojot teksta MI rīkus • MI <i>Microsoft Office</i> kopienā. • Specializētie MI rīki – balss sintēze, video avatāru radīšana • Organizācijas brieduma izvērtēšana gatavībai ieviest MI risinājumus • MI risinājumu ieviešanas principi • MI virzība Latvijā 		
61.	07.11.– 30.12.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Digitālās komunikācijas izstrāde un plānošana	<ul style="list-style-type: none"> • Digitālās komunikācijas izstrāde un plānošana • Digitālās komunikācijas kompetenču pilnveide • Publisko institūciju digitālā vide • Komunikācijas vajadzību analīze • Mērķauditoriju izpēte • Stratēģijas izstrāde + Digitālās stratēģijas efektivitātes novērtēšana • Reputācija digitālajā vidē, tai skaitā krīzes vadība • Sociālo tīklu kopīgais un atšķirīgais: ko un kādiem mērķiem izmantot? • Efektīvs digitālās komunikācijas saturs: kāds tas ir? • Kā strādāt ar vienu 		1

					<p>vēstījumu/ziņu dažādos kanālos?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Praktiski padomi satura veidošanā un publicēšanā: kā vienkāršot sarežģīto? • Sociālie tīkli un digitālās kopienas: iespējas un izaicinājumi • Digitālās komunikācijas likumiskie aspekti • Auditorijas, to definēšana un lietotāju pieredze digitālā vidē • Klienta ceļojums un auditoriju izpēte • Komunikācijas plānošana: kanāli un saturs 		
62.	08.11.2025.	Tiešsaiste	LNB	“Latviešu grāmatai 500” noslēguma pasākums “Cauri tumsai ar grāmatu”	<ul style="list-style-type: none"> • Procesuālā instalācija-performance “Rakstītājs. Grāmata. Lasītājs” • Tautas akcijas “Mans grāmatplaukts” noslēgums, kopīgi veidotas grāmatas iesiešana • Bērnu radīto grāmatu izstāde “Jauno grāmatnieku izstāde” • Alternatīvās lasīšanas programma “Pagrabs” 	6	16
		Latvijas Nacionālā bibliotēka, Mūkusalas iela 3, Rīga; klātie					3
63.	11.11.2025.	Kosmosa izziņas centrs, Cīrulišu iela 63, Cēsis; klātie	CBJC Jaunatnes lietu nodaļa	Nodarbība “Digitālie risinājumi darbā jauniešiem un	<ul style="list-style-type: none"> • Sociālo mediju vide un MI – tendences, trendi un ietekme • Satura radīšanas pamatprincipi – 	5	3

				produktivitātei"	<p>telefona iestatījumi, padomi un satura formāti</p> <ul style="list-style-type: none"> • MI rīki ideju ģenerēšanai, plānošanai, tekstam. Praktisks uzdevums • MI un digitālie rīki vizuālā satura, attēlu izstrādei. Praktisks uzdevums • MI un digitālie rīki video satura izstrādei. Praktisks uzdevums • <i>CapCut/Edits</i> pamati – • iespējas, satura uzbūve un montāža. Praktisks uzdevums • Subtitru pievienošana video saturā. Praktisks uzdevums • J&A sesija, individuālo konsultāciju laiks 		
64.	13.11.2025.	Latvijas Nacionālās bibliotēkas <i>YouTube</i> kanāls; tiešsaiste	LNB	Seminārs un diskusija "Bibliodoma. Latvijas bibliotēkas un to krājumi kara ēnā: izaicinājumi, iespējas un atbildība"	<ul style="list-style-type: none"> • Informācijas karš un valsts drošība. Vai ir svarīgi, kas dzīvo mūsu grāmatplauktos? • Impēriskums un kultūra: pagātnes atbalsis mūsdienās • Bibliotēkas un zināšanu dekolonizācija. Vai tas attiecas arī uz mums? • Bibliotekārs un kritiskā domāšana • Brīvības bibliotēka 	6	10
65.	20.11.2025.	Tiešsaiste	SIA "Tietoevry Latvia"	BIS ALISE Padziļinātie kursi	<ul style="list-style-type: none"> • Sistēmas ALISE pārvaldība 	8 akad.	1
66.	25.–28.11.2025.	Tiešsaiste	Viedās administrācijas un reģionālās	Par VPVKAC tīkla darbību	<ul style="list-style-type: none"> • VPVKAC sniedzamie valsts pārvaldes pakalpojumi 	12	1

			attīstības ministrija (VARAM)				
67.	26.11.2025.	Cēsu Centrālā bibliotēka, Raunas iela 1, Cēsis; klātiene	CCB	Seminārs Cēsu novada publisko bibliotēku darbiniekiem	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualitātes bibliotēkārājā darbā • Par publisko bibliotēku finanšu un lietvedības jautājumiem • Gatavojoties akreditācijai: dokumenti, statistika, novadpētniecība un BIS ALISE • Novadpētniecības aktualitātes un gatavošanās akreditācijai • Līderība bibliotēkā 	5	27
68.	26.11.2025.	Latvijas Nacionālā bibliotēka, Mukusalas iela 3, Rīga; klātiene	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru rudens sanāksme	<ul style="list-style-type: none"> • Par bibliotēku likuma grozījumu virzību • Vienotā bibliotēku kopkataloga projekts • Par jauno EEZ/Norvēģijas finanšu instrumenta projektu bibliotēkām • Sadarbības projektu iespējas reģionālajā līmenī (Latvijas un Vācijas partnerības bibliotēku sadarbības jomā līgums) • Bibliotēku krājuma drošība krīzes situācijās – pirmie soļi • Ceļā uz vienotu metadatu pārvaldību: paveiktais un plānotais • Jauno darbinieku apmācība reģiona galvenajā bibliotēkā: pētījuma atziņas • Par līdzdalības iespējām un projektu pieteikumu veidošanas 	4	1

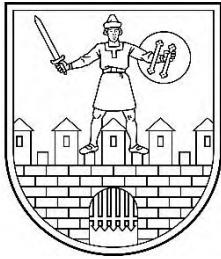
					<p>principiem ES projektu programmā: pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības (CERV)</p> <ul style="list-style-type: none"> Iedvesmas lasītava: labās prakses un cilvēku stāsti 		
69.	28.11.2025.	Promenade Hotel Liepāja, Vecā Ostmala 40, Liepāja; klātie	Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka sadarbībā ar Liepājas Kultūras pārvaldi un Promenade Hotel Liepāja	Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas 248. jubilejas konference “Laiks. Cilvēki. Bibliotēka”	<ul style="list-style-type: none"> Bibliotēkas, grāmatas un mācīšanās digitālajā laikmetā Birkerts. Birkerti. Bibliotēkas. Gaisma Valdim Vikmanim 110. Atmiņu mozaīka Voldemāra Caunes balvas “Gada bibliotekārs darbā ar bērniem un jauniešiem” pasniegšana 	5	4
70.	04.12.2025.	Tiešsaiste	Latviešu valodas aģentūra	Profesionālās pilnveides kursi skolu un publisko bibliotēku bibliotekāriem	<ul style="list-style-type: none"> Latvijas oriģināldramaturģija. Lugu izlases, jaunie latviešu dramaturgi un iestudējumi Jaunākās tendences latviešu prozā: satura un stila daudzveidība. Bērnu un jauniešu literatūra Latviešu jaunākās dzejas daudzveidība un kopsakarības. Jaunu izteiksmes formu meklējumi, intertekstualitāte jaunākajā latviešu dzejā 	12	1
71.	04.12.2025.	Tiešsaiste	LNB	Ieteikumi un jauninājumi analītisko ierakstu katalogizācijā un priekšmetošanā	Atbildīgo darbinieku informēšana par jaunākajām aktualitātēm un biežākajiem problēmjasautājumiem veidojot analītiskos ierakstus.	3	5
72.	08.12.2025.	Latvijas Nacionālā bibliotēka,	LNB	Seminārs bibliotekāriem, kas	<ul style="list-style-type: none"> Pielāgotie resursi un pasākumi darbā ar bērniem Latvijas 	5	1

		Mūkusalas iela 3, Rīga; klātie		strādā ar bērniem un jauniešiem "Strādāsim kopā!"	<p>Neredzīgo bibliotēkā</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grāmata kā rīks, kas palīdz iepazīt pasauli. "Vecliepājas rūķis" bērnu bibliotēka • Telpas jauniešiem: Zaļenieku bibliotēkas pieredze un secinājumi • Jaunietis: savas kultūras pazinējs. Preiļu galvenās bibliotēkas VKKF projekts "Grāmata un telefons. Atklātais rings" • LNB vietne "Literatūras ceļvedis" – iespēja jauniešiem un bibliotekāriem rakstīt par grāmatām • Strādāsim kopā: praktiski piemēri darbam ar bērniem un jauniešiem 		
73.	09.12.2025.	Tiešsaiste	LNB	BJVŽ seminārs lasītveicinātājiem, tīmekļseminārs "Restarts lasīšanai"	<ul style="list-style-type: none"> • BJVŽ metodiskie materiāli, to izmantošanas iespējas darbā ar bērniem un jauniešiem • Praktiskā pieredze • Jautājumi un ierosinājumi saistībā ar BJVŽ 	1,5	9
74.	09.–15.12.2025.	Ieraksts tiešsaistē	Cēsu novada pašvaldība, SIA "Grūbes Biroja Konsultācijas"	Kiberdrošības mācības: Datu aizsardzība Cēsu novada pašvaldības iestādēs	Atbildīgo darbinieku informēšana par Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām, jaunākajām aktualitātēm un biežākajiem pārkāpumiem.	1	48
75.	18.–19.12.2025.	Tiešsaiste	Valsts administrācijas skola	Vebinārs "No digitālās pārslodzes uz dzīvesspēku –	<ul style="list-style-type: none"> • Personīgās labbūtības izaicinājumi digitālajā laikmetā valsts pārvaldē 	4	2

				enerģijas un labbūtības stratēģijas 2026. gadam”	<ul style="list-style-type: none"> • Neredzami enerģijas zagļi digitālajā darba vidē • No stresa un izdegšanas līdz digitālai pārslodzei un digitālai izdegšanai • Izdegšanas agrīnā brīdinājuma sistēma – kam pievērst uzmanību darba vidē • Personīgās enerģijas veicināšanas iespējas un labbūtības pārvaldības stratēģijas • Kā novērtēt un stiprināt savu dzīvesspēku • Ikdienas prakses digitālās labbūtības veicināšanai • Praktiski ieteikumi veselīgam un enerģiskam 2026. gadam 		
76.	24.12.2025. 28.12.2025.	Cēsu Kultūras biedrība “Harmonija”, Rīgas iela 7, Cēsis; klātie	STARS: Prasmju pārvaldības platforma	Kurss “Vidējā līmeņa digitālās pašapkalpošanās prasmes”, 3. līmenis	<ul style="list-style-type: none"> • Elektroniskā paraksta nozīme, tā tiesiskais spēks un kā to izmantot identitātes apliecināšanai • E-pakalpojumu platformu piedāvātās iespējas un to izmantošanas priekšrocības ikdienas dzīvē • E-adreses funkcionalitāti un priekšrocības drošai saziņai ar valsts pārvaldi 	8	1

PIELIKUMS NR. 2

Krājuma komplektēšanas politika

CĒSU NOVADA PAŠVALDĪBA CĒSU CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA

Reģ. Nr. 90000031048

Juridiskā adrese: Raunas iela 1, Cēsis, Cēsu novads, LV - 4101

tālrunis : 64123644 ; e- pasts: info@biblioteka.cesis.lv

www.biblioteka.cesis.lv

Apstiprinu:

04.01.2021.

Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore:

(Natālija Krama)

Cēsu Centrālās bibliotēkas **krājuma attīstības politika** **2021.–2025. gadam**

Bibliotēkas raksturojums

Cēsu Centrālā bibliotēka ir pašvaldības kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kas veic galvenās bibliotēkas funkcijas Cēsu novada publiskajām un skolu bibliotēkām, veicot iespieddarbu, elektronisko izdevumu, rokrakstu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, katalogizēšanu, bibliografēšanu un saglabāšanu, kā arī nodrošina informācijas pieejamību un izmantošanu iedzīvotājiem.

Bibliotēku finansē Cēsu novada dome, pamatojoties uz Pašvaldību likumu un Bibliotēku likumu.

Cēsu Centrālā bibliotēka apkalpo Cēsu pilsētas, novada iedzīvotājus un tās viesus, balstoties uz bibliotēkas izmantošanas noteikumiem, bet ar vienotā fonda un SBA starpniecību krājumu izmanto arī pēc reģionālās reformas izveidotā Smiltenes novada Drustu un Raunas pagastu iedzīvotāji.

Izstrādājot krājuma komplektēšanas politiku, tiek noteikti krājuma komplektēšanas galvenie mērķi un uzdevumi, vadoties pēc Cēsu Centrālās bibliotēkas nolikuma, Cēsu novada attīstības programmā noteiktajām prioritātēm, dažādo lietotāju grupu informacionālajām vajadzībām, lietotāju sastāva analīzes. Komplektēšanas politika nosaka, kā tiek īstenoti Cēsu Centrālās bibliotēkas krājuma attīstības, krājuma kvantitatīvās un kvalitatīvās izpētes, krājuma pārbaudes, komplektēšanas un rekomplektēšanas procesi.

Cēsu novada bibliotēkas krājuma attīstības politikas pamatzdevumi izstrādāti, pamatojoties uz bibliotēku darbu reglamentējošiem dokumentiem:

- Bibliotēku likums.
- Publisko bibliotēku pakalpojumi: IFLA/UNESCO vadlīnijas attīstībai.
- LR MK noteikumi Nr. 317 "Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi".
- LR MK noteikumi Nr. 415 "Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi".
- LR MK noteikumi Nr. 355 "Vietējās nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi".
- Krājuma veidošanas vadlīnijas Latvijas bibliotēkām.

Krājuma komplektēšanas mērķi:

- mūsdienīgu informācijas iespēju pieejamības garantēšana ikvienam iedzīvotājam;
- ar aktuālu, lietotājoorientētas bibliotēkas statusam atbilstošu krājumu veicināt ekonomisko un sociālo attīstību reģionā, atbalstīt mūžizglītību;
- attīstīt un pilnveidot lasīšanas iemaņas bērniem un jauniešiem;
- kultūras mantojuma un novadpētniecības krājuma saglabāšana un papildināšana.

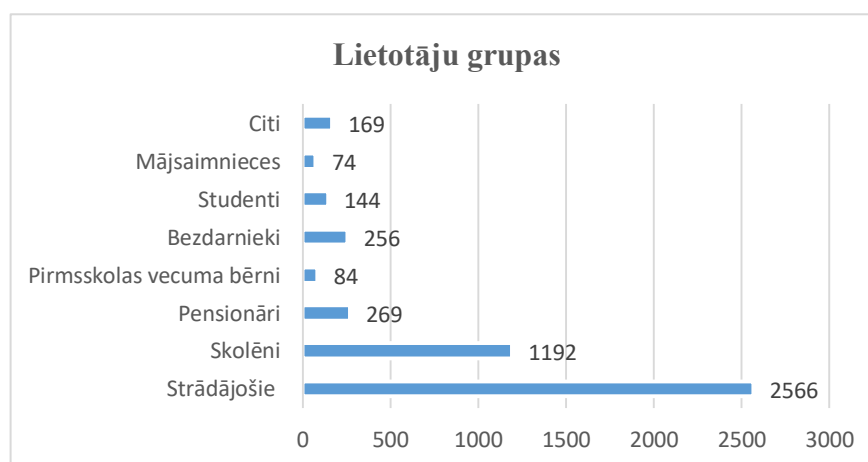
Krājuma komplektēšanas uzdevumi:

Veidojot krājumu, nodrošināt lietotājiem:

- piekļuvi informācijai gan drukātā, gan elektroniskā formātā, veidojot universālu un aktuālu, vietējās sabiedrības vajadzībām atbilstošu dokumentu krājumu;
- piekļuvi kultūrvēsturiskiem un novadpētniecības materiāliem, regulāri komplektējot dokumentus, kam ir zinātniska un kultūrvēsturiska nozīme;
- uzziņu fondu visās zinātņu nozarēs: vārdnīcas (valodu un skaidrojošās);
- enciklopēdijas, mācību grāmatas, rokasgrāmatas, bibliogrāfiskos un literatūru bērniem un jauniešiem, klasisko un mūsdienu oriģinālo un tulkoto daiļliteratūru);
- piekļuvi valsts un pašvaldības dokumentiem;
- atbalstu formālai un mūžizglītībai, nodrošinot optimālu pieeju zināšanām;

- iespēju saturīgi pavadīt brīvo laiku un atpūsties.

Lietotāju grupas Cēsu novada bibliotēkā 2020. gadā:

Pamatojoties uz lasītāju sastāvu, pieprasījumiem un atbilstoši krājuma komplektēšanas uzdevumiem, izstrādāti:

Krājuma papildināšanas pamatprincipi:

- Kvalitāte – bibliotēkas krājuma veidošana atbilstoši teritorijas attīstības tendencēm.
- Daudzveidība- visās nozarēs iespējami plašs tradicionālo un elektronisko dokumentu klāsts dažādām lasītāju grupām un zināšanu līmeņiem, informācijas resursiem jāatspoguļo dažādi viedokļi.
- Izvēloties dokumentus, nav pieļaujama politiska, konfesionāla, komerciāla vai cita ietekmēšana.
- Aktualitāte – regulāra krājuma papildināšana ar jaunākajiem valstī izdotajiem izdevumiem .
- Pieejamība – krājuma, datubāzu, informācijas sistēmu pieejamības garantēšana ikvienam iedzīvotājam, neatkarīgi no piederības kādai sociālai grupai, zināšanu līmeņa vai materiālā nodrošinājuma.

Krājuma apraksts:

Bibliotēkas krājums ir universāls, tas tiek komplektēts, vadoties pēc bibliotēkas lietotāju vajadzībām un pieprasījuma – mācību, pētnieciskai, zinātniskai, izklaidei u. c. nepieciešamo literatūru vai informāciju par to.

Bibliotēkas uzdevums maksimāli pilnīgi koncentrēt krājumā visus Latvijā izdotos izdevumus.

Bibliotēkai attiecībā uz krājuma veidošanu ir neatkarīga.

Bibliotēka nodrošina deponētārija uzturēšanu un krājumā esošo dokumentu pieejamību visa Cēsu reģiona bibliotēku lietotāju pieprasījumu apmierināšanai.

Prioritātes krājuma komplektēšanā:

- Literatūra bērniem un jauniešiem (40 % lietotāju skolēni un pirmskolas vecuma bērni).
- Uzziņu resursi (vārdnīcas, enciklopēdijas, rokasgrāmatas, ceļveži, bibliogrāfiski izdevumi).
- Nozaru literatūra studiju atbalstam.
- Latviešu oriģinālliteratūra.
- Kultūrvēsturiska satura literatūra.
- Izglītojošas DVD filmas, animācijas un spēlfilmas bērniem un jauniešiem.
- Galda un attīstošās spēles.

Krājumā nekomplektē:

- Īslaicīgas nozīmes literatūru (bukleti, reklāmas).
- Attēlizdevumus (izņemot novadpētniecību).
- Rokrakstus (izņemot novadpētniecību).

Dokumentu atlases kritēriji:

- Atbilstība lietotāju mērķgrupu vajadzībām un interesēm.
- Nozaru speciālistu vērtējums.
- Izdevuma kvalitāte.
- Publikācijas forma un stils.
- Valodas aspekts.
- Cena.
- Daiļliteratūrai – lasītāju pieprasījums kritikas vērtējums iesējums.
- Valoda (pārsvarā latviešu valodā, minimāli krievu un angļu valodā).
- Paaugstināta pieprasījuma literatūru iepērk vairākos (2–3) eksemplāros. Tas attiecas uz bērnu un jauniešu literatūru, latviešu daiļliteratūru, pieprasītu nozaru literatūru un tulkoto daiļliteratūru.

Krājuma komplektēšanas avoti:

- pirkumi (izbraukuma tirdzniecības piedāvājumi – Virja AK IK, grāmatveikali, izdevniecības, veicot pasūtījumus pa e-pastu, tālruni, tīmekļa vietnēs);

- abonēšana (Latvijas Pasts, izdevniecības, datu bāzes tiek iegādātas sadarbojoties ar Kultūras informācijas sistēmu centru);
- iestāžu un privātpersonu dāvinājumi, saņemtās dāvanu kartes grāmatu iegādei;
- atvietošana (lietotāji nozaudētos izdevumus aizvieto ar identisku, jaunāku vai līdzvērtīgu izdevumu);
- projekti (bibliotēka pieņem gan nokomplektētus sūtījumus projektu ietvaros, gan iesaistās VKKF mērķprogrammās).

Finansējuma avoti:

- Pašvaldības finansējums
- Dalība dažādos projektos

Dāvinājumu pieņemšanas kritēriji:

- Bibliotēka pieņem grāmatu un citu izdevumu dāvinājumus, ja dāvinātājs piekrīt, ka dokuments tiks izmantots bibliotēkā pēc tā nepieciešamības. Tas var tikt uzskaitīts bibliotēkas krājumā, var tikt izmantots nolietota izdevuma aizvietošanai ar identisku no dāvinājuma. Bibliotēka patur tiesības saņemtos dāvinājumus nodot tālāk citām bibliotēkām vai arī piedāvāt tos bibliotēkas lietotājiem.
- Izdošanas laiks – pēdējo 3-5 gadu izdevumi, ja to nav krājumā.
- Aktualitāte – paaugstināta pieprasījuma literatūra.
- Izdevuma nolietojuma pakāpe – jauni vai mazlietoti izdevumi. Atsevišķos gadījumos var pieņemt dāvinājumus, ja tā vizuālais izskats nav apmierinošs, bet dokumentam ir kultūrvēsturiska nozīme.
- Retumi un seni izdevumi.

Krājuma rekonplektēšana (norakstīšana)

Katru gadu notiek resursu izvērtēšana, atlase un materiālu norakstīšana visās bibliotēkas struktūrvienībās. Izvērtēšana tiek veikta pēc kritērijiem:

- Dokumenta fiziskais stāvoklis.
- Cirkulācijas biežums.
- Dokumenta izdošanas vecums un tā saturiskā atbilstība mūsdienīga krājuma prasībām.

Norakstīšanas iemesli:

- Novecojuši pēc satura.
- Liekie dubleti.
- Nolietoti.
- Lietotāju nozaudēti.
- Iespieddarbi, kas nav atgūstami lietotāja vainas dēļ.
- Uz depozitāriju.
- Bibliotēkas profilam neatbilstoši izdevumi.

Komplektēšanas dziļums

Universāls, visaptverošs.

Cēsu Centrālā bibliotēkā katrai tās struktūrvienībai atkarībā no tās profila ir savas komplektēšanas prioritātes un tās katru gadu tiek pārskatītas un mainītas, lai krājums papildinātos un atjaunotos plānveidīgi. Bērnu nodaļa – komplektē grāmatas, kas veicina bērnu garīgo izaugsmi, stimulē iztēli, literārās gaumes veidošanu, rada pozitīvu pirmo saskarsmi ar grāmatu. Relatīvi pilnīgā līmenī komplektē Latvijā izdoto literatūru bērniem un jauniešiem. Nozaru literatūras krājums bērnu nodaļā netiek dublēts ar Abonementa nozaru literatūras krājumu.

Sagatavoja:

direktores vietniece
(Skaidrīte Daņiļēviča)

Realizētie CCB popularizējošie pasākumi 2025. gadā

Pasākumi un izstādes bērniem	
Nosaukums	Apraksts
Teatralizēts Ģimeņu rīts “Brašais Čieps”	Piedalās grāmatas autore Līga Rimša. Ar šo pasākumu tiek ievadīts “Cēsis 2025” atklāšanas pasākumu cikls.
“Čaklāko lasītāju ballīte”	2024. gada bērnu nodaļas čaklāko lasītāju godināšanas pasākums ar ielūgumiem.
Ģimeņu “Pasaku Kahoot spēle”	Izglītojoša <i>Kahoot</i> spēle, kurā visi jautājumi ir par bibliotēkā pieejamo pasaku tēmu
Lasītāju klubiņš bērniem “Grāmatu tārpi”	Piedalās bērni vecumā no 8 līdz 12 gadiem. Tikšanās notiek reizi mēnesī. Par nodarbību saturu atbild bērni.
Literārā stunda “Muminu laiks”	Radoša un izzinoša nodarbība pirmsskolas un 1., 2. klašu skolēniem.
Grāmatu starts jeb Pūčulēnu skola	Lasīšanas veicināšanas projekts 3–4 gadus veciem bērniem.
Lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” noslēguma pasākums	Pasākums programmas dalībniekiem – CCB lasītājiem, kuri godprātīgi izlasījuši programmā iekļautās grāmatas un aizpildījuši novērtējuma anketas.
Literārā stunda bērniem “Pasakā ar Andersenu”	Izzinoša nodarbība 1.–7. klašu skolēniem.
Literārā stunda bērniem “Dzejas un sapņu darbnīca. Rainis un Aspazija”	Nodarbība veltīta dzejnieku jubilejai. Tās laikā ar radošu aktivitāšu un spēļu palīdzību skolēni iepazīst dzejnieku dzīvi un daiļradi
Bērnu rīts “Muzikālo mākonīšu kino nodarbība”	Notiek sadarbībā ar animācijas filmu studiju <i>Atom Art</i> . BAN pasākums 3–7 gadus veciem bērniem.
Literārā stunda “Cimos pie Pepijas”	Izzinoša nodarbība 5–9 gadus veciem bērniem, veltīta Pepijas Garzeķes 80 gadu jubilejai.
Princešu un pirātu Halovīna balle	Tematisks pasākums bērniem, kur bērni tika aicināti vilkt atbilstošu kostīmu vai ņemt līdzīgu princešu un pirātu aksesuārus vēl īpašākai noskaņai.
Ģimeņu Bingo vakars	Kopā būšanas pasākums visai ģimenei.
Emīlijas Beļakovas gleznu personālizstāde “Sajūtu pasaule”	Emīlija Beļakova ir jauna māksliniece no Siguldas. Emīlijai ir 10 gadi, viņa jau no bērnības aizrautīgi glezno brīvos brīžos. Šajā izstādē māksliniece atlasījusi savas mīļākās gleznas un priecājas iepriecināt ikvienu izstādes apmeklētāju.
Mākslinieces Ingas Leitasas personālizstāde	Inga glezno ar akrila krāsām uz dažādām virsmām – no lina un audekla līdz kokam un flīzēm.
Induļa Zvagūža bērnu grāmatu ilustrāciju izstāde “Inga. Vecpiebalgas zēns. Atkal Cēsīs”	Izstādes un Eiropas Autoru dienu ietvaros Cēsu 4. PII Ķiparu grupiņai norisinās nodarbība par Induļa Zvagūža ilustrētajām grāmatām. Nodarbībā bērni izmanto mākslinieka ilustrētās grāmatas un piedalās orientēšanās spēlē.

Pasākumi un izstādes pieaugušajiem	
Nosaukums	Apraksts
Rekonstruētās bibliotēkas ēkas 10 gadu jubileja – tikšanās ar daiļrecepšu grāmatas “Vienaldzīgo nav! Vircoti lasāmgabali miesai un dvēselei” autorēm Lienī Margeviču un Natu Brambergu!	Programmā: - ēšanas sacensība “Zini vai mini”; - kaltētas baloža kājas un “Kaķis maisā” izsole; - vērtīgu mantu izloze; - muzikālās performances grupas “Pisang Ambon” izpildījumā.
Lasītāju klubiņš “Grāmata mani sauc”	Notiek katra mēneša pēdējā pirmsdienā, neformālā gaisotnē pie tējas tases. Katrai klubiņa tikšanās reizei tiek izvēlēts kāds lasāmvielas žanrs vai lasīšanu veicinošs temats.
Saruna par dūlas lomu ģimenes atbalstā	Pasākuma mērķauditorija – grūtnieces, viņu partneri un ģimenes, lai izprastu dūlas lomu un atbalstu grūtniecības, dzemdību un pēcdzemdību laikā. Iespēja uzzināt vairāk par to, kā dūla var atbalstīt visus ģimenes locekļus un kā padarīt grūtniecības un dzemdību procesu mierīgāku un drošāku. Sarunu vadīja sertificēta fizioterapeite un dūla apmācībā Ilze Švalbe.
Digitālā nedēļa Cēsu Centrālajā bibliotēkā	Tika piedāvātas individuālas un grupu konsultācijas par digitālajām prasmēm un drošību internetā.
Literārais pārgājiens “Ziedošais pavasaris”	1. tematiskais pārgājiens programmas “Cēsis – Latvijas kultūras galvaspilsēta 2025” ietvaros. Pārgājiens pa Cēsu pilsētu ar ierobežotu dalībnieku skaitu, ar iepriekšēju pieteikšanos, maršruta garums apmēram 5 km, pārgājiena ilgums aptuveni 3 h.
“Bibliotēku pusNakts”	Bibliotēka apmeklētājiem atvērta līdz pusnaktij, piedāvājot daudzveidīgu pasākumu un aktivitāšu klāstu – tikšanās ar literātiem, radošām un interesantām personībām, izziņošas lekcijas, izlaušanās spēle, radošās darbnīcas.
Pasākums “Tēlnieks profesors Kārlis Jansons – nozīmīga personība Cēsīm kā Latvijas kultūras galvaspilsētai”	Pasākums ar tēlnieka Matiasa Jansona un mākslas zinātnieka Aivara Leita, grāmatas par Kārli Jansonu autora, dalību. Pasākums tika papildināts ar dokumentāliem materiāliem kino un audio formātā, sniedzot plašāku ieskatu mākslinieka dzīvē un darbībā.
Haralda Sīmaņa dzimšanas dienas svinības un izstādes “Dziesminieka stāsts” atklāšana Cēsu Centrālajā bibliotēkā	Īpašs vakars – veltīts dziesminiekam, sapņotājam un Cēsu leģendai Haraldam Sīmanim. Pasākums bija dziesmu un atmiņu piepildīts, kurā tika godināts Haralds radošais gars un neatkārtojamais mantojums. Pasākums tika realizēts sadarbībā ar Kultūras pārvaldi
Grāmatas “Cēsu Uzvaras pieminekļi” atvēršana	Māra Niklasi un Gunas Rukšānes grāmatas “Cēsu Uzvaras pieminekļi” atvēršanas svētki. Pasākums tika papildināts ar tikšanos ar Jāni Siliņu – Jurija Feļštinska un Vladimira Popova grāmatas “No sarkanā terora uz mafiozu valsti” tulkotāju. Pasākuma ietvaros tika nodrošināta arī izdevniecības “Jumava” grāmatu tirdzniecība.
Literārais pārgājiens “Papardes zieds”	2. tematiskais pārgājiens programmas “Cēsis – Latvijas kultūras galvaspilsēta 2025” ietvaros. Pasākums, kas notika vasaras saulgriežu noskaņās un šoreiz bija veltīts drosmīgākai tematikai un domāts tikai pieaugušajiem (18+), lai iepazītu latviešu folkloras un literatūras nerātnāko pusi. Maršruta garums aptuveni 5 km.

Pasākums “Ēdienkartē dzeja”	Dzejas dienu 60. gadadienas svinības Cēsīs, Vienības laukumā. Pasākuma programmā – dzejas lasījumi, radošas aktivitātes un muzikāli priekšnesumi, kas ļāva dzejai kļūt par gardu baudījumu. Dzeja šajā dienā bija gan uz skatuves, gan sarunās, gan negaidītās vietās – ēdienkartē, pagalmos un pat uz asfalta. Pasākums tika realizēts sadarbībā ar Kultūras pārvaldi.
Literāro dvēseļu pārgājiens	3. tematiskais pārgājiens programmas “Cēsis – Latvijas kultūras galvaspilsēta 2025” ietvaros. Pārgājiena laikā dalībnieki devās pa klusajiem Cēsu ceļiem – Bērzaines un Meža kapiem, pieminot un iepazīstot literātus, kultūras darbiniekus un sabiedrībā nozīmīgas personības, kuru dzīve un darbs atstājuši paliekošas pēdas Cēsu un Latvijas kultūrā. Šis ceļojums bija iespēja apstāties, ieklausīties un ļauties pārdomām par cilvēkiem, kuru vārdi un darbi joprojām dzīvo mūsu atmiņās.
“Latvijas simboli un leģendas”	Cēsu Centrālā bibliotēka un apgāds “Jumava” aicināja uz tikšanos ar apgāda vadītāju Juri Visocki, Latviešu Strēlnieku apvienības Cēsu nodaļas vadītāju un grāmatas “Cēsu Uzvaras pieminekļi” autoru Māri Niklasu, atvaļināto ģenerālmajoru Juri Zeibārtu un rakstnieku Oskaru Tarvidu.
Kino vakars bibliotēkā	Iespēja bibliotēkas apmeklētājiem noskatīties latviešu režisora Matīsa Kažas filmu “Klejojāji”.
Dzejas detektīvs	Aizraujoša 2–4 cilvēku komandas spēle, kuras misijas izpildei nav nepieciešamas zināšanas par dzeju, dzejniekiem un literatūru. Uzdevumi atrisināmi, liekot lietā atjautību un loģiku. Ja komandas sastāvā ir bērni līdz 12 gadu vecumam, vienam no komandas pārstāvjiem jābūt pilngadīgam. Komandas dalība spēlē obligāti iepriekš jāpiesaka. Spēles ilgums 30–40 minūtes. Katra komanda pirms misijas izpildes tiek iepazīstināta ar spēles noteikumiem.
Izstāde “(Ne)notikušās satikšanās”	Novadpētniecības lasītavā ir skatāma unikāla izstāde, kuru veidoja E. Veidenbauma muzeja neformālā jauniešu grupa “Veidenbauma 1.b” un Līgatnes senioru mājas iemītnieki.
Vladislava Anča fotoizstāde “Manas krāsainās un melnbaltās Cēsis”	Izstāde ļauj ielūkoties Cēsu burvībā caur fotogrāfa unikālo skatījumu, kurā apvienotas gan krāsainās, gan melnbaltās pilsētas ainavas.
Izstāde “Cēsis akvarelī”	Biedrības “Art Cēsis” rīkotā plenēra darbi, kas iedvesmoti no pilsētas skaistuma un noskaņām. Izstādes dalībnieki: Ritums Ivanovs, Rasmus un Krišjānis Ivanovi, Jānis Dukāts, Jānis Blanks, Reinis Liepa, Mārtiņš Zutis, Dāvis Ozols, Ansis Rozentāls, Signe Vanadzīņa, Laima Bikše, Kristīne Rozenberga, Zīle Ziemele.
Izstāde “Uz skatuves izdzīvot tūkstošiem dzīvju”, 1. daļa	Cēsu Centrālās bibliotēkas veidota izstāde, kas veltīta teātra spēlēšanas tradīcijām Cēsīs. Izstāžu cikla pirmajā daļā apkopota informācija un vizuālie materiāli par teātra dzīvi pilsētā līdz 1944. gadam.
Izstāde “Bez ierobežojumiem”	Latvijas Nacionālās bibliotēkas un nodibinājuma fonda “Tavs atbalsts” veidotā izstāde, kas tapusi, izmantojot fotobalss (<i>photovoice</i>) metodi – tās centrā ir jaunieši ar kustību traucējumiem, kuri paši uzņēmuši fotogrāfijas un papildinājuši tās ar saviem personiskajiem stāstiem. Šie stāsti atklāj fotogrāfiju dziļāko nozīmi un izgaismo to, kas sabiedrībai bieži paliek neredzams – diskriminējošas situācijas, neērti šķēršļi un

	nepiepildītas vajadzības.
Izstāde “Laikmetu dialogi”	Biedrības “artCēsis” mākslinieki, atzīmējot Cēsu muzeja simtgadi, šovasar plenērā iepazīna vēsturisko ekspozīciju un savos darbos ar šodienas skatījumu attēloja dialogus starp gadsimtiem. Plenēra mākslinieki: Ritums Ivanovs, Rasmus Ivanovs, Krišjānis Ivanovs, Jānis Blanks, Jānis Dukāts, Jānis Šneiders, Mārtiņš Zutis, Reinis Liepa, Laima Bikše, Kristīne Rozenberga, Signe Vanadziņa, Eero Rass, Emma Rasa.
Izstāde “Paātrinājums” Cēsīs	Latvijas Nacionālās bibliotēkas ceļojošā izstāde “Paātrinājums: latviešu grāmatniecības īsais ceļš no aizbildniecības līdz patstāvīgai nozarei 19. gadsimtā”.
Jauno grāmatu izstādes	Ik mēnesi Pieaugušo apkalpošanas nodaļā tiek atsevišķi izvietotas un skatāmas bibliotēkā pieejamās jaunākās daiļliteratūras un nozaru literatūras grāmatas. Bibliotēkā reģistrētiem lietotājiem ir iespēja pierakstīties rindā uz sev interesējošajiem izdevumiem.
Tematiskās izstādes	Tiek izlikta visās bibliotēkas nodaļās, vadoties pēc aktualitātēm gan literatūras un grāmatniecības nozarēs, gan sadzīviskajās jomās.
Bibliotēkas egles iedegšanas pasākums Stacijas laukumā.	Izmantojot faktu, ka Cēsu dzelzceļa stacijas teritorija cieši sakļaujas ar Cēsu Centrālās bibliotēkas ēku, tur augošā egle kopš Stacijas laukuma rekonstrukcijas tiek uzskatīta arī par Cēsu Centrālās bibliotēkas egli. Pēc daudzu gadu dzīvošanas citu koku ēnā, 2025. gada nogalē eglītei tika dota iespēja atkal iemirdzēties un plašā cēsnieku lokā sagaidīt 1. adventi. Šis bija arī viens no kultūras programmas “Cēsis 2025” noslēguma pasākumiem.